

The original documents are located in Box 28, folder “9/5/76 - Chicago, Illinois” of the Sheila Weidenfeld Files at the Gerald R. Ford Presidential Library.

Copyright Notice

The copyright law of the United States (Title 17, United States Code) governs the making of photocopies or other reproductions of copyrighted material. Gerald Ford donated to the United States of America his copyrights in all of his unpublished writings in National Archives collections. Works prepared by U.S. Government employees as part of their official duties are in the public domain. The copyrights to materials written by other individuals or organizations are presumed to remain with them. If you think any of the information displayed in the PDF is subject to a valid copyright claim, please contact the Gerald R. Ford Presidential Library.

THE WHITE HOUSE

WASHINGTON

August 26, 1976

MEMORANDUM TO: PETER SORUM
FROM: SUSAN PORTER
SUBJECT: Action Memo

Mrs. Ford has accepted the following out-of-town invitations:

EVENT: Fifth Lithuanian Folk Dance Festival

GROUP: Lithuanian-American Community of the U.S.A., Inc.

DATE: Sunday, September 5, 1976

TIME: 2:00 p.m.

PLACE: International Amphitheatre
4300 South Halstead Street
Chicago, Illinois

CONTACT: Mr. Val Adamkus
O: 312-353-2000
H: 312-737-0638

COMMENTS: { The Lithuanian-American Community is sponsoring the Fifth Lithuanian Folk Dance Festival in salute to the Bicentennial. One hundred and two groups of over 2000 Lithuanian folk dancers will perform. The attendance is expected to be about 10,000. The Festival is registered with ARBA as the Lithuanian community's principal festivity. Although Mr. Bruno Juodelis is the chairman (312-968-3869), Mr. Adamkus is the contact. Congressman Edward Derwinsky (R-Ill) has also been interested in this event and called to endorse it.

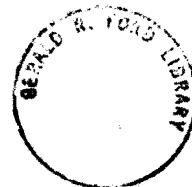

Mrs. Ford will remain in Vail until Saturday afternoon, when she will travel to the Chicago area and overnight. Sunday morning, September 5th, she will attend church at the Shiloh Baptist Church in Waukegan, Illinois. Congressman Robert McClory will also attend, as will the Mayor of Waukegan, Robert Sabonjian.

Her attendance at the Shiloh Baptist Church stems from a conversation the President had directly with Congressman McClory in the early part of this year. At that time the President told Congressman McClory he would strongly recommend that Mrs. Ford accept this invitation if at all possible. Thus, because it is unlikely she will be in Illinois again on a Sunday, this seemed maybe the best opportunity to accept the invitation. Attending the Shiloh Baptist Church is a woman named Mary Lacey who does gospel singing. It is my understanding she will sing during the service. The contact is the minister of the church: Rev. Jonathan Lightfoot (O: 312-662-6325 or 312-668-9361; H: 312-244-6451). I think driving times would be one of my chief concerns about this. The file is attached.

Thank you.

c: BF Staff
Red Cavaney
Myron Kuropas
William Nicholson
Jerry Jones
Terry O'Donnell
Max Friedersdorf
Steve McConahey
Rex Scouten
Staircase

RE. CHURCH
SUN, 9/5/76

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

225-5221

PER CONG. McCLORY:

REV. JONATHAN LIGHTFOOT
SHILOH BAPTIST CHURCH
WAUKEGAN, ILLINOIS

(312) 662-6325
OR ONT-9361

H: (312) 244-6451

GOSPEL SINGER: MARY LACEY

MAYOR OF WAUKEGAN
ROBERT SAEONJIAN
ALSO PRESENT.

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

Val
Adams

(312) 353-2000

H: (312) 737-0638

Federal Bldg.
in Washington, D.C.

THE FIFTH LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL
 COMMEMORATING AMERICA'S BICENTENNIAL
 Chicago, International Amphitheatre, Sept. 5, 1976

LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVALS, INC.

A NON-PROFIT ILLINOIS CORPORATION
 912 Plainfield Rd., Downers Grove, Ill. 60515

EXECUTIVE COMMITTEE:

Bruno Juodelis
 Chairman
 512 Plainfield Rd.
 Downers Grove, Ill. 60515
 (312) 968-3869

Sauja Brazdas
 Vice Chairman
 7240 S. Maryland St.
 Chicago, Ill. 60629
 (312) 928-1752

John Lubie
 Program Director
 6549 Vernon Ave.
 Dearborn Heights, Mich. 48127
 (313) 673-7200

Adolfas Sedzvis
 Music Director
 5450 N. Lincoln Ave.
 Chicago, Ill. 60630
 (312) 737-5363

Antoni Sedzvis
 Secretary
 5605 S. Dear St.
 Chicago, Ill. 60629
 (312) 737-2438

Gen. J. Sedzvis
 Treasurer
 5215 S. Dear St.
 Chicago, Ill. 60629
 (312) 737-2438

John Sedzvis
 7120 Dearborn St.
 Chicago, Ill. 60630

Gen. J. Sedzvis
 1412 S. Dear St.
 Chicago, Ill. 60629

FUNCTIONAL COMMITTEE:

Group Registration
 7335 S. Dear St.
 Chicago, Ill. 60629
 (312) 475-2529

Tickets
 Bruno Sedzvis
 4435 S. Dear St.
 Chicago, Ill. 60629
 (312) 523-7410

Fund Raising
 dr. Darius Giedraitis
 395 E. State St.
 St. Elmo, Ill. 60177
 (312) 737-2647

Communication & Signage
 dr. Marija Jucas
 2111 Dear St.
 Chicago, Ill. 60629
 (312) 737-2647

February 27, 1976

Honorable Gerald R. Ford
 The President of the United States
 The White House
 Washington, D.C. 20501

SUNDAY, SEPT. 5, 1976
 2:00 pm - 4:30
 Internat. Amphit.
 4300 S. Halsted

1:00
 Recept. in
 adj. Bldg.

Dear Mr. President:

The American-Lithuanian Community in the U.S.A. is sponsoring the Fifth Lithuanian Folk Dance Festival on September 5, 1976, at the International Amphitheatre in Chicago. One hundred and two groups of over 2000 Lithuanian folk dancers from the U.S.A., Canada, Brazil, Venezuela, Germany and Great Britain will perform before an expected audience of 10,000. + 2,000 = 12,000 DANCERS

This Festival will be the major salute to the Bicentennial of the U.S.A. by all American-Lithuanians as an affirmation of their loyalty and love to this great country as well as a demonstration of their cultural heritage. This Festival is registered by the American Revolution Bicentennial Administration, Washington D.C. as our principal Bicentennial festivity in the U.S.A.

It would be a great honor to this Festival and to all Lithuanians in the entire world to have you as Honorary Patron of the Fifth Lithuanian Folk Dance Festival, commemorating America's Bicentennial.

Your kind consideration will be deeply appreciated by all Lithuanians.

Very respectfully yours,

Bruno P. Juodelis

Bruno P. Juodelis, Chairman

(312) 968-3869

Banquet: Marija Remys 3020 So. Marlam Ave Riverside, Ill 60546 (312) 417-0598	Hospitality: Stase Bacevicius 6455 So. Kedzie Ave Chicago, Ill. 60629 (312) 434-7685	Publications: Danute Bindokas 6634 So. Richmond Ave Chicago, Ill. 60629 (312) 975-3850	Reception: Vytautas Kamantav 1110 the 69 St Darien, Ill. 60559 (312) 968-7593	Floor Supervision: Jonas Paronis 6219 So. Whipple St. Chicago, Ill. 60629 (312) 737-2261	First Aid: dr. Romas Povilaitis 1140 the 118 St Lemont, Ill. 60439 (312) 257-7352	Information: Anthony Rauch 2045 W. 99th Hickory Hills, Ill. 60141 (312) 595-75
---	--	--	---	--	---	--

LITHUANIAN-AMERICAN COMMUNITY of the U. S. A., Inc.

NATIONAL EXECUTIVE COMMITTEE

1004 ROBINSON BUILDING - 42 SOUTH 15TH STREET
PHILADELPHIA, PENNSYLVANIA 19102

215 - 568-1587

Please reply to:

April 23, 1976

V. F. VOLERTAS
President

J. J. GAILA
Vice President

S. A. GZCYS
Vice President

V. GRUZDYS
Vice President

A. W. NOVASITIS, Esq.
Vice President

A. VASKELIS
Vice President

S. M. JURSKIS, (Miss)
Secretary

P. MITALAS
Treasurer

A. M. ZERR, (Mrs.)
Activities Director

V. V. MACIUNAS
Administrator

A. KAIRYS
Chairman -
Cultural Fund

J. KAVALIUNAS
Chairman -
Board of Education

Dr. Myron Kuropas
Special Asst. to the President
for Ethnic Groups
The White House
Washington, D.C. 20500

Re: Fifth Lithuanian Folk
Dance Festival
Chicago Amphitheater
September 5, 1976

Dear Myron:

I am supplying the information you requested as a result of our telephone discussion in connection with the Lithuanian Folk Dance Festival commemorating America's Bicentennial to be held September 5, 1976 at the Chicago International Amphitheater.

You indicated you will do your utmost to fulfill our organization's request to have Mrs. Betty Ford, wife of our President and/or their daughter, Susan to participate at the dance festival. As in the past, the amphitheater will be sold out with standing room only. Four years ago, there was national press coverage. The appearance of Mrs. Ford or her daughter will materially aid our common cause.

The Chairman of the Reception immediately prior to the Festival is Vytautas Kamantas, 1110 69th Street, Darien, Illinois 60559, Telephone No. 312-968-7598 who is the local contact for your office. You can obtain details from him in connection with the affair and Reception.

As indicated to you, this organization is sponsoring the Dance Festival through a separate non-profit community

Dr. Myron Kuropas

April 23, 1976

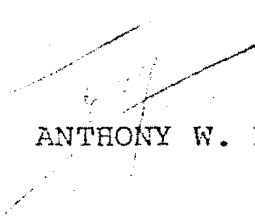
- 2 -

organization known as the Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc. whose principal address is 912 Plainfield Road, Downers Grove, Illinois 60515.

The organization was created to maintain the continuity and permanency of the Festivals. However, we are the responsible organization.

Your assistance in this regard would be sincerely appreciated. Please forward copies of correspondence in this connection to me for my file.

Sincerely yours,

ANTHONY W. NOVASITIS, JR.

AWNjr/lg

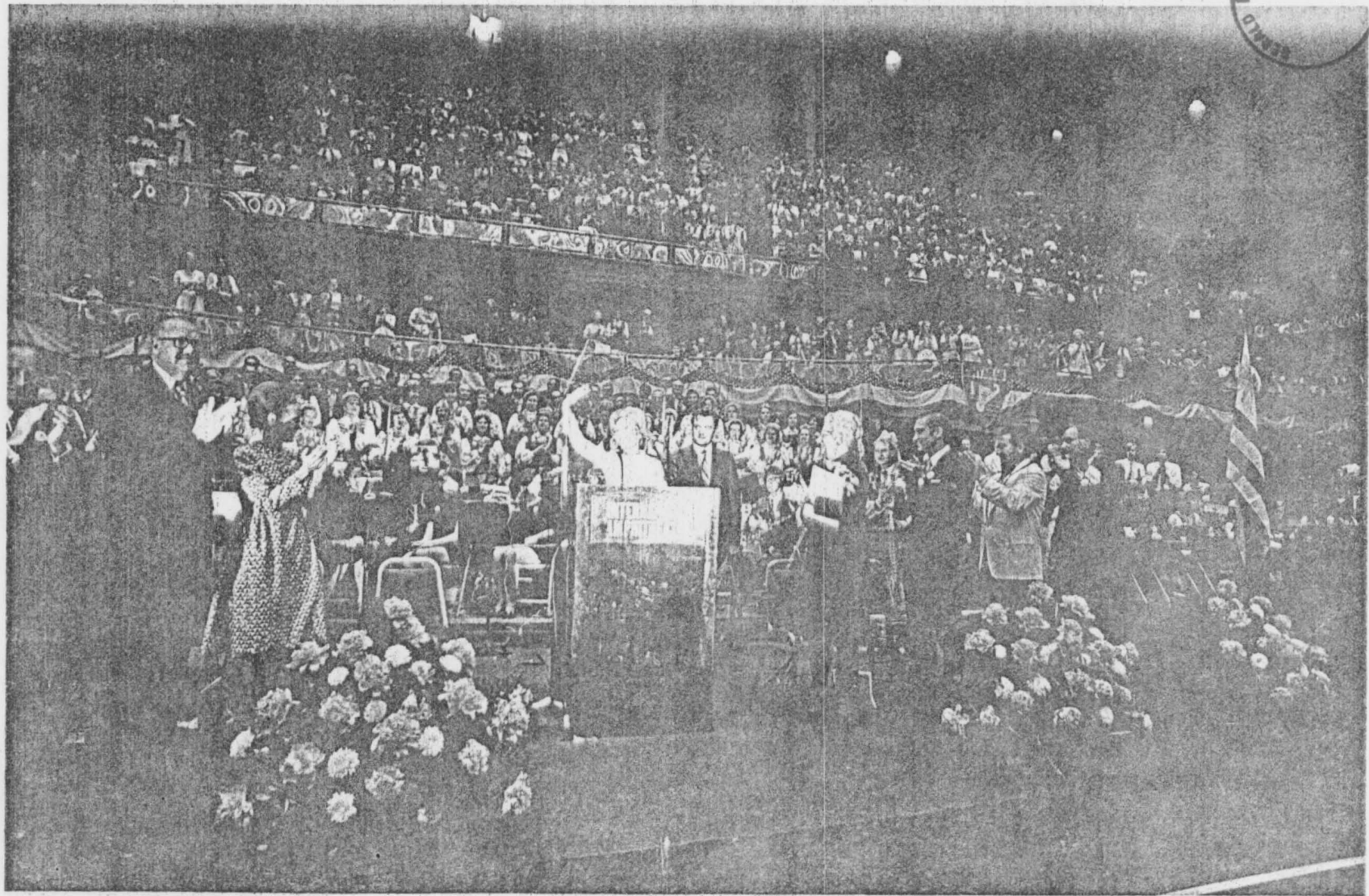
cc: Mr. Vytautas Kamantas
Mr. Joseph Gaila

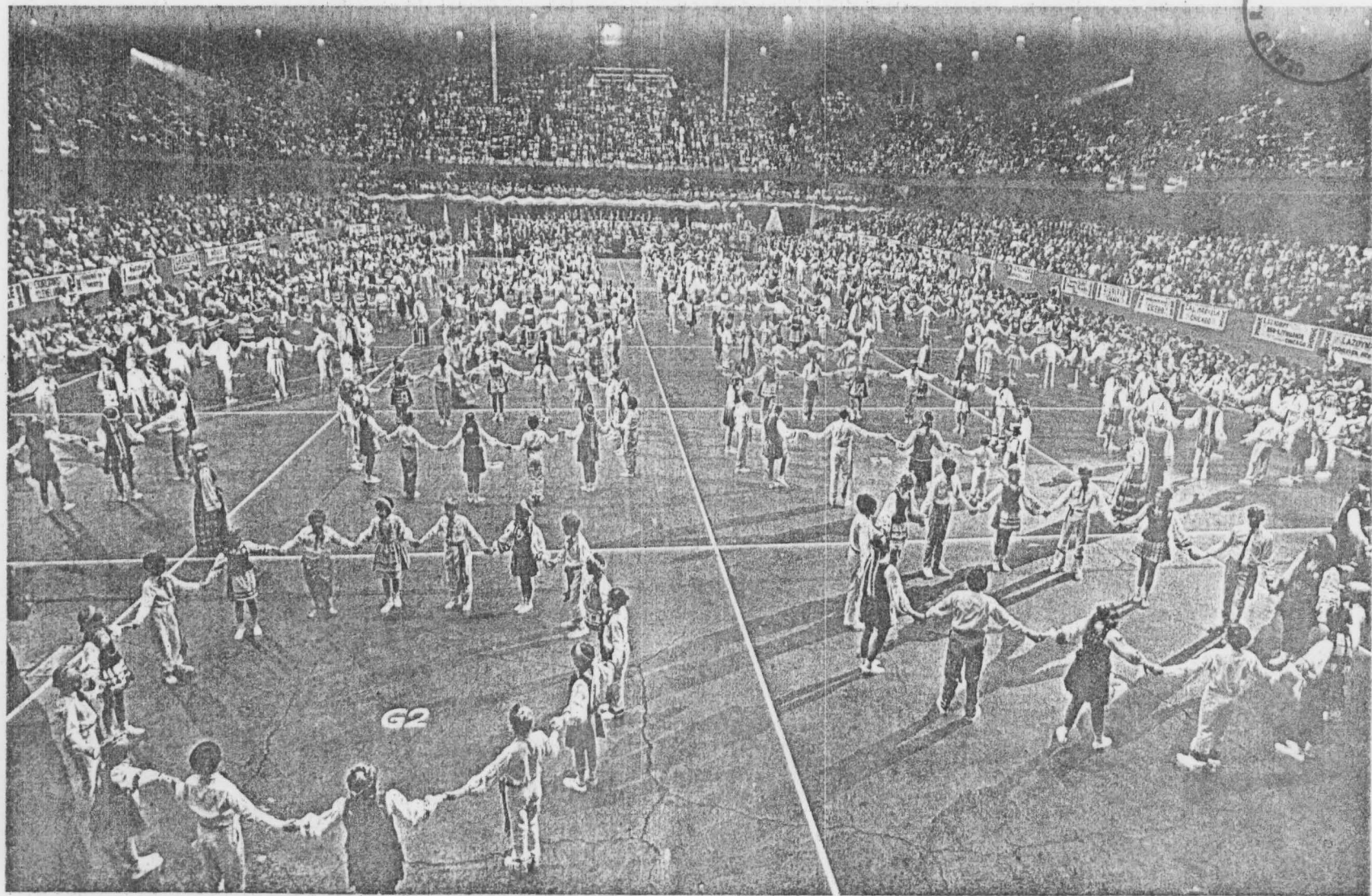
FRANKLIN D. ROOSEVELT LIBRARY

FORD LIBRARY

CLARENCE H. FORD LIBRARY

GRAND R. FORD LIBRARY

For immediate release
Tuesday, Aug. 31 1976

THE WHITE HOUSE
Office of the Press Secretary to Mrs. Ford

Sut

Mrs. Ford will open the Fifth Lithuanian Folk Dance Festival in Chicago Sept 5. The Festival will be held at the International Amphitheatre Sunday at 2 p m

About 12,000 people are expected for the dance festival, which features 2,000 Lithuanian folk dancers from the United States, Canada, Brazil, Venezuela, Germany and Great Britain. The Festival has been held every four years in the United States.

This year the event is a special tribute to the American Bicentennial by American Lithuanians. The Festival is registered by the American Revolution Bicentennial Administration.

#

3:15

press contact: Frank Corrado (312) 353 2072

*10:30 Wambaga III
Lincolnshire Marriott*

MRS. FORD'S REMARKS, LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL,
September 5, 1976

Thank you for this beautiful piece of amber. And thank you for inviting me. America is more lively and more lovely because of our many ethnic traditions.

I know your deep pride in your Lithuanian inheritance is matched by your concern about your first homeland. The President asked me to tell you he shares your interest. He has long supported "the aspirations for freedom and National independence of the people of Eastern Europe by every proper and peaceful means." And that support will continue.

We both admire your commitment to freedom and your joyous traditions. I'm delighted to join your celebration of Lithuanian folk dance. What a very special treat for a retired dancer.

(Presentation of Costume)

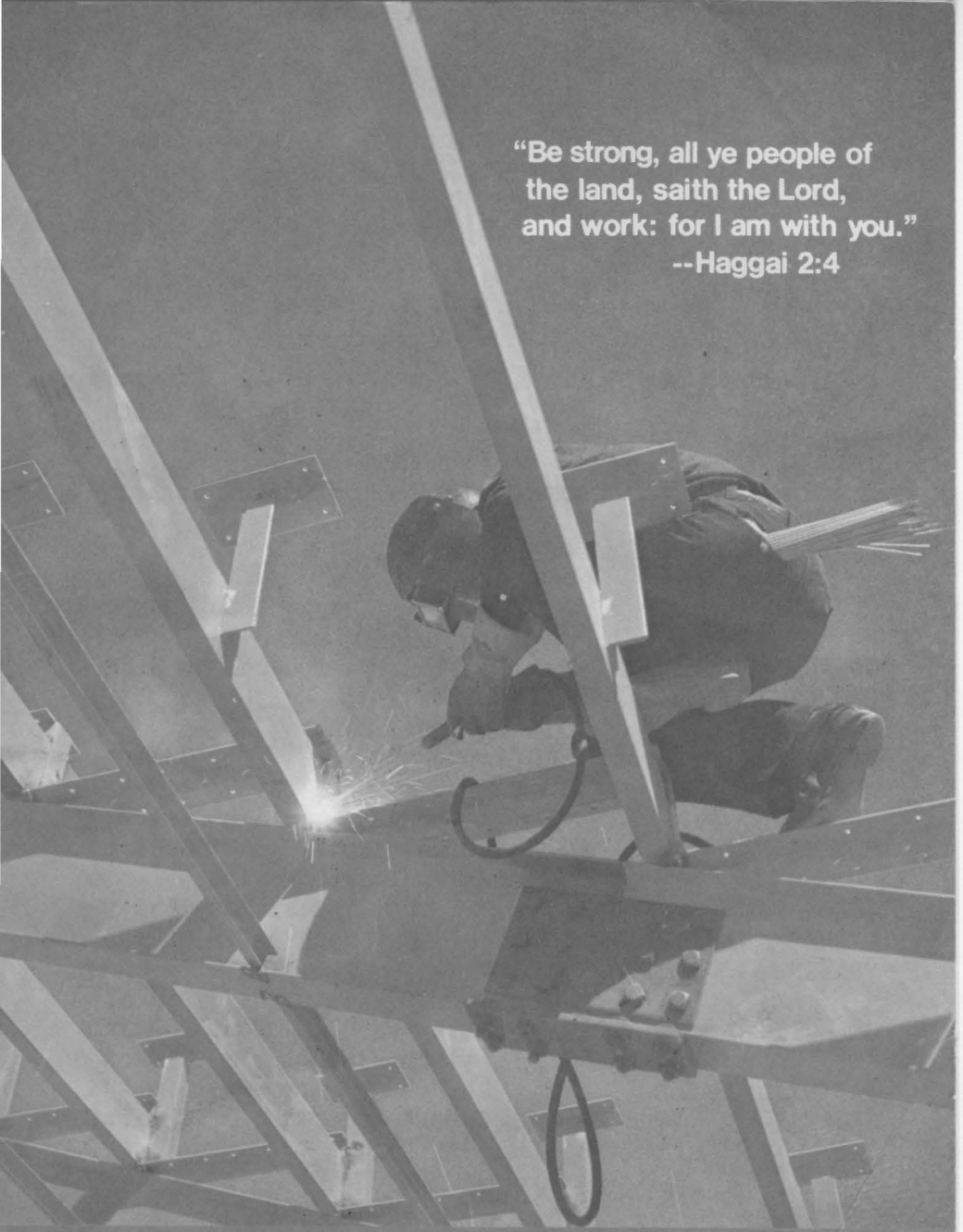
SVĀ KĪ
LĒA TO VĀ
LĪETUVIŅI

We both admire your commitment to freedom and your
joyous traditions. I'm delighted to join your celebration
of Lithuanian folk dance. What a very special treat for
a retired dancer.
(Presentation of Costume)

From
every
Calvin
Pur. enj
collispe

**“Be strong, all ye people of
the land, saith the Lord,
and work: for I am with you.”
--Haggai 2:4**

SHILOH BAPTIST CHURCH
800 SOUTH GENESEE STREET
WAUKEGAN, ILLINOIS

Rev. J. N. Lightfoot Pastor	<u>Associate Ministers</u> Rev. James L. Connors
Rev. John W. Whitehead Assistant to the Pastor	Rev. Frank Robinson
	Rev. V. L. Bridges
	Rev. Charles Smith
September 5, 1976	Rev. S. M. Taylor
10:30 A. M.	Rev. Sam Mansour

ORDER OF WORSHIP

DEVOTION	Deacons in Charge
	(Doors Open)
*CONGREGATIONAL HYMN-0 For a Thousand Tongues to Sing	
*THE LORD IS IN HIS HOLY TEMPLE	
	(Doors Open)
SELECTION "Great and Glorious"	Choirs
ANNOUNCEMENTS	
	(Doors Open)
SELECTION "Lord Help Me to Hold Out"	Choirs
	Mrs. Mary Lacey, Soloist
SOLO	Mrs. Mary Lacey
TITHES AND OFFERING	Ushers in Charge
PRAYER	
	(Doors Open)
SELECTIONS "There's A Better Way"	Youth Choir
	"Swing Low, Sweet Chariot" Choirs
PASTORAL PRAYER	
SELECTIONS "The Name of Jesus"	Choirs
	"Amazing Grace"
	(Doors Open)
SERMON	Rev. J. N. Lightfoot
INVITATION TO DISCIPLESHIP	
ACKNOWLEDGMENT OF VISITORS	
OFFERING	
*CLOSING FELLOWSHIP HYMN	
*BENEDICTION	

(*congregation standing)

The following Deacons and Deaconess will serve the Second Sunday in September:

Brothers:	Sisters:
John Stackhouse	Laura Speed
Claude Smith	Celestine Wright
Lucius Copeland	Mary Sims
	Rachel Barron
	Mary Starks
	Rose Davis

The Baptist Youth Fellowship will be responsible for the evening worship service, Sunday, September 12th, at 7:30. The Youth Choir, under the direction of Mrs. Brown, will be presenting special music and narrations relative to our Bicentennial Heritage.

There will not be an Usher Workshop tomorrow evening because of the holiday, it will be Monday, September 12th.

The time has come again for us to give special thanks to God for our harvest. Our Annual Harvest Tea will be September 19th, 3:30 p.m., in the Lower Level of the Church. We, the committee, are working hard trying to make this tea the best of the 22. We hope each adult member of this church will join with us in giving 50¢ per year.

Martha Circle

TO OUR VISITORS --

The Shiloh Church Family, welcomes our visitors to our morning worship service. A special welcome to, First Lady, Mrs. Betty Ford. It is our prayer that the message and music will deepen your faith in God and thereby help you to live a fuller and richer life. Please come again.

The Deaconess will meet this afternoon, at 4:30, for its regular monthly study session. Mrs. Ruby Whitehead will be in charge of the discussion. The Mother's Board is invited.

We are proud that you were
able to come
Thanks to my press agent, my
wife;

to
May
6/25
L.A. 5

Rev. Lightfoot and Congregation: *produced who;*
Thank you for the many expressions of sympathy and *has.*
concern shown at the death of my husband. *& my*

Mrs. Virginia Patterson *recording*

KNOWN SICK

Sis. Ruth Harris	St. Therese Hospital
Bro. Charles Lucas	Homes
Bro. Clarence McGee	Home
Bro. Lincoln Calhoun	Highland Park Hospital
Bro. Baylor Mayon	St. Luke Hospital, Chicago
Sis. Mattie Jackson	Zion Nursing Home
Sis. Willie Lee Stephens	14th Street Nursing Home

O FOR A THOUSAND TONGUES TO SING

O for a thousand tongues to sing my great Redeemer's praise; The glories of my God and King, The triumphs of His grace.

My gracious Master and my God, assist me to Proclaim, To spread thro' all the earth abroad, The honors of Thy name.

Jesus! the name that charms our fears, and Bids our sorrows cease; 'Tis music to the Sinner's ears, 'Tis comfort, joy, and peace.

Our voices we will raise in song, to Thee, Our God and King; We'll join the white-robed Angel throng, And let Thy praises ring!

ACCENT

"He who cannot forgive, destroys the bridge over which he may one day need to pass."

SVĀ KĪ

LĒ.Ā TĀO VĀ

Pass the Word

LITHUANIANS CAN WIN IN NOVEMBER!

- We have a chance to **ELECT** our own **ANTON VALUKAS** to the Appellate Court.
- We can be proud of **ANTON VALUKAS**. He was chosen because he is **QUALIFIED**. He is a fine trial lawyer, a good student of Law, and has solid beliefs in our Constitution.
- No **AMERICAN-LITHUANIAN** has ever been selected for a higher judicial position. We have no Lithuanian judges in Illinois.

SAMPLE CREDENTIAL RELEASE

(Initial sentence explaining event)

All media wishing to cover Mrs. Ford's visit should submit credentials requests to Frank Carrada, _____ (address)
(phone) 353 2072 230 ~~W~~ S. Dearborn, 14th floor

Deadline for credentials request is _____.

The following information is required:

Name

Affiliation

Social security number or passport number if not US citizen

Date of birth

Place of birth

Business phone number

Home phone number

The above information may be delivered in person or called in to the office listed above. This office will be open from _____ to _____ through _____.

Credentials must be picked up in person by each individual member of the media at _____ from _____ to _____ on _____.

#

Sheila:

This is NSC backup -

Black language is
important.

(K)

P.S. Patti also has
copy and cards of
speech -

February 26, 1976

TO AMERICANS OF LITHUANIAN ANCESTRY

As we celebrate the birth of freedom in America, more and more of our people are mindful of their bi-national heritage. Your Lithuanian-American activities call attention to the remarkable efforts of millions of talented and hard-working individuals from all over the world who built America into the great nation we know today.

I am keenly aware of your great anxiety concerning your homeland, families and friends who have been and are still profoundly affected by East - West political developments in Europe. Last summer, just before departing for Helsinki, and before that in February of 1975, I met with your leaders to discuss these concerns and to emphasize that the accord I would sign in Helsinki was neither a treaty nor a legally binding document.

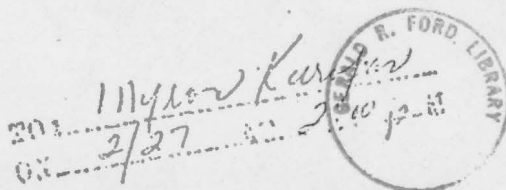
The Helsinki agreements, I pointed out, were political and moral commitments aimed at lessening tensions and opening further the lines of communication between the peoples of East and West. I assure you again that there is no cause for the very understandable concern you raised about the effect of the Helsinki Declarations on the Baltic nations. The United States has never recognized the Soviet incorporation of Estonia, Latvia and Lithuania and is not doing so now. Our official policy of nonrecognition is not affected by the results of the European Security Conference.

It is the policy of the United States--and it has been my policy ever since I entered public life--to support the aspirations for freedom and national independence of the peoples of Eastern Europe by every proper and peaceful means.

I commend you for your continued contributions to our national legacy and to our durable system of representative government. Today, I salute you for your struggle on behalf of all human freedom.

TO BE READ BY DR. MYRON KUROPAS IN CHICAGO AT LITHUANIAN AMERICAN REPUBLICAN LEAGUE BANQUET ON FEB. 28

GRF:NSC/Kuropas/Hasek:jmc
Approved by Dennis Clift, NSC

cc: R. Hartmann/R. Nessen/J. Connor/D. Downton/D. Clift, NSC/E. Hasek/CF

OFFICE OF THE WHITE HOUSE PRESS SECRETARY
(Milwaukee, Wisconsin)

THE WHITE HOUSE

REMARKS OF THE PRESIDENT
TO REPRESENTATIVES OF THE
GREATER MILWAUKEE ETHNIC ORGANIZATIONS

MADER'S RESTAURANT

12:55 P.M. CST

THE PRESIDENT: First, let me express my appreciation for your being here, and after I make a few prepared remarks I will look forward to the opportunity to responding to any questions, whether it is on the subject matter that I am speaking on or any other subject, whether it is domestic or international matters.

I am reminded, as I see some of the faces here, of the meeting that we had, with some of you at least, in the Cabinet Room at the White House on July 25, as I recollect. At that time some 30 leaders of the Eastern European community met with me to discuss problems relating to Western Europe and related matters. I understand, however, that that was the very first time that a President of the United States met with leaders representing the interests of so many Americans concerned about Eastern Europe.

I think on our Bicentennial Anniversary it is particularly appropriate that we in Government recognize the great contributions of our citizens from Eastern Europe. Before the departure for the European Security Conference in Helsinki last July I stated my policy very categorically in reference to Eastern Europe, and at this time let me reiterate that statement. I worked on it myself, I am very proud of it and I think oftentimes it is not read in proper context.

It goes like this: It is the policy of the United States and it has been my policy ever since I entered public life to support the aspirations for freedom and national independence of the peoples of Eastern Europe with whom we have such close ties of culture as well as blood by every proper and by every peaceful means.

MORE

(OVER)

I stated my hope and expectation that my visits to Poland, Rumania and Yugoslavia would again demonstrate the friendship and the interest in the welfare and progress of the fine people of Eastern Europe. This remains my policy, regardless of what any Washington experts or anti-Washington experts may say or write.

On July 29, 1975, in the market square of Krakow, Poland, I told a good many thousands who were assembled there that I was standing only a very few feet from the flag marking where General Kosciusko stood and took his famous oath to fight, to regain the independence of Poland and the freedom of all Poles. I said I was very proud to be in a place so rich in Polish history and so closely associated with the Polish hero in our own struggle for independence in the United States.

During my visit to Belgrade I said that Americans particularly admired Yugoslavia's independent spirit. I said whenever independence is threatened, people everywhere look to the example of Yugoslavian people throughout their history. They take strength and they take inspiration from that example.

America's interest in Yugoslavia's continued independence, integrity and well-being, expressed often in the past, remains undiminished.

In the Joint Communique which President Ceausescu and I signed in Rumania we emphasized our support for a just and equitable international order which respects the right of each country regardless of size or political or economic or social system to choose its own destiny free from the use or threat of force.

When I returned from Europe, I told the American people that I was able to deliver in person a message of enormous significance to all Europeans. My message was very clear: America still cares. And the torch and the Statue of Liberty still burns very brightly. We stand for freedom and independence in 1976 just as we stood for freedom and independence in 1776.

I have recalled these events because they underline the fact that my policy, America's policy, toward Eastern Europe is fully, clearly and formally documented. It is a creative and cooperative policy toward the nations of Eastern Europe. It is the policy that embraces our most important values and ideals as a nation. It is a policy that I have repeated in messages to Americans of Estonian, Lithuanian and Ukrainian ancestry, and I add the Latvian people whom I know so well in my hometown of Grand Rapids, Michigan, know of my deep concern and devotion and friendship with them.

What it amounts to -- there is no secret Washington policy, no double standard by this Government.

The record is positive, consistent, responsive to your concerns, and I say it is indisputable. The United States strongly supports the aspirations for freedom, for national independence of peoples everywhere, including the peoples of Eastern Europe. I have followed this policy in my visits to Eastern Europe and in my meetings with Eastern European leaders here as well as overseas. Our policy is in no sense -- and I emphasize this -- in no sense accept Soviet dominion of Eastern Europe or any kind of organic origin.

Nor is it in any way designed to permit the consolidation for such dominion. On the contrary, the United States seeks to be responsive to and to encourage as responsibly as possible the desires of Eastern Europeans for greater autonomy, independence and more normal relations with the rest of the world.

This is the policy that I will continue to pursue with patience, with firmness and with persistence -- a policy from which the United States will not waiver.

Thank you very, very much.

END

(AT 1:10 P.M. CST)

JULY 5, 1976

OFFICE OF THE WHITE HOUSE PRESS SECRETARY
(Charlottesville, Virginia)

THE WHITE HOUSE

REMARKS OF THE PRESIDENT
AT THE
NATURALIZATION CEREMONY
AT MONTICELLO

11:25 A.M. EDT

Governor Godwin, Mr. Justice Powell, Senator Byrd, Ambassador Nolting, Reverend Clergy, distinguished guests, Ladies and gentlemen:

It is a very great honor and a high privilege, Governor Godwin, to come to the Commonwealth of Virginia and to this beautiful and significant home and to participate in this wonderful ceremony. It is a great honor and privilege for me to be here today.

I am very proud to welcome all of you as fellow citizens of the United States of America. I invite you to join fully in the American adventure and to share our common goal and our common glory.

Our common goal is freedom -- the liberty of each individual to enjoy the equal rights and to pursue the happiness which in this life God gives and self-government secures.

Our common glory is the great heritage from the past which enriches the present and insures our future.

In 1884, France, as a birthday gift, presented the United States with a statue -- the Statue of Liberty in New York Harbor. This year scores of friendly nations have sent us Bicentennial gifts which we deeply appreciate and will long cherish.

But you have given us a birthday present beyond price -- yourselves, your faith, your loyalty, and your love. We thank you with full and friendly hearts.

After two centuries, there is still something wonderful about being an American. If we cannot quite express it, we know what it is. You know what it is or you would not be here today. Why not just call it patriotism?

MORE

Thomas Jefferson was a Virginia planter, a politician, a philosopher, a practical problem-solver, a Palladian architect, a poet in prose. With such genius he became a Burgess, a delegate, a Governor, an Ambassador, a Secretary of State, a Vice President, and President of the United States. But, he was first a patriot.

The American patriots of 1776 who pledged their lives, their fortunes and their sacred honor to declare and defend our independence did more than dissolve their ties with another country to protest against the abuses of their liberties.

Jefferson and his colleagues very deliberately and very daringly set out to construct a new kind of nation. "Men may be trusted," he said, "to govern themselves without a master." This was the most revolutionary idea in the world at that time. It remains the most revolutionary idea in the world today.

Washington, Franklin, Adams, Jefferson, Hamilton, Madison, and all patriots who laid the foundation for freedom in our Declaration and our Constitution carefully studied both contemporary and classic models of Government to adapt them to the American climate and our circumstances.

Just as Jefferson did in designing Monticello, they wanted to build in this beautiful land a home for equal freedom and opportunity, a haven of safety and happiness, not for themselves alone, but for all who would come to us through centuries.

How well they built is told by millions upon millions who came and are still coming. Our first national census in 1790 produced a recorded population just under four million. Three-fourths of them traced their ancestry to the British Isles, though most had considered themselves Americans for several generations.

There was already talk about further immigration, proposing it should be selective and restrictive, but this was swept aside by the greatest mass movement of people in all human history.

Immigrants came from almost everywhere, singly and in waves. Throughout our first century they brought the restless drive for better lives and rugged strength that cleared the wilderness, plowed the prairie, tamed the western plains, pushing on into the Pacific and to Alaska.

MORE

Like the Mayflower Pilgrims and the early Spanish settlers, these new Americans brought with them precious relics of the worlds they left behind -- a song, a story, a dance, a tool, a seed, a recipe, the name of a place, the rules of a game, a trick of the trade.

Such transfusions of traditions and cultures, as well as of blood, have made Americans unique among nations and Americans a new kind of people. There is little the world has that is not native to the United States today. Unfettered by ancient hates, the people of the young United States really believed that all men are created equal.

We admit they had stubborn blind spots in their lofty vision -- for blacks, whose forebearer had been Americans almost as long as theirs -- and for women, whose political rights we took even longer to recognize.

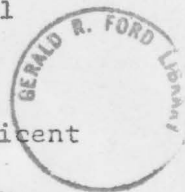
This is not the day, however, to deplore our shortcomings or to regret that not all new citizens have been welcomed as you are here today. The essential fact is that the United States -- as a national policy and in the hearts of most Americans -- has been willing to absorb anyone from anywhere.

We were confident that simply by sharing our American adventure these newcomers would become loyal, law-abiding, productive citizens, and they did. Older nations in the 18th and 19th centuries granted their nationality to foreign born only as a special privilege, if at all. We offered citizenship to all, and we have been richly rewarded.

The United States was able to do this because we are uniquely a community of values as distinct from a religious community, a racial community, a geographic community or an ethnic community. This nation was founded 200 years ago, not on ancient legends or conquests or physical likeness or language, but on a certain political value which Jefferson's pen so eloquently expressed.

To be an American is to subscribe to those opinions which the Declaration of Independence proclaims and the Constitution protects: The political values of self-government, liberty and justice, equal rights and equal opportunity.

These beliefs are the secrets of America's unity from diversity -- in my judgment the most magnificent achievement of our 200 years as a nation. "Black is beautiful" was a motto of genius which uplifted us far above its intention. Once Americans had thought about it and perceived its truth, we began to realize that so are brown, white, red and yellow beautiful. When I was young, a Sunday school teacher told us that the beauty of Joseph's coat was in its many colors. I believe Americans are beautiful -- individually, in communities, and freely joined together by dedication to the United States of America.

I see a growing danger in this country to conformity of thought and taste and behavior. We need more encouragement and protection for individuality. The wealth we have of culture, ethnic and religious and racial traditions, are valuable counterbalances to the overpowering sameness and subordination of totalitarian societies.

The sense of belonging to any group that stands for something decent and noble so long as it does not confine free spirits or cultivate hostility to others, is part of the pride every American should have in the heritage of the past.

That heritage is rooted now, not in England alone -- as indebted as we are for the Magna Carta and the Common Law -- not in Europe alone, or in Africa alone, or Asia or on the islands of the sea. The American adventure draws from the best of all of mankind's long sojourn here on Earth and now reaches out into the solar system.

You came as strangers among us and you leave here as citizens, equal in fundamental rights, equal before the law with an equal share in the promise of the future.

Jefferson did not define what the pursuit of happiness means for you or for me. Our Constitution does not guarantee that any of us will find it. But we are free to try.

Foreigners like Lafayette, Von Steuben and Pulaski came to fight in our Revolution because they believed in its principles that they felt were universal. Immigrants like Andrew Carnegie came as a poor boy and created a great steel industry, then gave his fortune back to America for libraries, universities and museums. Maria Francesca Cabrini came as a missionary Sister to serve the sick and the poor. Samuel Gompers worked in a sweatshop, spent his lunchtime helping other immigrant workers learn to read so they could become citizens. We have gained far, far more than we have given to the millions who made America their second homeland.

Remember that none of us are more than caretakers of this great country. Remember that the more freedom you give to others, the more you will have for yourself. Remember that without law there can be no liberty.

And remember, as well, the rich treasures you brought from whence you came, and let us share your pride in them.

This is the way that we keep our independence as exciting as the day it was declared and keep the United States of America even more beautiful than Joseph's coat.

Thank you very much.

END (AT 11:37 A.M. EDT)

S. WEIDENFELD Phone List for Lincolnshire, ILL.
Room 3105
4-5 Sept 76

FIRST LADY	634-0980	DIAL INTERCOM 2
C. POREMBKA	634-0981	DIAL INTERCOM 3
P. SOREM	634-0982	DIAL INTERCOM 5
J. STOFFER	634-0983	DIAL INTERCOM 6
SAIC BALL	634-0984	DIAL INTERCOM 7
COMMAND POST	634-0985	HUNTING INTERCOM 4
	634-0986	
F. DOMINICO	634-0987	
P. MATTON	634-0988	
S. WEIDENFELD	634-0989	
RAMP PHONE at GLENVIEW NAS	724-7173	

ROBERT McCLORY
13TH DISTRICT, ILLINOIS

ROOM 2452
RAYBURN HOUSE OFFICE BUILDING
(202) 225-5221

JUDICIARY COMMITTEE

SELECT COMMITTEE ON
INTELLIGENCE

U.S. INTERPARLIAMENTARY
UNION DELEGATION

Congress of the United States
House of Representatives
Washington, D.C. 20515

September 2, 1976

DISTRICT OFFICES
KANE COUNTY
MUNICIPAL BUILDING
150 DEXTER COURT
ELGIN, ILLINOIS 60120
(312) 697-5005

LAKE COUNTY
POST OFFICE BUILDING
326 NORTH GENESEE STREET
WAUKEGAN, ILLINOIS 60085
(312) 336-4554

McHENRY COUNTY
McHENRY COUNTY COURTHOUSE
2200 SEMINARY ROAD
WOODSTOCK, ILLINOIS 60098
(815) 338-2040

Mrs. Gerald R. Ford
The Lincolnshire Marriott Resort
Lincolnshire, Illinois

Dear Betty:

Here are the names of some of the black persons you will be meeting downstairs in Shiloh Baptist Church, Sunday, September 5, in Waukegan.

Mrs. Hazel Moore, 1713 S. Utica Street, Waukegan
(She has been an active and long-time supporter of mine.)

She is bringing her five children:

Mrs. Rhonda Taylor and husband, David
Son Tony

Daughter Audrey (she turns 18 on Monday, Sept. 6)

Daughter Tamara, 17

Daughter Melissa, 7

Mrs. Anna Perry Thomas, 2802 Edina Road, Zion
(A wonderful woman. Founder of the Happy Day Nursery)

Mrs. Clara Howard, 842 S. Utica Avenue, Waukegan
(Another fine black woman)

Mrs. Wreather Osorio, 415 S. Utica Street, Waukegan
(She is a milliner, bright and gay, and her hat will identify her, I'm sure)

Mr. Vernon Shelton
(A school principal and president of a local community organization)

Mr. and Mrs. Larry Wallace
(He is a local businessman and Mrs. Wallace is a niece of Mrs. Hazel Moore)

Mrs. Betty Ford
September 2, 1976
Page Two

Dr. and Mrs. John Taylor

(He is a professor at the University of Illinois
at Champaign, Illinois, and a houseguest of
Mrs. Hazel Moore's)

Mr. and Mrs. William Giddens, 2920 - 21st Street, North Chicago
(A white Republican alderman selected by Mrs. Moore)

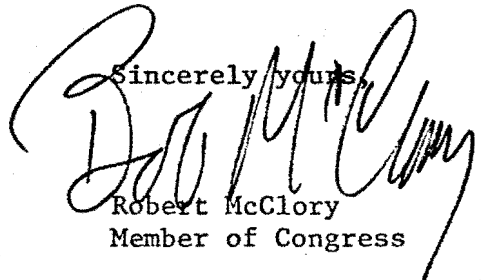
Mr. and Mrs. Albert Wilson, 2027 Green Bay Road, North Chicago
(A long-time friend of mine and a Republican precinct
committeeman)

Mr. and Mrs. Allen Hasty, 2012 - 16th Street, North Chicago

We are certainly looking forward to having an opportunity to
greet you and worship with you on Sunday.

With kindest regards.

Sincerely yours,

Robert McClory
Member of Congress

RMcC:1hm

✓ c: Pat Matson

Mrs. Betty Ford
Page -3-

Additional names for the 10:00 A.M. meeting downstairs in Shiloh Baptist Church:

Mrs. Ike (Margie) Cole
1509 14th Street, North Chicago
Sister-in-law to the late Nat King Cole

(Her husband, Ike, also an entertainer, is in Japan. The father of Nat and Ike was a Waukegan minister).

William Taylor, II
1625 Elizabeth Avenue, North Chicago.

(Student at Northwestern University Law School; former summer intern for Congressman McClory and son of an outstanding area black family).

Mrs. Josephine Rockingham
1412 Elizabeth Avenue, North Chicago,

(Grandmother of William Taylor, II).

Mr. and Mrs. Addist Rockingham
1401 17th Street, North Chicago.

(Great uncle of William Taylor, II).

Mrs. Bernice Green
1025 Indiana, Waukegan.

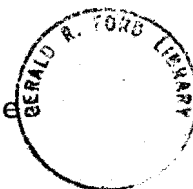
(Administrative Assistant in the Finance Office at Ft. Sheridan).

Mr. and Mrs. James A. Casselberry
460 Spruce, Lake Forest

(An outstanding and extremely cultured black couple).

Mr. and Mrs. Kenneth Mines
539 Hyacinth Place, Highland Park

(He is a HEW employee; friends of the Casselberry's).

Please note: Mayor Robert Sabonjian of Waukegan will greet you upon arrival at Shiloh Baptist Church, 10:00 A.M. Sunday. He is a Republican.

Reverend Lightfoot has spoken to the following 13 black ministers from this immediate area. All of them plan to be downstairs in the Shiloh Church at 10:00 A.M. Sunday to greet you.

They are:

1. Reverend William Ivy Jenkins
New Hope Baptist Church, North Chicago.
2. Reverend Bruce Ivy
Mt. Zion Baptist Church, Waukegan.
3. Reverend Roosevelt Tart (OK)
Ebenezer Baptist Church, Zion.
4. Reverend W. H. McIntosh
Antioch Baptist Church, Antioch.
5. Reverend L. C. Luther
First Baptist Church, North Chicago.
6. Reverend H. J. Cook
Gideon Baptist Church, Waukegan.
7. Reverend Arthur Bankston
Eternal Flame Methodist Church, North Chicago.
8. Reverend Edwin J. Foster
Trinity Methodist Church, Waukegan.

9. Elder (instead of minister) David McAllister
Church of God in Christ, Waukegan.
10. Reverend Joseph Woford
St. Peter's Baptist Church, Waukegan.
11. Reverend B. J. Gaston
Mt. Zion Baptist Church, Zion.
12. Elder J. Watkins
Greater Faith Baptist Church, Waukegan.
13. Reverend James Markham
St. James Church of God in Christ, Waukegan.

ROBERT McCLORY
13TH DISTRICT, ILLINOIS

ROOM 2432
RAYBURN HOUSE OFFICE BUILDING
(202) 223-5221

JUDICIARY COMMITTEE

SELECT COMMITTEE ON
INTELLIGENCE

U.S. INTERPARLIAMENTARY
UNION DELEGATION

Congress of the United States
House of Representatives
Washington, D.C. 20515

September 2, 1976

DISTRICT OFFICES

KANE COUNTY
MUNICIPAL BUILDING
150 DEXTER COURT
ELGIN, ILLINOIS 60120
(312) 697-5005

LAKE COUNTY
POST OFFICE BUILDING
326 NORTH GENESEE STREET
WAUKEGAN, ILLINOIS 60085
(312) 336-4554

McHENRY COUNTY
McHENRY COUNTY COURTHOUSE
2200 SEMINARY ROAD
WOODSTOCK, ILLINOIS 60098
(815) 338-2040

Mrs. Gerald R. Ford
The Lincolnshire Marriott Resort
Lincolnshire, Illinois

Dear Betty:

Here are the names of some of the black persons you will be meeting downstairs in Shiloh Baptist Church, Sunday, September 5, in Waukegan.

Mrs. Hazel Moore, 1713 S. Utica Street, Waukegan
(She has been an active and long-time supporter of mine.)

She is bringing her five children:

Mrs. Rhonda Taylor and husband, David
Son Tony
Daughter Audrey (she turns 18 on Monday, Sept. 6)
Daughter Tamara, 17
Daughter Melissa, 7

Mrs. Anna Perry Thomas, 2802 Edina Road, Zion
(A wonderful woman. Founder of the Happy Day Nursery)

Mrs. Clara Howard, 842 S. Utica Avenue, Waukegan
(Another fine black woman)

Mrs. Wreather Osorio, 415 S. Utica Street, Waukegan
(She is a milliner, bright and gay, and her hat will identify her, I'm sure)

Mr. Vernon Shelton
(A school principal and president of a local community organization)

Mr. and Mrs. Larry Wallace
(He is a local businessman and Mrs. Wallace is a niece of Mrs. Hazel Moore)

Mrs. Betty Ford
September 2, 1976
Page Two

Dr. and Mrs. John Taylor

(He is a professor at the University of Illinois
at Champaign, Illinois, and a houseguest of
Mrs. Hazel Moore's)

Mr. and Mrs. William Giddens, 2920 - 21st Street, North Chicago
(A white Republican alderman selected by Mrs. Moore)

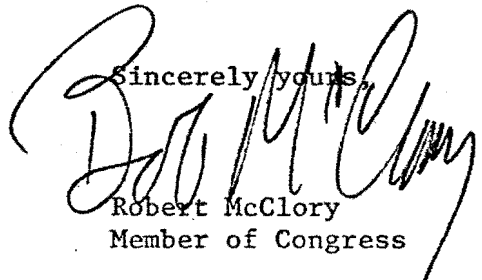
Mr. and Mrs. Albert Wilson, 2027 Green Bay Road, North Chicago
(A long-time friend of mine and a Republican precinct
committeeman)

Mr. and Mrs. Allen Hasty, 2012 - 16th Street, North Chicago

We are certainly looking forward to having an opportunity to
greet you and worship with you on Sunday.

With kindest regards.

Sincerely yours,

Robert McClory
Member of Congress

RMcC:lhm

✓ cc: Pat Matson

Mrs. Betty Ford
Page -3-

Additional names for the 10:00 A.M. meeting downstairs in Shiloh Baptist Church:

Mrs. Ike (Margie) Cole
1509 14th Street, North Chicago
Sister-in-law to the late Nat King Cole

(Her husband, Ike, also an entertainer, is in Japan. The father of Nat and Ike was a Waukegan minister).

William Taylor, II
1625 Elizabeth Avenue, North Chicago.

(Student at Northwestern University Law School; former summer intern for Congressman McClory and son of an outstanding area black family).

Mrs. Josephine Rockingham
1412 Elizabeth Avenue, North Chicago.

(Grandmother of William Taylor, II).

Mr. and Mrs. Addist Rockingham
1401 17th Street, North Chicago.

(Great uncle of William Taylor, II).

Mrs. Bernice Green
1025 Indiana, Waukegan.

(Administrative Assistant in the Finance Office at Ft. Sheridan).

Mr. and Mrs. James A. Casselberry
460 Spruce, Lake Forest

(An outstanding and extremely cultured black couple).

Mr. and Mrs. Kenneth Mines
539 Hyacinth Place, Highland Park

(He is a HEW employee; friends of the Casselberry's).

Please note: Mayor Robert Sabonjian of Waukegan will greet you upon arrival at Shiloh Baptist Church, 10:00 A.M. Sunday. He is a Republican.

Reverend Lightfoot has spoken to the following 13 black ministers from this immediate area. All of them plan to be downstairs in the Shiloh Church at 10:00 A.M. Sunday to greet you.

They are:

1. Reverend William Ivy Jenkins
New Hope Baptist Church, North Chicago.
2. Reverend Bruce Ivy
Mt. Zion Baptist Church, Waukegan.
3. Reverend Roosevelt Tart (OK)
Ebenezer Baptist Church, Zion.
4. Reverend W. H. McIntosh
Antioch Baptist Church, Antioch.
5. Reverend L. C. Luther
First Baptist Church, North Chicago.
6. Reverend H. J. Cook
Gideon Baptist Church, Waukegan.
7. Reverend Arthur Bankston
Eternal Flame Methodist Church, North Chicago.
8. Reverend Edwin J. Foster
Trinity Methodist Church, Waukegan.

9. Elder (instead of minister) David McAllister
Church of God in Christ, Waukegan.
10. Reverend Joseph Woford
St. Peter's Baptist Church, Waukegan.
11. Reverend B. J. Gaston
Mt. Zion Baptist Church, Zion.
12. Elder J. Watkins
Greater Faith Baptist Church, Waukegan.
13. Reverend James Markham
St. James Church of God in Christ, Waukegan.

—United Press International

First Lady Betty Ford exchanges kisses with Rosiland Taylor as she arrives to attend church services at the Shiloh Baptist Church in Waukegan, Ill.

Star 9/6/76 Pg. A-3

Ray 9/6/76

584:# 23:-73 PRESIDENT FORD'S CAMPAIGN
OFFICIALS "REALIZE IT'S A LITTLE TIGHT FOR VOTES AND THEY FIGURED
THIS WOULD HELP."

"THEY FEEL LIKE MOST OF THE COLORED PEOPLE ARE VOTING FOR CARTER
BECAUSE HE WAS THE FIRST ONE WHO MENTIONED HE WAS BORN AGAIN,"
LIGHTFOOT SAID. "AND THAT HAS A LOT TO DO WITH IT."

LIGHTFOOT SAID HE WOULD VOTE FOR CARTER UNLESS HIS MIND "IS
CHANGED" BY INDICATIONS THAT FORD WOULD "CLEAN UP THE DIRTY SIDE OF
POLITICS."

LATER SUNDAY, ABOUT 15 PERSONS PICKETED IN FRONT OF CHICAGO'S
INTERNATIONAL AMPHITHEATRE WHEN MRS. FORD ARRIVED TO OFFICIALLY OPEN
THE FESTIVAL WHICH IS HELD EVERY FOUR YEARS.

THE GROUP, IDENTIFIED AS THE LITHUANIAN STUDENT ACTION COALITION,
HELD SIGNS SAYING, "FREE LITHUANIA" AND "SOLD OUT AT HELSINKI."

THE HELSINKI PACT, SIGNED BY PRESIDENT FORD AND SECRETARY OF STATE
HENRY KISSINGER AND REPRESENTATIVES OF THE SOVIET UNION IN FINLAND
LAST YEAR, GAVE U.S. SANCTION TO THE SOVIET UNION'S DOMINANCE OVER
EASTERN EUROPEAN NATIONS, INCLUDING THE BALTIC COUNTRIES.

INSIDE THE AUDITORIUM MRS. FORD WATCHED AS MORE THAN 2,000 YOUNG
DANCERS FROM ACROSS THE UNITED STATES, CANADA, BRAZIL, VENEZUELA,
GERMANY AND GREAT BRITAIN WERE INTRODUCED IN GROUPS. THEY ALL WORE
THE COLORFUL NATIVE DRESS.

DUPLICATE TO B-WIRE

UPI 09-06 08:02 AED

TV Radio Recording Artist

APR 16 1976

Retail Hat Shop

Rev. Joe Wofford, Manager

318 SOUTH SHERIDAN ROAD

P. O. BOX 223

WAUKEGAN, ILLINOIS 60085

⁶⁰⁰⁸⁵
April 12, 1976

Congress of The United States
House of Representatives
Washington, D.C. 20515
Attn: Ms Louise Hutchinson

Dear Ms Hutchinson:

Enclosed please find one of my Souvenir Booklets for 1974. Inside the booklet is a small summary of my life story. You will also find pictures where I have appeared on TV and Radio. I have enclosed summaries of my tours for this year to the West and Southeast Coasts. I had the opportunity of making a Missionary Tour of Africa in 1973.

I had the privilege of appearing on programs with the late Mahalia Jackson in concerts.

In a few months a 45 minute record album will be released. This album was done under the direction of Reverend Joe Wofford's engineering leadership.

I am hoping that this information will be useful to you in planning Ms Betty Ford's trip here.

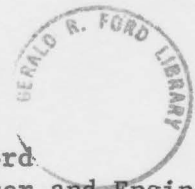
I am requesting that the Red Souvenir Booklet be returned to me after you have reviewed it. The other material you may keep for your files.

Thanking you, and I remain

Most respectfully

Mary L. Lacey
Recording Artist

Rev. Joe Wofford
Business Manager and Engineer
(312) 623-2076

ROBERT McCCLORY
13TH DISTRICT, ILLINOIS

ROOM 2452
RAYBURN HOUSE OFFICE BUILDING
(202) 225-5221

JUDICIARY COMMITTEE

U.S. INTERPARLIAMENTARY
UNION DELEGATION

Congress of the United States
House of Representatives
Washington, D.C. 20515

March 17, 1976

DISTRICT OFFICES
KANE COUNTY
MUNICIPAL BUILDING
150 DEXTER COURT
ELGIN, ILLINOIS 60120
(312) 697-5005

LAKE COUNTY
POST OFFICE BUILDING
326 NORTH GENESEE STREET
WAUKEGAN, ILLINOIS 60085
(312) 336-4554

McHENRY COUNTY
McHENRY COUNTY COURTHOUSE
2200 SEMINARY ROAD
WOODSTOCK, ILLINOIS 60098
(815) 338-2040

File
Chicago Trip

Mr. Max Friedersdorf
Assistant to the President
The White House
Washington, D.C. 20500

Dear Max:

When visiting recently with President Ford in Illinois, I called his attention to a request for Mrs. Ford to attend a concert to be presented by one of my esteemed constituents, a black singer of Negro spirituals and religious compositions.

In suggesting that such a concert take place, coupled with offerings by an equally esteemed church choir from a Negro church in Waukegan, Illinois, it seemed to the President and me that this would be a most attractive and appropriate type of activity for our First Lady.

I have discussed the subject informally with Reverend Jonathan Lightfoot, minister of the Shiloh Baptist Church, 800 South Genesee Street, Waukegan, Illinois, who is a prominent personality in the Waukegan area and whose beautiful church accomodates over 1,000 persons in the church sanctuary, as well as accomodations for an additional 600 in the church parlor.

The date for such a concert could be left to the discretion of Mrs. Ford and her staff with the suggestion that a Sunday afternoon date would be most desirable.

Would you please give early consideration to this request with a view toward consumating arrangements consistent with Mrs. Ford's policy and schedule.

Sincerely yours,

Robert McClory
Member of Congress

RMcC:mmm

✓ cc: Mrs. Sheila Weidenfeld
Press Secretary to the First Lady
The White House
Washington, D.C. 20500

THE WHITE HOUSE

WASHINGTON

September 10, 1976

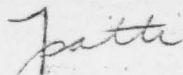
Dear Congressman McClory:

What would I have done without you during the advance for Mrs. Ford's visit to Waukegan??

You were thoughtful and perceptive, and your help was much appreciated. Your patience and saavy were invaluable, and I felt very fortunate to have you working with us.

Congressman, again, thank you. On behalf of Mrs. Ford, we are grateful to you.

Sincerely,

Patti Matson
Assistant Press Secretary
to Mrs. Ford

Honorable Robert McClory
U.S. House of Representatives
Washington, D.C. 20515

*thanks, also, for your kind
comments in the letter
to Sheila*

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

September 10, 1976

Dear Louise:

A note of thanks for your time and effort in helping make Mrs. Ford's trip to Waukegan go so smoothly.

Your help was much appreciated, Louise. Your professionalism and ability to get things moving stood out, and I enjoyed working with you very much.

I hope we will have the opportunity to be a team again.

Sincerely,

Patti
Patti Matson
Assistant Press Secretary
to Mrs. Ford

Ms. Louise Hutchinson
c/o Honorable Robert McClory
U.S. House of Representatives
2452 R.H.O.B.
Washington, D.C. 20515

September 9, 1976

Dear Frank:

A note of thanks for your time and effort in helping make Mrs. Ford's trip to Chicago go so smoothly.

Your help and professionalism was much appreciated, Frank. I enjoyed meeting you and working with you very much.

I hope we have the chance to work together again.

Sincerely,

Patti Matson
Assistant Press Secretary
to Mrs. Ford

Mr. Frank Corrado
E.P.A.
230 South Dearborn
Chicago, Illinois

pm/saq

September 9, 1976

Dear Val:

A note of thanks for your time and effort in making Mrs. Ford's recent visit to Chicago so enjoyable for her.

Your hospitality and willingness to do anything you could will long be remembered. In addition, your ability to organize and put together such a fantastic production was noted by everyone involved and appreciated.

Again, Val, thanks. On behalf of Mrs. Ford, we are grateful to you.

Sincerely,

Patti Matson
Assistant Press Secretary
to Mrs. Ford

Mr. Val Adamkus
239.A.
230 South Dearborn
Chicago, Illinois

pm/saq

LIETUVIU
DIENOS

MRS. BETTY FORD LIETUVIŲ TAUT. ŠOKIŲ ŠVENTĖJE

LITHUANIAN DAYS

OCTOBER

1976

1976 M. SPALIO MĖN.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, CA 90029

Telefonas: 664-2919

1976, spalio Nr. 8 (167)

October, 1976 No. 8 (167)

Eina XXVII metai

Volume XXVII

Redaguoja

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA

Anglų k. Redaktorius / English Editor

ALFONSAS A. MILUKAS

Atsakomasis red. - Leidėjas / Publisher

Administratorius / Circulation Manager

ANTHONY F. SKIRIUS

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M. "LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, netaikant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku. If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpjūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina \$1.25

Single Copy \$1.25

Prenumerata metams \$12.00 bet kuriame pasaulyje. Subscription \$12 per year in any country of the world. Garbės prenumerata / Honorary subscription \$20.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

TURINYS / CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

	Psl.
Jaunimą imponuojančios šventės.	3
Sėkminga V-ji L. Tautinių šokių šventė. ..	4
Rauda. Birutė Pūkelevičiūtė.	5
Yra šalis. Pranas Vaičaitis.	8
Spaudos žmonių pokalbis Čikagoje.	7
Europos Lietuvių Studijų Savaitė.	9
Širdin skverbiasi neužbaigtų darbų srovė. Dail. A. Rūkštelės 70 m. sukakties proga. J. Janušaitis.	12
Kalbininkas P. Jonikas. J. Kutra.	15
"Sidabrinė Diena" Los Angeles scenoje. A. Trečiokas.	13
Balsas minioje. Anšlavs Eglitis.	14
LD dovanų laimėtojai.	17
M. K. Čiurlionio minėjimas Venezueloje. M. K.	17
Ilustruota kronika.	17

ENGLISH SECTION

	Pages
5th Folk Dance Festival, Chicago, Sept. 5, 1976. (A. A. M.)	2
President Ford's message and America's Bicentennial gift to Lithuania	18
Church and Human Rights, the Most Rev. Archbishop Bernardin	19
Knight of Lithuania 63rd Convention, By Helen V. Kulber	20
A Message fro St. Mary's Villa, Pa., Sister Virginia Marie, CJC	21

VIRŠELIAI / COVERS

Pirmasis / Front Cover

Mrs. Betty Ford with Festival dancers. Sofija Džiugienė, vice-chairman of preparation committee, in background.

LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL

The Fifth Lithuanian Folk Dance Festival that took place in Chicago on September 5th, at the International Amphitheatre, was an exceptionally grandiose event and set to commemorate America's Bicentennial year. Its preparation was inspired by fervent good wishes of many American leaders.

"As Honorary Patron . . . I am delighted to welcome the participants and spectators from all over the world . . . it is a vivid reminder that we are a nation of nations and that we derive great vitality and strength from our ancestral legacy . . . I salute the Lithuanian-American community and . . . acknowledge your continuing contributions to our national well-being and way of life," said President Ford in his message of July 28th.

Appreciating the Festival "with more than 2,000 Lithuanian dancers from Canada, South America and Europe as well as from many of the states . . ." making it "one of the most colorful celebrations of our two hundredth anniversary," the governor of Illinois officially proclaimed his wishes for success and that the event bolster the hopes of Lithuanians to have their country free again. Likewise, good wishes came from a number of senators and congressmen as well as Chicago's Mayor Richard Daley.

During the Festival, as shown on the front cover photo, dancers and spectators were cheered by the appearance of the First Lady, Mrs. Betty Ford, who addressed them with a Lithuanian greeting. Ensuing ovations were recorded by the fine TV coverage given to the Festival.

Incidentally, after a lapse of several weeks, Mrs. Ford gave further proof of her great appreciation of the art of dancing. It happened in Pittsburgh when a campaigner for President Ford met with a band of Lithuanian musicians and started to dance. There was a persistent drizzle, yet Betty Ford lovingly stayed on, watching. She was thereupon invited by some Lithuanian women to their homes and was later treated to some national food of bread and sausage at the Lithuanian Hall. Mrs. Ford won compliments for her husband, too. "Your husband has my vote because he is so precious," said one woman. "He is just a precious doll and will certainly have my vote," rejoined another.

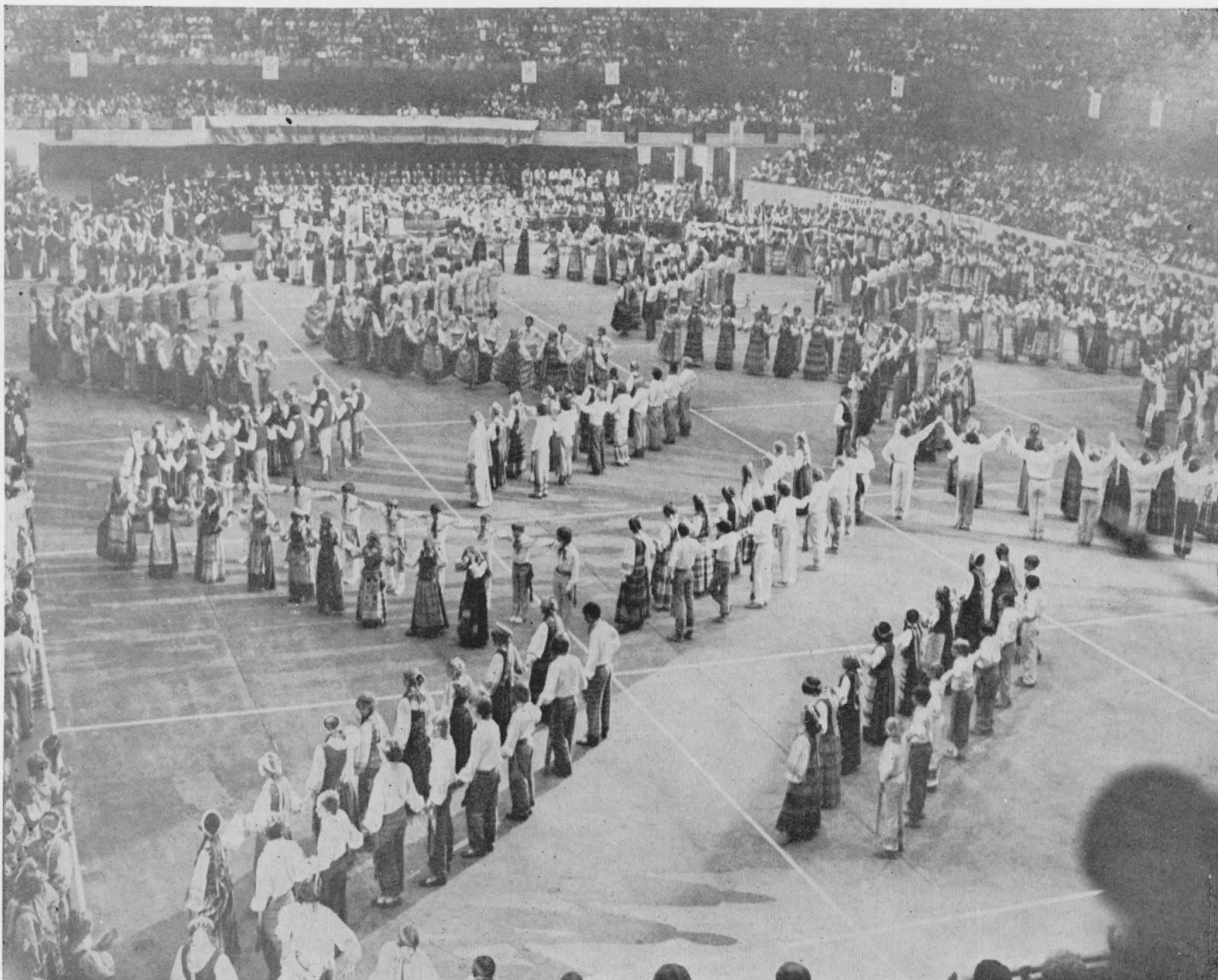
BACK COVER / ANTRASIS VIRŠELIS

Los Angeles Bicentennial minėjime, visų tautų parodoje, lietuvių liaudies meno parodos stalas.

Viduryje, iš kairės — parodos organizatorius inž. Vytautas Čekanauskas ir jo talkininkai — Alfa Pažiūrienė, Rūta Sakienė ir Ed. Reivydas.

Kairėje užpakalyje stovi V. Čekanausko tėvas Jonas Čekanauskas.

Organizers of the Lithuanian exhibit of the American Bicentennial commemoration in Los Angeles where scores of nationalities were represented in over 100 stands.

Momentas iš šokių šventės Chicagoje.

Foto J. Garlos

One of the merry wedding dances of the Festival.

JAUNIMĄ IMPONUOJANČIOS ŠVENTĖS

Šių metų rugsėjo 4 ir 5 dienomis Chicagoje įvykusi Penktoji Lietuvių Tautinių Šokių Šventė sutraukė iš visos Amerikos ir Kanados keliolika tūkstančių lietuvių.

To proga jie turėjo savo suvažiavimus, posėdžius, diskusijų susirinkimus ir t.t. JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos nariai savo sesijoje išrinko naują JAV Krašto vadovybę: prezidiumą ir pirmininką.

Buvo susirinkę Lietuvių Žurnalistų S-gos vadovybė bei nariai, Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos nariai, Lietuviai Inžinieriai ir Architektai, Lietuvių Agronomų S-gos nariai ir kitos grupės.

Tautinių Šokių Šventės, daromos kas ketveri metai, lietuvių jaunimo tarpe lietuviybę išlaiko bei sustiprina. Jie, suvažinę iš įvairių miestų, turi progos tarp savęs geriau susipažinti ir užmegsti glaudesnius santykius.

Jaunimas jaučiasi didingai, kai jų suvažiuoja per du tūkstančių, o jų šokius stebi daugiau kaip 10,000 lietuvių; kai jų pasveikinti atvyksta net prezidentų žmonos, burmistrai, senatoriai, kongresmanai; kai juos filmuoja, fotografuoja ir rodo per televiziją ir gražiai aprašo didieji vietos dienraščiai.

Didinga Lietuvių Tautinių Šokių Šventė ir kiti gausiai lankomi renginiai—bankietai, spaudos konferencijos—lietuvius išgarsina tarp amerikiečių ir tarp kitų etninių grupių žmonių. Jie labiau susipažįsta su lietuvių menu: daina, šokiais, muzika.

Taigi, rengiamos Tautinių Šokių šventės ir Dainų šventės yra ir bus visų lietuvių sveikintinos ir remtinos.

Tikimės, kad ir toliau tokios šventės bus daromos. Jos užimponuoja mūsų jaunimą.

SĖKMINGA V-JI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Rugsėjo 4 ir 5 dienomis Chicagon suvažiaavo JAV ir Kanados Tautinių šokių grupių šokėjai.

Oficialus Penktosios Tautinių šokių šventės atidarymas įvyko šeštadienį, rugs. 4 d., prie paminklo Jaunimo Centro papėdėje. Čia buvo uždegtas aukuras ir pirm. Br. Juodelis ir vicepirm. Sofija Džiugienė padėjo vainiką. Pasaulio Liet. Bendruomenės pirm. Bronius Nainys pasakė atidaromąją kalbą.

Po to Jaunimo Centro abiejose salėse įvyko jaunimo susipažinimo šokiai, o kavinėje susirinko šokių grupių vadovai susipažinimui su spaudos žmonėmis.

Sekmadienį, rugs. 5 d., šventė buvo pradėta pamaldomis Šv. Kryžiaus bažnyčioje, kur pamaldas laikė vyskupai — V. Brizgys ir A. Deksnys.

“Tėviškės” bažnyčioje buvo pamaldos liuteronams. Jas laikė kun. A. Trakis.

Šokių šventė vyko International Amphitheatre, kur telpa 10,000 žmonių. Salė, kaip ir prieš trejus metus, kai dalyvavo Mrs. P. Nixon, dabar irgi buvo perpildyta; šiais metais šventėje dalyvavo prezidento žmona Mrs. Betty Ford.

Prieš atvykstant į salę, Mrs. Ford turėjo spaudos konferenciją šalia salės esančioje kavinėje.

Garbės svečius pristatė Valdas Adamkus. Iš amerikiečių svečių buvo: burmistro atstovas Reily, gubernatorius D. Walker su žmona, Illinois senatorius C. Percy, specialus prezidento patarėjas Kuropas.

Besupažindinant svečius, šventės komiteto pirm. Br. Juodelis atlydėjo Mrs. Betty Ford, kuri buvo sutikta atsistojimu ir didžiulėmis ovacijomis.

Chicagos burmistro Daly atstovas pasveikino šventės dalyvius ir įteikė Bicentennial pažymėjimą. Gubernatorius Walker pasidžiaugė lietuvių veiklumu ir lietuviškai tarė: “Kas bus, kas nebus, bet lietuviai visad bus”. Senatorius

Penktosios Tautinių šventės Chicagoje šokių grupių vadovai su šventės vadove Galina Gobiene. Foto Jono Urbone

Leaders of component groups of the Fifth Lithuanian Folk Dance Festival with general director Galina Gobiene (Chicago, Sept. 5, 1976).

C. Percy savo sveikinimą pradėjo “Sveiki lietuviai”. Jis prisiminė Helsinkio konferenciją ir pasižadėjo reikalauti, kad susitarimą vykdytų ir Sovietų Rusija.

Prezidento žmona Betty Ford savo sveikinimą pradėjo “Labas!” Tas trumpa, aiškus ir taiklus žodis publiką vėl sukėlė ant kojų. Pasiūlyė plojimai. Savo ir prezidento vardu ji palinkėjo išlaikyti savo kultūrą ir kalbą. Ji buvo apdovanota lietuvišku gintaru ir lietuviškais tautiniais drabužiais. Svečius ir Mrs. Betty Ford filmavo TV stočių atstovai. Spaudoje Mrs. Betty Ford fotografijos pasirodė su liet. tautiniais drabužiais — tai buvo atrakcija.

Po atidarymo iškilmų Mrs. Ford ir garbės svečiai nuėjo į balkoną stebėti šokių šventės; eidama pro šokėjus, ji sveikinosi su vadovėmis ir šokėjomis. Ji šokius stebėjo visą pirmąją šokių šventės dalį. Pirmoje dalyje pasirodė iš visų miestų atvykusios grupės; šokiai užtruko 3 valandas.

Antroj programos dalyje pasirodė mokyklų mokinių grupės ir veteranai šokėjai. Publika

pasigedo gražiausio ir tradicinio “Malūno”, kuris programon buvo įrašytas, bet nebuvo pašoktas, nes viena grupė nebuvo jo išmokusi. (Miesto vardo niekas spaudoje iki šiol neminėjo, neminim jo ir mes, tačiau turime pastebėti, kad panašūs dalykai ateityje neturėtų kartotis).

Nežiūrint to, penktoji šokių šventė praėjo įspūdingai. Suplanuota ir pravesta gražiai ir tvarkingai. Ateityje šokiai galėtų būti parinkti įvairesni, kad nebūtų monotonijos. Muzikos kritikai spaudoje yra padarę pastabų ir dėl šokių muzikos bei dainų — šokėjai pasigedo aiškesnio, griežtesnio ritmo, dėl to ir šokių ritmas nevisada buvo išlaikytas. Trūko ekspresijos ir tempo.

Muzikinės dalies vadovais buvo A. Mikulskis, A. Jurgutis ir A. Modestas. Jie savo dalį atliko gerai, išskyrus tai, kad ne viskas tiko šokiams.

Šokių šventės vyriausia vadove buvo G. Gobiene, Detroito “Šilainės” vadovė. Ji atliko milžinišką darbą.

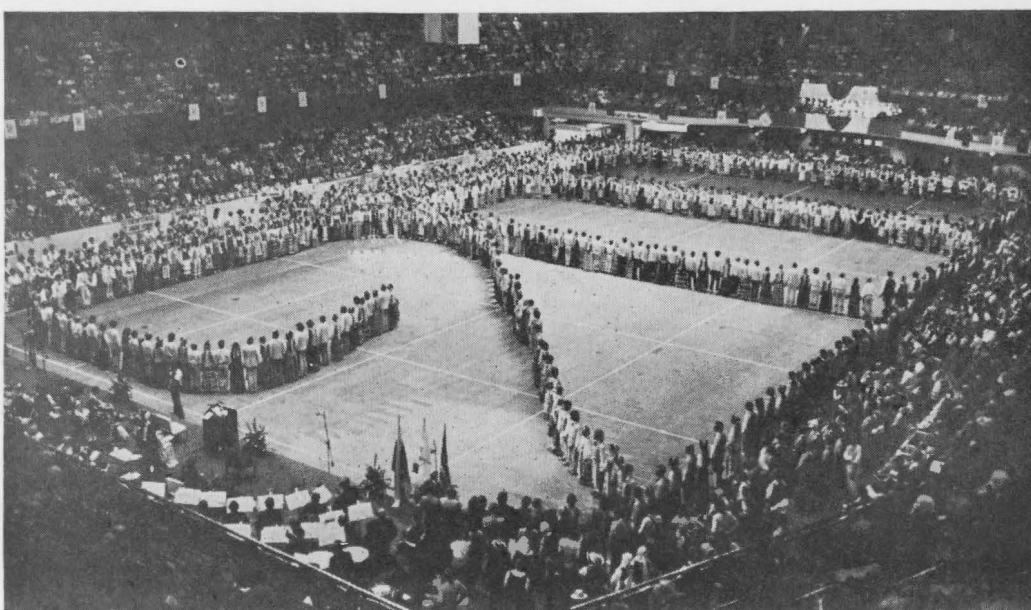
Programos pranešėjomis buvo Jolita Kriaučeliūnaitė ir Julija Cijūnėlienė, abi savo uždavinį atlikusios be priekaištų.

Paminėtinas gražus šventės programos leidinys, kuriame atspausa programa, sveikinimai ir dalyvavusios šokių grupės. Leidinį redagavo Danutė Bindokienė, skoningai iliustravo Ada Korsakaitė-Sutkuvienė.

McCormick naujoje didžiulėje salėje po programos vyko banketas ir jaunimo šokiai.

Penktoji šokių šventė, sutraukusi dešimtį tūkstančių žiūrovų ir atkreipusi Chicagos spaudos bei TV dėmesį, praėjo. Tik grįžus į namus, po šventės, buvo džiugu tuojuo pamatyti šventės programą lietuviškoje televizijos programoje ir beveik visuose Chicagos TV kanaluose žinių pranešimuose — vieni plačiau, kiti mažiau, bet visi rodė Mrs. Betty Ford atsilankymą, apdovanojimą lietuvių tautiniais drabužiais ir kai kuriuos šokius. Maratono greičiu darbą atliko lietuviškoji TV, vos porai valandų praslinkus po šventės uždarymo. Daugiau programos liet. televizija rodė ir sekantį sekmadienį.

★ ★ ★

Momentas iš tautinių šokių programos. Šokėjai suformavo skaičių 200 paminėjimui JAV Bicentennial sukakčiai paminėti.

A glimpse of the Dance Festival in progress. Festival dancers in a “200” formation honoring the American Bicentennial.

Birutė Pukelevičiute, author-playwright and poet, wins first prize for her newest drama, "Inheritance." Los Angeles, July 1976.

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ

Rauda

Dulce et decorum est pro patria mori.

Morai apdengti juoda marška.

PANAKTINIS

Vėliau: SESUO, MERGINA, MOTINA, GEDĖTOJŲ CHORAS

PANAKTINIS su tarškine ir žiburiu:

Vienuolikė ir ketvirtis! Vienuolikė ir ketvirtis!

Trys ketvirčiai iki vidurnakčio...

Vėjarodžių gaidžiai pasisuka staigiu kampu — žvanga jų krūtinės, blizga geležinės skiauterės. Kyla šiaurės vėjas.

Apverkit, apgarbstykit tą, kurs mirė.

Aš nemačiau jo veido ir nežinau jo vardo.

Apraudokit tą, kurs guli pridengtas juoda spalva; iki vidurnakčio beliko tik trys ketvirčiai.

CHORAS:

Skobsime karstą iš perskelto ažuolo; ažuolo šerdim bus tavo širdis.

Perpinsim verbą viksva ir kardažole.

Kad nepaniekinta būtų mirtis.

Skobsime karstą senovišku papročiu,

Perpinsim verbą aštriaja viksva.

SESUO:

Aiman, sapnavo mano brolis neramius sapnus:

Dvylika karališkų žirgų palaidota piliakalny. Jų galvos į vakarus atgręžtos, jų karčiuose įpinti aukso pinigai. Balnai raudono totoriško safjano, o skyduose užbrėžtas dantytas skritulys.

Dvylika plėšriųjų sakalų palaidota piliakalny — kraujo paukščių, geltonom akim ir pentinuotom kojom. Ir susmeigta į žemę dvylika kardų.

Sapnavo mano brolis neramius sapnus.

Stumbro pėdsakus, įmintus samanose, lenktą vanago sparnų šešėlį, baltas šerno iltis...

Trišakiai deglai liepsnoja prieš nelaimę! Vidurdienį ant mūro sienos pasirodo juoda angis ir voras-kryžiauninkas. Ateina neganda.

Tada genties senolė iškelia kaulėtą ranką ir nukirsdina galvas dvylikai sūnų. Ir šaukdama iš sielvarto, susmeigia į žemę dvylika kardų. Ir atnašautojos žingsniu nueina į liepsnas ir dūmus.

Tarp pelenų telieka žalvarinė sagė su dviem žalčių galvom.

Aiman, sapnavo mano brolis nuostabius sapnus!

Jam saulė šviesią dalią skyrė, paženklino jo kaktą mėnuo ir plazdanti, žalia žvaigždė — mirtin jį nulydėjo.

CHORAS: Priglobk, žemele, jo palaikus, jo pelenus, jo šventą atminimą...

SESUO: O, aš žinau, kuris pavasaris tau mirštant pasivaidino:

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ — poetė, beletristė, dramaturgė, š. m. liepos mėn. laimėjo Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūrio paskelbtą dramos konkursą; dramos vardas — "Palikimas". Veikale viskas sukasi apie vienos šeimos turto pasidalinimą Amerikoje.

Autorei premijos įteikimo išskilmės rengiamos kitų metų pradžioje Los Angeles mieste. Su veikalu L. A. Dramos Sambūris žada dalyvauti Lietuvių Dramos Festivalyje Kanadoj.

Sveikindami kūrybingą rašytoją, šia proga norime skaitytojams pateikti B. P. kūrinių

BIBLIOGRAFIJA —

1952

Metūgės, poezija, išleista Kanadoje.

1956

Aštuoni lapai, Draugo premijuotas romanas.

1959

Baltaragio malūnas, vaidinimas pagal K. Borutos romaną ir pagaminta plokštelė.

1960

Milžino paunksmė, vaidinimas pagal B. Sruogos dramą ir pagaminta plokštelė.

1958-1962

Žirginėliai, pasakos vaikams, dvi plokštelės.

Leidimai pakartoti kelis kartus.
1965

Aukso žąsis, pasakiška trijų veiksmų komedija, eiliuota. PLB atžymėjo premija. Susuktas spalvotas filmas.

1969

Rugsėjo šeštadienis, Draugo konkurse premijuotas romanas. Išverstas ir išleistas latviškai.

1972

Paskutinis Birželis, eilėraščių-tekstas dainai, premijuotas korp. "Fraternitas Lithuania". (Komp. B. Budriūnas parašė muziką).

1973

Kalėdų dovana, eiliuota pasaka vaikams.
Daržovių gegužinė, eiliuota pasaka vaikams.

1974

Klementina ir Valentina, eiliuota pasaka vaikams.

Skraidantis paršiukas, eiliuota pasaka vaikams.

1975

Naujųjų metų sutikimas, Draugo romano konkurse premijuotas romanas.

Rimas pas Kęstutį, dviejų dalių dramatizuotas nuotykis vaikams. Su autorės darytų lėlių iliustracijomis.

Palikimas, premijuota drama, rankraštyje.

Tai buvo paskutinis obelių žydėjimas.
Ir tu gulėjai tėviškės sode, rankas sunėręs už galvos.

Gegužės rytas buvo sklidinąs, lyg vaiko ašara. Net praskrendanti paukštė suvirpindavo orą. Ūmai sujudę obelies žiedai paliesdavo viens kitą ir dūždavo, lyg farforo žaislai.

Tada, švelniai skambėdami byrėjo žemėn — apkrisdami tau plaukus ir akis.

Ir tu jutai, kad srūva didelė šviesa. Ateina džiaugsmas — saldus ir puslaukinis.

Kažkur toli siūbavo ežerai. Didžiulės, mėlynos jų širdys tvinkčiojo dugne: lėtai, sustartinai, vienodai.

Miškų tankmėj pakėlė vainikuotą galvą elnias pirmam pavasariškam šuoliui. Ir gulbė-pasakų mergaitė, paslėpusi ant kranto žiedą ir karūną, nubrido ežeran...

Broleli mano!

Svajojai tu tada apie nepaprastus ir negirdėtus žygius.

Tada tu mėgdavai eiles skaityti:

Apie karalių, kuris turėjo liūto širdį.

Ir apie stebuklingą ragą Olifantą.

Ir švilpudavai aukšta, ulbančia gaida.

Ir prausdavaisi rytmečiais prie šulinio.

O vakarais, parjodamas iš pievų rūko, Agirmirksniui nušvisdavai birželio pilnaties rate!

Ir man tada atrodei, lyg mėnulio raitelis.

Ar lyg Achilas ant auksinio savo žirgo

Ksanto.

Svajojai tu tada apie gyvenimą...

Tačiau beprasmišką gyvenimą

Pakeitęs būtum ir tada — parsminga mirtimi.

Broleli mano, vienturėli!

Kokiais žiedais dabar tu sužydėsi, kokiais lapeliais sulaposi?

CHORAS: Dėsim į karstą pagoniškas įkapes:

Žalvario durklą ir lūšies nagus;

Strėlei išaštrinsim smailio trikampi,

Pančiosim kojas juodų vanagų.

Šveisime durklą senovišku papročiu.

Drošime strėlę iš klevo šakos.

MERGINA: Aiman, sapnavo mano mylimasis neramius sapnus:

Atidavė auksinį savo raktą miestam...

Iš tolo pradeda dundėti dvylika didžiųjų būgnų, aptemptų šunies oda.

Pro vartų skliautą įvažiuoja svetimas valdovas: su augšta, smaila, perlais nusagstyta kepure. Raudonu gelumbės taku be garso rieda jo karietos ratai. Jon įkinkyta dvylika žirgų.

Nuo miesto sienų žiūri akmeny iškalto taurų galvos ir raitelis, iškėlęs dviašmenį kalaviją.

Aiman, sapnavo mano mylimasis neramius sapnus.

Aštrų, lenktą jataganą, jauną mėnesį ant cerkvės smaigo, juodą maro kryžių...

Dvylika kraujuotų vėliavų paklota žemėn. Svetimam valdovui — su augšta, perlais siuvinėta kepure ir juodo sabalo apsiaustu.

Dvylika vienuolių užmūryta gyvų koply-

čios požemy. Verbų sekmadienį, šventam Tada užstoja mirtina tyla. laike.

Velykų rytą iš po žemių pasigirsta tolimas giedojimas. Tai dvylika užmūrytų vienuolių — gieda mirdami prisikėlimo giesmę:

Mors et vita duello conflixere mirando,
Dux vitae mortuus, regnat vivus...

Koplyčios angelas, išdrožtas rožės medy, pravirksta sidabrinėm ašarom...

Aiman, sapnavo mano mylimasis nuostabių sapnus!

Jam saulė šviesią dalią skyrė, paženklino jo kaktą mėnuo ir didelė rudens žvaigždė — mirtin jį nulydėjo.

CHORAS: Saugok, žemele, jo palaikus, jo pelenus, jo šventą atminimą...

MERGINA: O, aš žinau, kuri naktis tau mirštant akyse pasivaidino:

Tai buvo paskutinis doobilų žydėjimas.

Mes ėjom bryde, pro plaukiančius rugius.

Priemoje blykčiojo rugiagėlės — atrodė, kad į javo lauką prikrito mėlynų žvaigždžių.

Nuo užgirio tekėjo mėnuo. Didelis, geltonas, sklidinąs medaus. Nušvitęs mažas debesėlis buvo perbrauktas per jį, lyg raudon-gūžės plunksna.

Nuo mėnesio spalvos tau švietė akys ir plaukai. Verpetais sukosi vešli jų garbana. Spindėjo, lyg tirpintas auksas.

Ir tu jutai, kad bunda didelė jėga. Ateina naujas alkis — aštrus ir pirmapradis.

Kažkur toli, į šaltą upių srovę, plaukė tamsios, plėšrios žuvys. Po vandeniu žvangėjo geležiniai žvynai, lyg surūdijusių šarvų krūtinės.

Meldyne riktėlėjo žalias paukštis! Jo šaukšmas nuaidėjo tris kartus.

Miškų tankmėj medėjas tykojo naktinio grobio. Išgalastas peilis žybčiojo tamsoj, lyg žaibas...

Berneli mano!

Svajojai tu tada apie nepaprastus ir negirdėtus žygius.

Tada tu mėgdavai knygas skaityti —

Apie karalių Arturą ir apie argonautus.

Turėjai tėvą liemenį ir gerą, tvirtą ranką;

Mokėjai meilų žodį tarti ir mokėjai jį branginti.

Ir mėgai vyrų šneką, ir mėgai vyrų dainą, Užvesdamas ją aukšta, nerimo pilna gaida.

Svajojai tu tada apie gyvenimą...

Tačiau beprasmišką gyvenimą

Pakeitęs būtum ir tada — šviesia mirtim.

Berneli mano, doobilėli!

Kokiais žiedais dabar tu sužydėsi, kokiais lapeliais sulaposi?

CHORAS: Kursime ugnį kalno viršūnėje,

Paukštę aukosim ant krašto duobės

Ir užkapoto žalčio karūnoje

Ašarom žalias akmuo sužibės.

Kursime ugnį senovišku papročiu —... Žemę šlakstysime paukštės krauju.

MOTINA: Aiman, sapnavos mano sūnui nuostabūs sapnai!

Žiemos speige pražydo raudonai žilvitis ir jūroje banguoja kruvina puta. Sukilo žemė

Nakties miškais, keliu į Medininkus, šuoliais lekia šešetas žirgų! Jų karčiai supinti kasom. Raudono medžio rogės kaustytos variu, išklotos vilko kailiu. Ant rogių senas skydo ženklas — statmenas brūkšnys, trimitas ir meška.

Ūmai suprunkstę, žirgai sustoja kryžkelėj. Garuoja jų įkaitę nugaros ir dreba drėgnos šnervės.

Dvylika petingų vyrų iškyla kryžkelės šešėliuose. Ginkluoti dalgiais, penkiadantėm šakėm ir išgalastais kirviais už diržų.

Netarę žodžio, jie klaupiasi į mėnesienos sniegą.

Pakyla rogėse Žemaičių vyskupas — žegnoja dvylika sukilėlių... Ir blizgančius jų dalių ašmenis, ir baltą, tylią girią.

Tada vėl skrieja rogės. Vėl skamba pasagos ir dunksi ežerai, lyg milžiniški ledo būgnai...

Aiman, neramūs buvo jo sapnai:

Kazoko rimbas, koriko virvės kilpa ir juodas paukštis: slibinas-erelis, dviejų galvų kaklais praplyšęs į šalis...

Dvylika sukilėlių pakarta miško kryžkelėj. Šarmotą rytą, saulei netekėjus.

Aušros gaisre nušvinta eglų trikampiai. Ir rūksta baltu dūmu, lyg rarotų žvakės.

Dvylika bebalsių juodvarnių sutupia į apšerkšnijusį šermukšnij.

Byra, byra karčios medžio uogos, tartum kraujo ašaros į sniegą.

Tą pačią naktį išeina paskutinis ir jauniausias brolis. Pro kryžkelę ir kartuves, į baltus eglų trikampius...

Aiman, sapnavos mano sūnui nuostabūs sapnai!

Jam saulė šviesią dalią skyrė, paženklino jo kaktą mėnuo ir lapkričio nakties žvaigždė — mirtin jį nulydėjo.

CHORAS: Saugok, žemele, jo palaikus, jo pelenus, jo šventą atminimą...

MOTINA: O, aš žinau, kuri akimirka tau mirštant akyse pasivaidino:

Tai buvo paskutinė vasara — giedra, žyd-ra diena.

Šventadienis, kai moterys bažnyčion neša Devynis vainikus pašventinti.

Saldūnė obelis tebekvėpėjo vakar nuraškymais obuoliais;

Po langu skleidėsi jurginas — geltonas, didelis kaip saulė.

Nuo jo spalvos pirkia nušvito aukso atspindžiais.

Nebuvo vėjo. Riešutyne noko branduoliai — aplink kiekvieną jauną kekę sukosi ratu karpytiniai sparnai. Kažkur toli, laukų ramybėj vaikščiojo rugpiūčio angelas: su varpų vainiku ir melsvo rūko rūbu.

Ir tu jutai, kad plazda didelė rimitis. Ir kad ateina sielvartas — lig šiolei nepažinttas.

Ar pameni, tą paskutinį rytą, kai tu riekei prie stalo duoną.

Ir kai šventoji rugio duona atsiskyrė,
Tariau, kad mums reikės, sūneli, skirtis.
Mačiau, kaip dailiai tu buvai naujagė —
puikaus ir augšto stogo...

Sūneli mano!

Svajojai tu tada apie nepaprastus ir negirdėtus žygius.

Tada tu mėgdavai vartyti senobinį, paauksintais kraštais psalmyną —
Skaitydavai apie karalių Dovydą

Ir apie ranką, rašančią ant sienos ugnimi.

O grūdą berdavai plačiu ir lėtu mostu

Ir dirvą ardavai tiesiom vagom,

Kaip žemdirbiai-senoliai, kaip tėvų tėvai.

Svajojai tu tada apie gyvenimą...

Tačiau beprasmiską gyvenimą

Pakeitęs būtum ir tada mirtim.

Sūneli mano, pirmgimėli!

CHORAS: Laušime diemedį, laušime kadugį,

Saulę iškalsim ant juodo akmens.

Šventąją apeigą, šventąją pabaigą

Liudysim priesaika kardo ašmens.

Apeigą baigsim senovišku papročiu —

Akmenį ženklinsim saulės ratu.

PANAKTINIS: Ruoškis kelionėn, pašarvotas broli.

Nusimesk nuo pečių kruviną milinę, nes mirtis tėra pradžia.

Skaidrus, skaidrus vėlių šaltinio vanduo: veidui nusiprausti, žaizdai užgydyti, žemėj atmuštom kojoms numazgoti. Šviesiai žali paparčiai to šaltinio dugne atsispindi.

Balta, balta vėlių drobė, baltesnė už jievos žiedą — be pašukos siūlo, be dulkės krislo.

Saldį vėlių duona...

Ir tamsiai raudonas vynas kvėpia smilkalo dūmu.

Todėl aš užgeriu tave, bičiuli, nepažįsta-

SPAUDOS ŽMONIŲ POKALBIS ČIKAGOJE

Penktosios lietuvių tautinių šokių šventės išvakarėse, rugsėjo 4 d., Chicagoje, Menės salėje, įvyko platesnio masto spaudos žmonių susitikimas — pokalbis.

Pokalbį organizavo Lietuvių Žurnalistų sąjungos centro valdyba.

Pagrindinę paskaitą skaitė sąjungos garbės narys, buvęs centro valdybos pirmininkas rašytojas Vytautas Alantas tema: "Mūsų spaudos panorama". Prelegentas įžvalgiai aptarė mūsų spaudos gerąsias ir neigiamąsias puses, palietė visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo žmonių nesantaiką, iškėlė blogybes ir spaudos atsakomybę, informuojant skaitytoją, o taip pat palietė spaudos etikos klausimus. Jo kalba buvo drąsi, autorius nevensgė vietomis ir gerokai pabraukti prieš plauką, ypač liudysimas visuomeninio susikaldymo negeroves.

Po paskaitos vyko gana gyvos diskusijos, kuriose dalyvavo Varpo red. A. Kučys, Tėviškės Žiburių red. kun. dr. Pr. Gaida, buv. Draugo red. dr. J. Prunskis, Ateities red. kun. Kęstutis Trimakas, kun. J. Kydikas, SJ, plačiau apžvelgęs Pietų Amerikos lietuvių spaudą.

Be to, eilę klausimų iškėlė senieji "spau-

mas brolau. Ramiai ilsėkis dausose, aukštam vėlių suolely. Tu vėl agimsi — vėl žiedeliais sužydėsi ir vėl lapeliais sulaposi.

Gyvybės ratas niekad nenutrūksta, žemišką gimimą ir žemiškąją mirtį apskriesdamas vienu lanku. Tai, kas po žeme trūnyja, prartyks žaliuojančiais pavasariais ir suliepsnos ateinančių kartų troškimuose.

Be pabaigos pradžios nėra, o žemėj viskas atsinaujina.

dos vilkai" — Vincas Rastenis, Vladas Būtėnas, A. T. Antanaitis, H. Žemelis, J. Kauras ir kt.

Į pokalbį buvo atvykę kelios dešimtys spaudos žmonių, jų tarpe matėsi kultūrininkai — buvęs redaktorius poetas Bernardas Brazdžionis, rašytojas Anatolijus Kairys, Australijoje gyvenęs, šiuo metu po pasaulį keliaujęs Antanas Laukaitis ir kt.

Po paskaitos ir diskusijų buvo pasitarta savais, Lietuvių Žurnalistų sąjungą liečiančiais, klausimais. Apie sąjungos veiklą praeityje bei ateities užmojus kalbėjo vykd. vicepirm. J. Janušaitis, pažymėdamas, kad centro valdyba savo pirmoje ir antroje kadencijoje ypatingą dėmesį kreipė į jaunųjų spaudos bendradarbių ugdymą, organizavo tam tikslui kursus ir jau dabar turima keletas dešimčių aktyviau rašančių, gi paskatinimui buvo skiriamos Daužvardžio fondo premijos. Ruošta sukaktvininkams — sąjungos nariams — akademijos, suruošta laisvės kovotojui Julijonui Būtėnui atminti akademija, ruošiami spaudos iškilmingi, su meninėm programom baliai, kurių pelnas eina ir į Dažvardžio fondą. Suminėjo ir visą eilę kitų gerai atliktų darbų, įskaitant ir knygos Žurnalistika išleidimą.

Vicepirm. Vytautas, Kasniūnas, vadovavęs pokalbiui, aptarė Metraščio leidimą. Tuo reikalu pasisakė visa eilė spaudos bendradarbių. Pritarė metraščio išleidimui. Jį redaguoja V. Kasniūnas. Dalis medžiagos jau gauta.

Po oficialiosios dalies visi dalyviai buvo pavaišinti.

Centro valdybos pirmininko kun. Juozo Vaišnio, SJ, negalėjusio dalyvauti susirinkime, sveikinimus perdavė J. Janušaitis.

Pokalbis praėjo jaukioje nuotaikoje ir buvo naudingas. Buvo gera proga susitikti net ir toli gyvenantiems sąjungos nariams ir kitiems spaudos bendradarbiams. **J. Šešupis**

Spaudos bendradarbiai Chicagoje pokalbio metu.

Lithuanian journalists hold discussions at the center of their society in Chicago; leadership

and rapporteur.

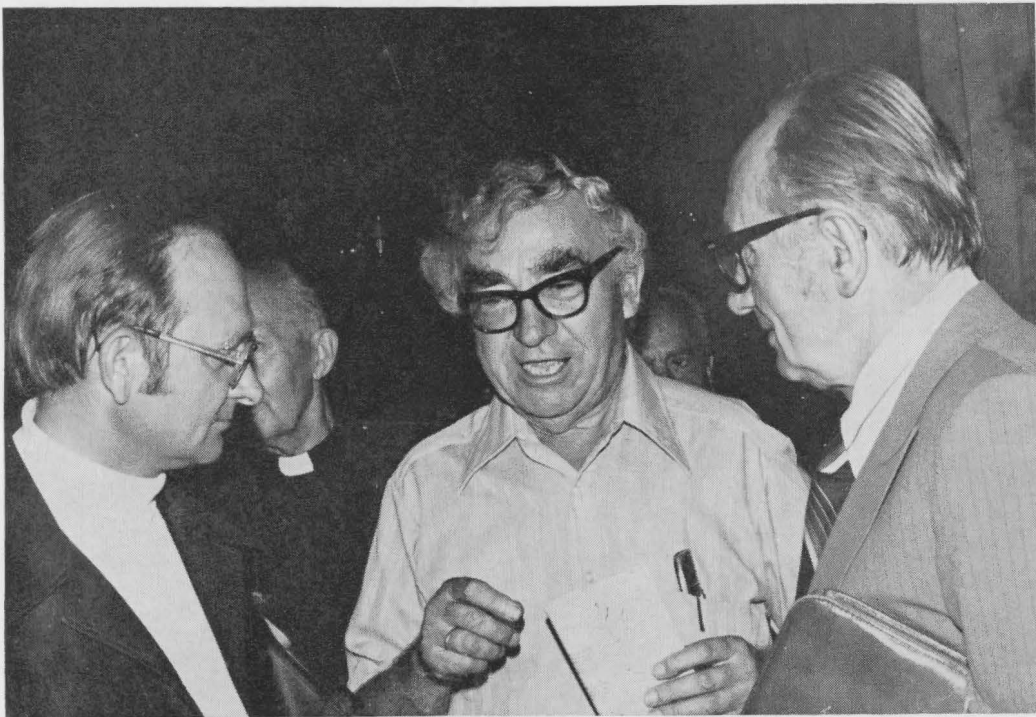
Visos foto nuotraukos Šeštoko

IŠ SPAUDOS BENDRADARBIŲ SUSITIKIMO —

Iš k. į d.: Lietuvių žurnalistų s-gos c. valdybos pirm. Vytautas Kasniūnas, vadovės pokalbiui; rašytojas Vytautas Alantas, skaitęs paskaitą tema "Mūsų spaudos panorama"; ir vykđ. vicepirm. Jurgis Janušaitis — sveikina pokalbio dalyvius.

Chief executives of the Lithuanian Journalists Association with speaker V. Alantas (center) being announced.

Spaudos darbuotojai iš trijų frontų... Spaudos bendradarbių pokalbyje susitikę: iš k. į d.: kun. Kęstutis Trimakas, "Ateities" red., buv. "Lietuvių Dienų" red. poetas Bern. Brazdžionis ir rašytojas Vytautas Alantas, buv. L. Žurnalistų s-gos pirm.

At the discussions of the Lithuanian journalists' association in Chicago: earlier president, previous editor of "Lithuanian Days" and editor of a Catholic monthly.

PRANAS VAIČAITIS

Poeto 100 metų gimimo ir 75 metų mirties

sukakties proga

Yra šalis

Yra šalis, kur upės teka
Linksmi tarp girių užiančių
Ir meiliai tarpu savęs šneka
Prie giesmininkų vieversių.

Ten prakaitas aplieja žmones
Prie vasaros sunkių darbų
Ir prastas parėdas marškonis
Apdengia sąnarius visų.

Bet tave meiliai pavaišina,
Kaip tik nueisi į svečius, —
Ten tave myli, valgydina,
Kiek tiktai leidžia išteklius.

Ir grakščios tos šalies merginos
Ten žydi vis kuo nopuikiau...
Šalis ta Lietuva vadinasi.
Bet aš — neilgai ten buvau.

Atsimenu, kada į guolį
Saulutę prašo vakarai
Ir gieda lietuviai varguoliai,
Nes pabaigti dienos darbai...

Kaip tąsyk mergos veidą skaištų
Prie rūtų lenkia kvepiančių,
Dainuodamos jas meiliai laisto,
Lelijų skinas žydinčių...

Atsimenu, kaip vakars šiltas
Po vasaros kaitrios dienos
Ir oras ramumu išpiltas,
Nenorom traukia prie dainos...

Kaip tąsyk varpas sunkiai gaudžia
Ir užgirdėt toli, toli...
Seniai jau paukščiai medžiuos snaudžia,
Bet pats užmigtį negali...

Kaip upės vandens, mintys teka,
Idėjos reiškiasi galvoj;
Gamta su tavim, rodos, šneka:
"Gražu, gražu mūs Lietuvoj..."

O tėviške! Koks mielas kraštas,
Kurio taip netekau ūmai, —
To neišreikš nė vienas raštas,
Tą pasakys vieni jausmai...

LD DOVANŲ PASKIRSTYME NOrthridge, CA.

LAIMĖJO:

Dvi pirmas dovanas — J. Pautieniaus ir A. Variakojienės paveiks.:
John D. Adams, 5 Harriet Ave., Waterbury, CT 06708; ir Rimas Mulokas, 10214 Tunney Ave.,

John D. Adams, 5 Harriet Ave., Waterbury, CT 06708; ir Rimas Mulokas, 10214 Tunney Ave.,

Antrą dovaną: sidabro setą — E. Jarašūnas, 947 18th St., Santa Monica, CA 90403.

Penkias dovanas po 2 lietuviškas plokšteles — J. Vaineikis, Chicago, Ill., L. Mažeika, L. A. CA, Dalia Zakoren, Lakewood, CA, P. Bru-

žas, Thunder Bay, Canada.

4 dovanas — po dvi liet. knygas: Consulate Gen. of Lithuania, N. Y., J. Briedis, Detroit, MI, J. Miliunas, Santa Barbara, CA, A. Varnas, Flushing, N. Y.

3 dovanas po dvi liet. knygas: E. Viškas, Valencia, CA, Flatte

of Hollywood, CA, Sisters of Jesus Crucified, Elmhurst, Pa.

3 dovanas po tris liet. knygas: Jesse Scroeder, Scranton, Pa., G. J. Levinskas, Kirkwood, Mo, Elena Jonaitis, Epping, N. S. W. 2121, Australia.

EUROPOS LIETUVIŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

Kasmet Europos lietuviai rengia Lietuviškųjų Studijų Savaitę. Šiais metais 23-čioji Studijų Savaitė įvyko Prancūzijoje, Chantilly mieste. Šią vietą parūpino Prancūzijos Liet. Bendruomenės pirm. kun. J. Petrošius. Į savaitės paskaitas susirinko apie 120 lietuvių, su 8 paskaitininkais. Kiekvienas paskaitininkas turėjo iš savo srities pasirinkęs temą: Vasario 16-sios gimnazijos mokytojas V. Bartuševičius svarstė "Intelektualų situaciją iš dešinės ir iš kairės". Dr. Jonas Grinius pristatė Juozo Grušo dramą "Barbora Radvilaitė". Ričardas Bačkis kalbėjo apie "Komunizmo iššūkį Vakarų Europoje". Dr. A. Greimas nagrinėjo "Lietuvių mi-

Dr. K. J. Čeginskas ir pulk. D. Skucas.
(Left) Dr. K. J. Čeginskas with an American guest, Colonel D. Skucas (right).

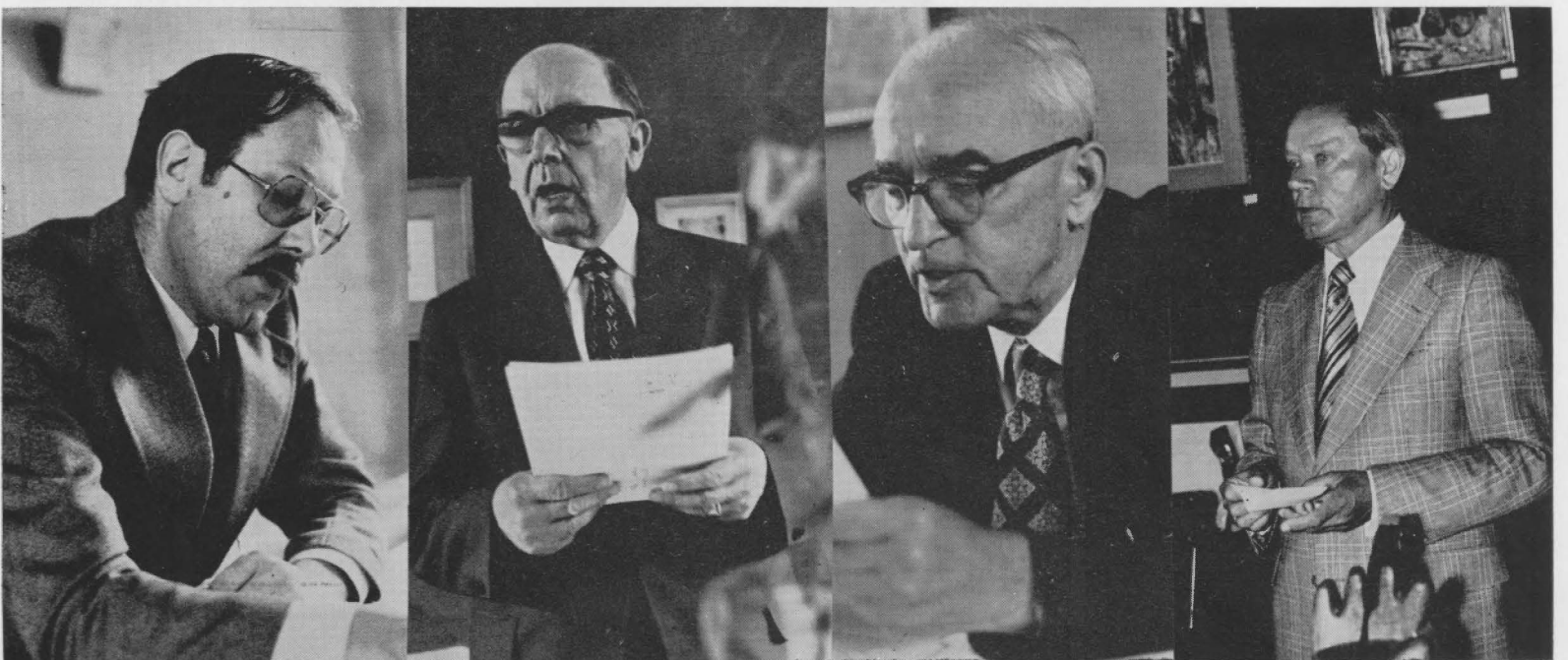

Studijų savaitės paskaitininkai: R. Bačkis ir prof. A. Greimas.

Lecturers Richard Backis (left) and prof. A. Greimas.

toliges problemas struktūralistiniu atžvilgiu". L. Dambriūnas kalbėjo apie "Lietuvos dabartį ir ateities perspektyvas". Kun. Krasausko paskaita buvo apie "Lietuvos bažnyčios istorinį kelią." Pulk. D. Skucas patyrinėjo NATO problemas. Vasario 16-sios gimnazijos direktorius panagrinėjo sukaktuvininko Antano Vaičiulaičio beletristiką. Jis taip pat buvo diskusijų moderatorium.

Be paskaitų ir diskusijų buvo ir meno dalis. Susipažinimo vakare dainavo neseniai iš Lietuvos atvykusi sol. Violeta Rakauskaitė-Landienė. Šeštadienio vakare įvyko Studijų Savaitės tradicinis vakaras, kurio programą atliko Vytautas Nakas ir pianistė Raminta Lampsaitytė. Nakas padainavo prancūziškų dainų ir V. Barkausko ir Antano Nako lietuviškų dainų. Pranešėja buvo aktorė D. Krištopaitytė-Hermanienė.

Paskaitininkai (iš kairės): mokyt. V. Bartuševičius, J. Grinius, L. Dambriūnas ir moderatorius V. Natkevičius.

A group of participants of the 23rd Week of Studies of the Lithuanians of Europe that was held at Chateau Chantilly, France, Aug.

1-8th. (from left) lecturers V. Bartusevicius, J. Grinius, L. Dabriunas and moderator V. Natkevicius. Visos foto Kun. K. J. Dėdino

Dr. A. Gerutis ir kun. R. Krasauskas.

Rugpjūčio 8 d., sekmadienį, įvyko savaitės uždarymas, kuriame moderatorius V. Natkevičius patiekė visų paskaitų santraukas.

Buvo padėkota rengimo komisijos nariams Žibutei ir Petrui Klimams, Alinai Grinienei ir Mečiui Landui.

Kitais metais Studijų Savaitė įvyks Anglijoje ir pavesta inž. A. Vilčinskui sudaryti Londone reikiamas komisijas.

**ŠIE ASMENYS PRISIUNTĖ
LD laimėjimų knygeles ir parėmė
žurnalo leidimą —**

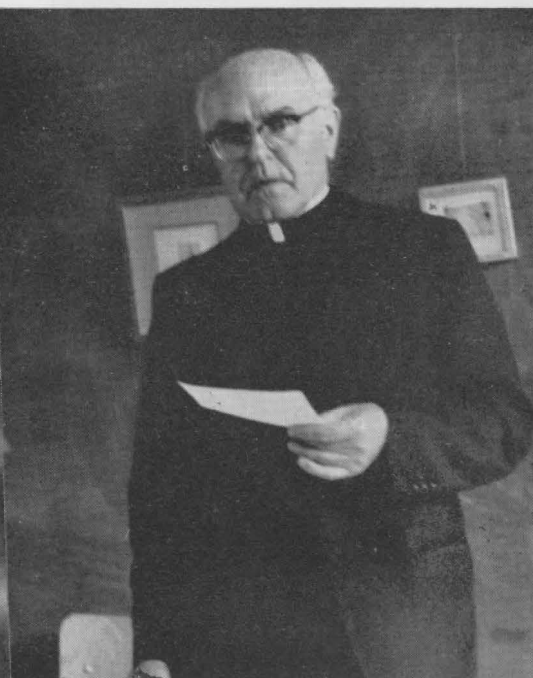
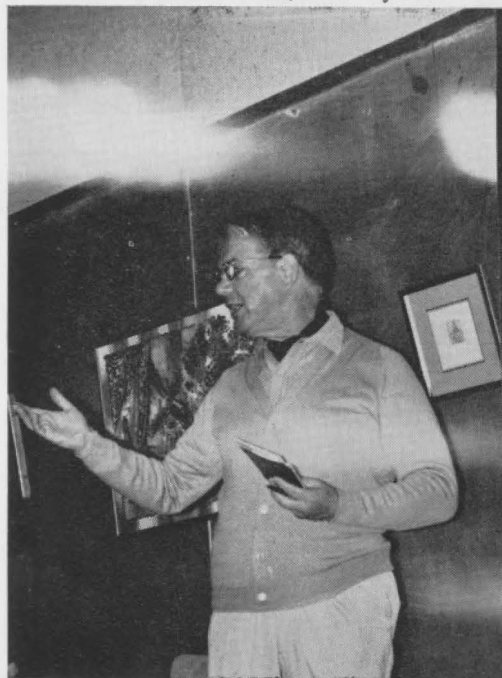
CALIFORNIA —

S. Adamonis, V. Adomaitis, V. Apeikis, Rūta Aras, E. ir A. Arbai, V. Augius, J. Avižienis, L. Bagdonas, H. A. Bajalis, V. Bajalis, J. Bajoras, J. Baltrėnas, L. Baltušis, M. Banionis, M. Barauskas, N. Baran, Iz. Bartkus, M. Bonatienė, J. Braz, A. Brazauskas, K. Brazauskas, R. Bureikienė, M. Burggren, V. J. Čekanauskas, J. Cernius, M. Chesna, I. Chipeska, D. Čibas, A. B. Cinikas, J. Dalbokas, D. Bekas, S. Damulis, K. Dargis, V. Datis, Dr. M. ir A. Deveniai, P. Dovydai-

Studijų savaitės koncerto dalyviai: sol. Vyt. Nakas, pianistė Raminta Lampsatytė ir aktorė Danutė Kriekštolaitytė.

Concert performers of the 23rd Week of Studies at Chantilly.

Lecturers: Dr. A. Gerutis (l.) and Rev. R. Krasauskas.

Petrauskas, J. Petronis, A. Phillips, J. C. Polikaitis, J. Prakapas, P. ir R. Praniai, A. Pranys, Kun. M. Preikšaitis, K. Prišmantas, V. Prižgintas, J. Puikūnas, A. Pulaski, J. Račius, St. Raštikis, L. Reivydas, O. Razutienė, E. A. Ross, V. Rodnīte, A. Sabaliauskas, Sakas, K. ir S. Šakiai, E. Samienė, T. S. Samys, M. Schoretz, MD, T. Sereika, E. Šepikienė, R. Sidrys, MD, Kun. V. Šiliauskas, A. Šimkus, V. ir M. Siručiai, E. G. Sitavich, F. X. Skirmantas, Dr. A. Slupas, C. Stancavage, B. Starkienė, M. Strupes, D. M. Sukys, V. W. Surkus, J. Švais-tas, E. Swetik-Mikalaukaitė, A. L. Telyčėnas, Z. Tiknis, J. Truškauskas, A. Tumas, P. Ulevičius, V. Usas, D. Vailokaitis, Dr. G. Valančius, P. Valentin, E. Vasiliauskienė, J. Venckus, K. Vec-Zemelis, E. Veimeris, P. ir A. Vidugiriai, V. P. Vidugiris, R. K. Vidžiūnienė, E. P. Vilkas, P. Visvydas, D. Zakoren, Leo Zale, V. J. Zaunienė-Leskaitienė, B. Žemaitis, O. Žukienė.
(Dus daugiau)

tis, Max Epstein, A. Galdikas, P. Gasparonis, A. Gedminas, D. Giedraitis, DBD, V. Gilys, J. Gliauda, C. J. Gordon, H. ir S. Gorodeckai, M. Grikavičius, A. ir J. Gulbinkai, I. Gurčinas, I. Gustas, A. Gustaitis, Teklė Ivanauskas, M. Jagučanskienė, A. Jakubėnas, E. Jarašūnas, L. Jasiukonis, R. Jasiukonis, S. Jasutis, A. V. Jonynas, R. Jurkūnienė, A. Kazilionis, V. Juodeika, V. Juodvalkis, J. Jurgilas, MD, L. Kantas, J. A. Karalius, F. Karalius, Dana Kaškelis, G. Kaunas, R. Kildišis, K. Kilikauskas, A. Kish, A. Kontvis, Z. Koronkevičius, J. Kuprionis, J. Kutra, A. Kupinkas, S. ir J. Kvečai, A. Logucki, J. Lopatauskas, O. Macėnienė, V. Mačys, P. Malžinskas, A. Mažeika, I. Medziukas, D. Mekišius, A. Milaknis, J. J. Millium, A. R. Mironas, D. Mitkienė, B. Morkis, R. Mulokas, J. Narkevičius, B. Nurmsen, L. Oksas, Rev. A. Olšauskas, M. Palaikienė, Theo Palis, H. ir D. Paškevičiai, Kun. V. Pavalkis, P. Petraitis, G.

23-sios Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitės dalyvių grupė. Šių metų studijų savaitė įvyko rugpj. 1-8 dienomis Chantilly, Prancūzijoje.

Speakers and lecturers at the Week of Studies of European Lithuanians gathered in France this past summer.

Tautinių grupių vėliavų parade dalyvavo ir lietuvaitės su savo trispalve. Iš kairės: trečia N. Lenkauskaitė, penkta A. Jasinevičiūtė ir septinta R. Čyvaitė. Foto J. Garlos

In the parade of national flags of the participating groups Lithuanian girls (3, 5, 7 from left) present their tricolored one.

Neseniai Clevelande įvyko Etnografinio Muziejaus parodos atidarymas.

Įvairių tautybių grupėje dalyvavo ir lietuviai. Čia stovi iš k. į d. trečia iš eilės Rita Čyvaitė, ketvirta Ada Jasinevičiūtė ir penk-

ta Nijolė Lenkauskaitė. Foto J. Garlos
Opening of Cleveland's Ethnographic Museum this summer. Lithuanian representatives third, fourth and fifth from left.

KOMUNISTINIAMS VANDAL- LAMS UŽKLIUVO MAIRONIS

Iš Rotušės aikštės su jaunu vyru pasukom Literatūros muziejaus link. Einame pro jo dešinįjį galą, praeiname Kauno vidurinės mokyklos pastatą, krepšinio aikštelę ir tarp apgriuvusių sandėliukų ir malkų krūvų užtinkame betoninį rūšį — **pirminę Maironio laidojimo vietą.** (Mūsų pabraukta — LD). Jo gale prigludęs pilkas betoninis pjedestalas — ant jo baltas skulptūrinis biustas. Žemiau iškilios raidės

....**AIRONIS** 1 62—1932. Raidė ir vienas skaičius nutrupėję. Biustas apneštas purvu ir vietomis apaugęs akmeninėmis samanomis, kaip tam jo eilėrašty — pelėšiais ir kerpėm apaugęs aukštai... Išdidžiame veide nėra nosies — nudaužta iš pat pašakų.

Tokią žinutę spausdinama šių metų „Švyturys“. Jokių redakcijos komentarų, nieko. Tokiais vandalizmo atvejais paprastai neilgai trukus kaltininkai išaiškinami, nubaudžiami ir viešai paskelbiami. Žinoma, jei tai liečia ką nors „tarybiškai švento“. Kaip bus su tautos dainiaus biusto išniekinimu, gal netrukus, o gal ir niekad neišgirsime (L. D-nis)

Nauji mokytojai Vasario 16 gimnazijoj

— Nuo 1976 m. rudens gimnazijoje dėsto 3 nauji mokytojai: anglistikos magistrė **Marija Saulaitytė**, dirbusi gimnazijoje vienerius metus anksčiau; **Bronislava Lipšienė**, neseniai atvykusi iš Lietuvos, baigusi Vilniaus universitetą, ir buvęs šios gimnazijos abiturientas, istorikas **Petras Nevulis**, baigęs Freiburgo i. Br. universitetą.

M. Saulaitytė visų pirma moko anglų kalbos mokinius iš Amerikos ir Kanados; B. Lipšienė dėsto lietuvių kalbą žemesnėse ir vidurinėse klasėse, o P. Nevulis — istoriją bei vokiečių kalbą neseniai iš Lietuvos atvykusiems mokiniams.

FOTO PARODA

Tradicinė Lietuvių Fotografų paroda įvyks š. m. lapkričio mėn. 19-29 dienomis Jaunimo Centre Chicagoje. Visi lietuviai fotografai kviečiami dalyvauti. Parodos ir konkurso taisyklės neužilgo bus išsiųstos tiems, kurie praityje yra parodose dalyvavę arba kurių pavardės ir adresai yra turimi Lietuvių Foto Archyve. Visi kiti gali kreiptis į Archyvą, adresu: 2345 W. 56th Street, Chicago, Ill. 60636.

ŠIRDIN SKERBIASI NEUŽBAIGTŲ DARBŲ SROVĖ

Dailininko Antano Rūkštelės 70 metų amžiaus sukakties proga

Dailininkas Antanas Rūkštelė š. m. spalio mėn. 22 d. švenčia savo 70 metų amžiaus sukaktį. Sukaktis graži, garbinga. Sukaktuvininko nuėitas kelias kupinas kūrybingumo, vertingų darbų. Atrodo, dar ir dabar dailininkas nesirengia į poilsį, bet tvirtai rankoje laiko teptuką ir paletę ir savo Aš išsako drobėse.

Nesenai dailininką sutikau prie Atlanto. Žvalus, saule įdeges, kupinas naujų planų. O kai užklausa, ar nepavargstąs besikubėdamas įvairiose gyvenimo darbų srovėse, atsakė: "Laikas trumpėja — darbas didėja. Poilsiauti nėra kada, nors ir gundo patinginauti Floridos saulėtą dangus. Nemanau padėti teptuko ir paletės, nes dar vis širdin skerbiasi neužbaigtų darbų srovė..." Tokiu žmogaus ryšiu tenka tik gerėtis ir džiaugtis.

Dailininką Antaną Rūkštelę pažįstame iš jo kūrybos darbų ir visuomeninės bei kultūrinės veiklos. Jis yra griežtas realistinio meno krypties atstovas. Jo kūryboje atsispindi mūsų tėvynės grožis, meilė jai, šių dienų tragizmas, tėvynės ir jos vaikų kančios, siekimai. Kūryboje sutinkame daug simbolikos, kurioje atsispindi mūsų gyvenamasis laikas, dabarties buitį.

Dailininkas Antanas Rūkštelė gimė 1906 m. spalio 22 d. Degučiuose, Zarasų apskr. Mažas būdamas

braidžiojo Rusijos plotus, mokslą pradėjo Petrapilyje, vėliau, grįžęs su tėvais Lietuvon, mokėsi Vilniaus, Zarasų ir Kauno gimnazijose. Meno mokyklą baigė Kaune. Vytauto D. universitete, humanitariniam fakultete, studijavo ir baigė Lietuvos istorijos bei filosofijos sistemų grupių mokslus. Vilniaus universitete baigė meno istoriją ir tapo pirmuoju meno istoriku Lietuvoje. Jis yra buvęs užsieniuose, susipažinęs su įvairių kraštų kultūra bei menu.

Dail. A. Rūkštelė jau 1923 m. pradėjo bendradarbiauti spaudoje ir per visą savo gyvenimą nesiskyrė su plunksna. Jis rašė gimnazijos leidiniuose, o vėliau žurnaluose ir mūsų periodinėje spaudoje. Rašė meno kritikas, bet nemažiau ir mūsų kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo klausimais. Parašė veikalą "Lietuvos tautodailė" ir išsamias studijas apie lietuviškų kryžių kilmę, jų plėtotę, o taip pat apie lietuvių liaudies statybos formų sudarymą ir jų priežastis.

A. Rūkštelė — visuomenininkas nuo jaunų dienų. Skautavo, studijų dienose reikėsi korporacijų veikloje. Tremties kelionėje jungėsi į išeivijos lietuvių šakotą veiklą — Lietuvių Bendruomenėje, Amerikos Lietuvių Taryboje, šaulių gretose, o Dailininkų sąjungai net keletą metų vadovavo. Ir kitose, jo širdžiai artimose, organizacijose jis paliko gilius darbo pėdsakus.

Antaną Rūkštelę visą gyvenimą lydėjo kūrybiniai polėkiai. Jis kūrė

Saulė rugių gubose.

Dail. A. Rūkštelė

"Sunshine on the Shocks of Rye," by A. Rukstele.

tėvynėje, Vokietijoje, Australijoje ir Amerikoje. Nutapė daugelį vertingų paveikslų ir savo kūrybos lobiais nuoširdžiai dalinosi su lietuvių visuomene, rengdamas savo kūrybos dailės parodas su kitais dailininkais drauge ar individualias. O tokių parodų buvo daug dar nepriklusomoje Lietuvoje, gi vėliau — jo gyventuose kraštuose.

Ne vieno lietuvių namuose sutiksime dali. A. Rūkštelės gražias lietuviškas gubas, tėviškės pailaukes ir daug kitų, šios dienos buities motyvų.

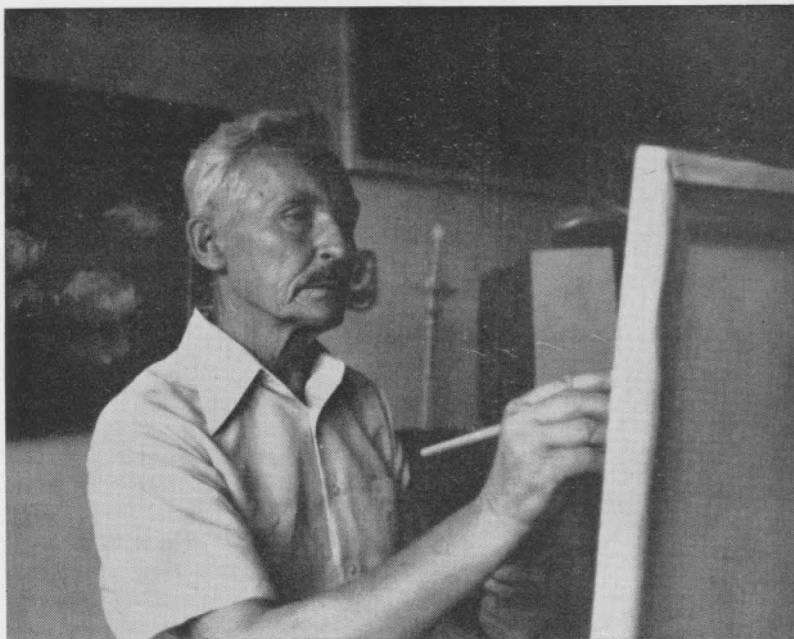
Sukaktuvininkas už savo našų darbą ir kūrybą yra susilaukęs organizacijose gražaus įvertinimo bei gavęs atžymėjimo ženklų.

70 metų sukakties proga dailininką A. Rūkštelę pagerbia Chicagos lietuviai, su kuriais jis yra praleidęs nemažai savo gyvenimo ir kūrybos metų. Lietuvos Žurnalistų Sąjunga, Chicagos skyrius, spalio mėnesio 1 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose rengia specialią akademią ir ten pat atidaroma jo kūrybos paroda, kuri tęsis iki spalio 10 d.

Keliomis palaidomis mintimis praskubėjome dail. Antano Rūkštelės gyvenimo, kūrybos ir darbų takais. Jo gyventa Lietuvai ir lietuviui. Tai rodo ir jo plati kūrybinė veikla. Ir jo menas, susijęs tik su Lietuva ir lietuvių pergyvenimais.

Mielam sukaktuvininkui linkime dar daug giedrių ir kūrybingų gyvenimo metų!

Jurgis Janušaitis

Dailininkas Rūkštelė darbo metu.

Artist A. Rukstele at his work.

Pakelės beržai.

A. Rūkštelė

"Wayside Birches," by A. Rukstele.

"SIDABRINĖ DIENA" LOS ANGELES SCENOJE

Los Angeles Lietuvių Bendruomenės rengtoje Lietuvių Dienoje š. m. rugsėjo 25-26 d. Los Angeles Dramos Sambūris atliko meninę programą, suvaidindamas Anatolijaus Kairio "Sidabrinę Dieną". Šis veikalas yra to paties vardo operetės ir komedijos montažas, paruoštas ir tekstu papildytas D. Mackialienės, ir scenoje pastatytas, kaip sapnas, pilnas įvairių spalvų, gražių drabužių, dainų, šokių ir apipavidalintas gražiomis dail. A. Žaliūno dekoracijomis ir išieškotu apšvietimu.

Ši linksma komedija sutraukė į Star King gimnazijos auditoriją netoli 500 žiūrovų, kurie turėjo progos gerai pasijuokti iš savo ir iš savo draugų ydų, įpročių, išpūstos visuomeninės veiklos ir nuolatinio meilės nuotykių ieškojimo šalia savo šeimos.

Komedija pristatyta įdomiai, įvedant svečius (kurie ateina iš salės šono) su dovanomis, spalvingais moterų drabužiais ir įmantria šukuosena į sapnuojamas Sidabrinės Dienos sukaktuves, kur juos pasitikdavo šeiminių dukterė Sigutė, iš tolo besigirdint pokalbiui tarp vyro ir žmonos, kritikuojant atvykusią dovanas, apsirengimą ir patriotizmą.

Komediją režisavo Dalila Mackialienė su padėjėjais Ema Dovydaityte ir Balu Mackiala ir dail. Algiu Žaliūnu. Pagrindines roles vaidino: Rimantas Žukas, Viltis Jatulienė, Saulius Matas, Inga Tumienė, Dalia Jasaitytė, Algis Stančikas, Irena Frankenienė ir Vincas Dovydaitis. "Sidabrinės Dienos" svečių vaidmenis, dainas ir šokius skoningai išpildė: Zenta Čėsnaitytė, Ona Deveikienė, Valerija Irlkienė, Genė Mažulienė, Gražina Raibienė, Raisa Urbanienė, Dalila Mackialienė, Pranas Dovydaitis, J. Janušauskas, A. Mitkevičius, A. Kiškis, J. Raibys, J. Šermukšnis, B. Seliukas.

Baletą grakščiai pašoko dvi jaunos balerinos — Giedra Dovydaitytė ir Darija Žaliūnaitė. Moterų oktetas gražiai padainavo dvi dainas: "Einu namo" ir valsą "Prisiminimas" (komp. G. Gudauskienės). Grupines ir solo dainas palydėjo akordeonu Rimas Polikaitis. Tai labai muzikalus ir gabus jaunas vaikinai, kuris Los Angeles parengimams yra labai reikalingas (Dalilės ir Antano Polikaičių sūnus.). Didžiuojamės juo, kaip ir kitu jaunimu, kurių nemažai pasirodė scenoje ir savo vaidmenis atliko nuoširdžiai, kruopščiai ir pasigėrėtinai (kaip pvz. Jasaitytė, Matas ir kt.). Daug jaunimo buvo ir žiūrovų eilėse — jie plojo ir juokėsi, "aktyviai" dalyvavo veikalo situacijose. Kalbant apie vaidintojus iš viso, reikia pasakyti, kad ši kartą visi sudarė gražų, darnų ansamblį, niekas per daug neatsiliko nuo kitų personažų, kiekvienas įnešdamas savo dalį, o kai kas ir labai vykusiai išryškindamas savo kuriamąjį asmenį. Šokiai ir dainos nesikirto su komedijos turiniu, o jį vykusiai papildė, praturtino ir davė publikai atsikvėpti tarp "scenos gyvenime" vykstančių intrygų, apkalbų ir meilės kolizijų.

Režisierės ranka jautėsi daugelyje besikeičiančių scenų ir situacijų, suvestų į tikslią dramatinę harmoniją. Juokingieji pokštai nebuvo perdėti, humoras taiklus, pajuokasatyra aiškiai sugaunama ir iššaukianti žiūrovų pritarimą, nuostabą ar pasipiktinimą. Nepaprastai įdomus, išradingas buvo dviejų veiksmų "sujungimas", kai žiūrovas po pertraukos, atsidarius uždangai, pamato tą pa-

čią meilės sceną — iš pirmo žvilgsnio publikoje nuaidi geros nuotaikos jausmas, kuris lydi vaidinimą visą sekantį veiksma. Panašų "scenų" režisierė įnešė ir daugiau — tai jos nauji "atradimai", įgudusios rankos pliusai, veikalą padarą sceniškai įdomų ir patrauklų.

Į premjerą atsilankė komedijos autorius Anatolijus Kairys, specialiai atskridęs iš Čikagos. Daugelis artistų ir režisierė apdovanoti gėlėmis, be abejo, ir gausiais plojimais.

Po vaidinimo Lietuvių Tautiniuose Namuose įvyko dail. Aldonos Variakojienės tapybos darbų parodos atidarymas. Čia žodį

tarė Julius Raulinaitis, Liet. Bendruomenės Kultūrinio komiteto pirmininkas. Po to svečiai apžiūrino, gerėjosi daininkės įdomiais darbais, rodančiais daug įvairumo ir originalumo. Komitetas svečius pavaišino šampanu, kava ir užkandžiais. Gaila, kad vaišių metu jautėsi stoka organizuotumo ir trūko darbo rankų, taip reikalingų tokio atvejo metu.

Lietuvių Dieną rengė Los Angeles ir Santa Monikos apylinkės, Vakarų Apygarda ir Kultūrinėms Popietėms Rengti komitetas.

A. Trečiokas

"SIDABRINĖS DIENA" LOS ANGELES SCENOJE

Viršuj, iš kairės: D. Jasaitytė, A. Stančikas, I. Tumienė, S. Matas, G. Dovydaitytė, D. Žaliūnaitė, A. Žaliūnas, V. Jatulienė, R. Žukas, I. Frankenienė, V. Dovydaitis; V. Vidugiris, Vakarų apygardos pirmininkas, sveikina rež. D. Mackialienę; komedijos autorius A. Kairys, rež. pad. E. Dovydaitytė.

— V. Vidugiris, chairman of the Western Division of Lithuanian Community, USA, congratulates director of staging, Mrs. Dalila

Mackiala; author of play, A. Kairys is second from right.

Apačioj —

"Sidabrinės Dienos" baliaus svečiai: R. Žu-V. Dovydaitis, J. Šermukšnis, A. Kiškis, G. Mažulienė, I. Tumienė, G. Raibienė, R. Urbanienė, Z. Čėsnaitytė, O. Deveikienė, D. Mackialienė, V. Irlkienė, B. Seliukas, A. Mitkevičius, J. Raibys, J. Janušauskas, V. Jatulienė.

Below — During the premiere of "Silver Anniversary Day's", a scene from the ball.

BALSAS MINIOJE

Tai nebuvo politinis profesinių politikų suėjimas; tai buvo pirmaklasė tarptautinė minia, linkusi sriubčioti antrarūšius mišinius: kolą su romu, martinį su degtine.

Tam tikrą laiką viešpatavo pritildytų balsų murmesys. Stengiausi jautriai išklaudyti, tikėdamasis pagerinti elementarinį aukštosios politikos pažinimą. Kilnus murmėjimas pakeitė savo oktavą, kalbos tapo garsesnės ir greitesnės. Nesuskubau aš susigaudyti—draugija tapo smagesnė, kiekvienas kalbėjo nesirūpindamas, ar kas klausia, ir minia džiaugėsi pati savimi, savo gausa.

Užkrėtė bendras gyvumas. Nors buvau drovus ir tylus, pajutau stiprų norą kalbėti. Nebūdamas savas šioje draugijoje, panūdau sueiti su kitais. Mėginau pradėti pokalbį keliomis, kukliomis, mandagiomis pastabomis, bet niekas nė noro neparodė manęs klausyti. Jutau, kad mano patraukliausi šypsena virsta nudėvėta grimasa. Tada, vis labiau išulėdamas, pradėjau šaukti garsiau, net audringai, bet ir tai neįtikino. Užgautas, jau ketinau apleisti šį neprielankų suėjimą, kai, staiga, aukšto stogo išvaizdingas vyras, su ryškiai apoplekštiku sudėjimu, suėjo akistaton. Jis galėtų būti šaunus buvęs diplomatas, stambus šulas šnipų pasaulyje, arba kukliai atlyginamas konsulatinis tarnautojas. Nėra gi galimybės atskirti liaudiškai atrodantį pasiuntinį nuo pompastiško pareigūnėlio. Nesuskubau nė prasizioti, kai vyras įstumė mane į kertę, palenkė į mane savo purų veidą ir pradėjo dardėti gaivališka žodžių versme, kaip kulkosvydžio salvės, kaip stipraus vandens spaudimo ugniagesio žarnos trykšlys.

—Ar tamsta tiki pažanga? Ne per daug, ehe? Kaip tatau atžagareiviška! Aš gi tikiu. Aš tikiu Atžangausia Pažanga. Visi keliai, mano pone, veda į pragarą. Visas, kas žmogaus išrasta, greičiau ar vėliau, tarnauja žmogui sunaikinti. Atleiski man! Ne tiktai greičiau ar vėliau, bet tuoj pat! Kada kuris nors mokslininkas pasiskelbia dirbas prieš naikinamojo projekto, jo šalis jį gausiai apdovanoja, skiria jam geriausias laboratorijas, plačiausias bandymų aikštes. Jį apdovanoja titulais, apkabina atžymėjimo ženklais, kaip žaislais Kalėdų eglutė. Tačiau, kuris triūsia rasti ką nors naudingą gyvenimui, tas skursta, tas išjuokiamas. Tad greta naikinimo priemonių mes pažangėjame. Gerai senais laikais, norint nužudyti žmogų, reikėjo jį rasti. Ilgainiui pramokome nušauti žmogų iš tolo. Netrukus jau galėjome išguldyti visą minią su kulkosvydžiu. Dabar jau trauškome miestus kaip riešutus. Rytoj raketų išradėjai pasidžiaugs nušluodami plačiausias šalis per akimirką. Poryt garbinime vadą, kuris taikos, laisvės ir teisingumo vardu perplėš Planetą, kaip supuvusią kopūsto galvą. Taip ir bus tinkamiausia šiam gabalui, kuris beprasmiškai keliauja erdvėje.

Išvaizdingas vyras staiga nutilo. Aš tuo pasinaudojau pasitraukti nuo jo, nes suėjimas buvo pasiuntinybės salėje, o ta valstybė buvo atsidavusi skelbti absoliutų neutralumą viskam ir kiekvienam. Klausytis tokių smarkių žodžių netiko. Tai reikėtų įžeisti šeiminką. Vienok išvaizdingas vyras norėjo reikštis daugiau ir palengvinti savo krūtinę. Jis vėl sugriebė mane ir užpuolė dar smarkiau:

—Pažanga! Tamsta gali tai regėti detalai. Viskas nuveikiama mašinomis. Netgi meluojama. Žvilgterk į nuostabią evoliuciją. Kas per pažanga! Proistorinis žmogus nedrįso meluoti. Jis dargi nemokėjo meluoti. Tam išmokyti reikėjo laiko. Net gi mūsų tėvai turėjo būti pakankamai apdairūs, kad su melais neįkliūtų. Bet neketink sugauti mus meluojant! Mes meluojame kartu su mašinomis. Dieną naktį nesuskaitomos rotacinės verčia kalnus spaudinių. Lavinos niekdariško popieriaus virsta ant mūsų kaip melų kriokliai! Visą galima sustabdyti: algas, kainas išaldyti, duonos ir bulvių tiekimą, tačiau kas rytą ir kas naktį baltas, juodas, geltonas žmogus vis į savo prайkaituotą delną gaus šviežią melą. Gal juodi ar geltoni žmonės būtų laimingesni nemokėdami skaityti?

Televizijos ir radijo stotys nuolatos pina storą melų tinklą aplink nelaimingą Žemės rutulį. Milionai kriokiančių ir rėkiančių garsiakalbių staugia ir kosti, spiauna ir vemia melais į džiunglių pelkynus, į tolimiausius dykumus iškraipdami viską, kas vyksta—melai, melai, melai!

Tas numylėtas kūdikis įvairiai vadinamas. Visą naudoja melui išgražinti. Žiū—koks išdidus vardynas: Virgo Intacta, švelnioji panelė Informacija, garbūs Komentarai, kilnioji markiza Informacija, šviesiausioji didžioji kunigaikštytė Agitacija, galop gi, aukščiausioji karališkoji didenybė, karalienė motina, Propaganda!

Mano vaikystėje geroji mano motina mokė mane: Nemeluok, melo kojos trumpos. Vargšė, ji buvo atvira ir atsilikusi. Melas turi septynmylius batus. Jo niekas nepralenks. Melas turi milijoną liežuvių. Jų niekas neperkalbės. Žmogus gali gyventi ir tukti iš melo! Tokie žiūri į tamstą iš aukšto, lyg puikuodamiesi ant debesų. Atsargiau su jais. Jie prisiėdė melų, o melai yra maistingas maistas! Puikus dalykas—melai. Jie dauginasi sparčiau už muses. Melai minta savimi. Jie valdosi savimi. Jie plinta greičiau už modernius miestus.

Pirma—melo pamatas, ant jo dangorėžis su apgavimais bokštais, su netikromis varpinėmis. Žiū—kvartalai auga apačioje. Jie maldauja garbės kovoti ir mirti dėl garbės vėliavų. Nelaimingi padarai—mes, kaip baketrijos, gyvename, dauginamės ir, galop, nykstame nuosavose atmatose. Mes, išdidūs tvariniai, kūrybos viršūnė, dūstame nuosavuose meluose.

Buvau aš sustingęs. Jeigu šis šnekutis nebuvvo pamišėlis, jis stengėsi mane pro-

vokuoti išsišokti su kokia kvailybe ar ir dar blogiau. Jis buvo gal apmokėtas niekšas, atsiųstas griauti mūsų įsitikinimus, išjuokti mūsų santvarką. Kas jis toks? Akcentas sunkiai nuspėjamas. Slavas, šnekus lotynas amerikietis. Akių rėžiai ir gelsva jo oda primena Tolimuosius Rytus. Kaip išmaniau, stengiausi nuo jo pasišalinti, o jis vis seka, pristūmė mane prie sienos savo išpampusiu pilvu, iš aukšto, nes buvo aukštesnis už mane, lenkia į mane savo prakaituotą veidą ir darda be gailesčio:

—Aukštinėmis praeities dienomis, mes buvome purvini laukiniai dvokiantieji barbarai. Mušėmės vienas su kitu, kišome savo purviną kumštį po sukruvintu kito snukiu ir rėkėm: pasiduok, tarnauk man, esu stipresnis! Dabar, civilizacijos ir kultūros dienomis, kada teisingumas toks visuotinas, kada skelbiami laisvės ir broliškumo šūkiai, mes trokštame laisvinti vienas kitą. Didelis, stambus kraštas praryja smulkesnius kaimynus, laisvina juos nuo jų pačių, nuo jų gyvenimo būdo, savindamasis jų turtą, naikindamas kiekvieną jų reikšmingą asmenį, įsteigdamas sugriautose šalyje savo kvailų ir pražūtingą santvarką, kuri visiškai sunaikina šalį. Tačiau pasauliui visa tai pristatoma kaip palaimingas veiksmas. Garsiakalbiai ir rotadinės "išlaisvintame" krašte tvirtina taip, nes galingasis priveržia taip elgtis. O žmogus turi parankų sugebėjimą sutapti su šlykščiausiomis sąlygomis. Jeigu žmogus negali išsitiesti, jis susiriečia ir šitaip bando išlikti gyventi. Vienok, vos jis susitauko su vienu išlaisvintoju, kitas išlaisvintojas jau laisvina jį iš pirmųkščio. Vėl išlaisvinimo valiavimai, padėkos, džiaugsmas, kol, pagaliau, atžengia viršišlaisvintojas ir taip išlaisvina, kad belieka tiktai skeveldros ir lavonai.

—Visos revoliucijos, invazijos, sukilimai vyksta dėl taikos, laisvės ir teisingumo. Kiekvienas, kas įveltas, gina tai įnirusiai ir kitus verčia įtikėti: štai ilgai laukta tiesa paskelbta! Štai taikos ir visuotinės laimės era jau čia pat, už kampo!

Išvaizdingasai vyras palenkė galvą ir liūdnei atsiduso:

—Gaili kirmelė išdidžiai pasivadino žmogumi, o išliko netobuliausiu tvariniu. Lošimo geismas ir galios noras tebėra jo primityvūs siekiai. Žmonės pramoko klasotos. Dvi aistros tos jungia vyrą su purvinais darbo drabužiais su vyru, kuris vilki fraku. Smagus domino lošimas. Smagesni lošimai—šaškės ir šachmatai. Smagiausias gi—karas! Tai žaidimas žmonių gyvybėmis. Skaldyti valstybės žemėlapi, išvesti įnoringus zigzagus. Golfininkai nešioja specialius batus, teniso žaidikai savo spindinčiai baltus rūbus, polo žaidikai, dviratininkai, motociklistai, visi rengiasi savaip ir išpūdingai, bet kas žaidžia karu, tas rengiasi išpūdingiau! Šaunu devėti žibančią uniformą su auksiniais antpečiais, su atsižymėjimo ženklais per krūtinę ir stumdyti alavinius kareivėlius. Turiu patikslinti: stumdyti armijas, šarvuotas divizijas, laivynus ir lėktuvų armadas, pereiti dykumas, peržengti upes, pušti miestus, supti, veržtis, parblokti, griauti! Žmogus gi be-turi tiktai vieną gyvenimą ir tiktai vieną kartą gali dalyvauti tokios apimties žaidynėse. Tad—žaiskime, kol gyvi esame! Visos Planetos valdymas yra galutinė kiek-

BALSAS MINIOJE

vieno maniako svajonė. Ir nėra priemonių kovoti su ta liga. Nėra galimybių pažaboti lunatikus. Teisūs buvo senas švedas Oxenscherna ir Sokratas, tarę: mažai prasmės turi tie, kas valdo pasaulį!

Staiga triukšmingas Ča-ča-ča šokis pradėjo aidėti plačioje salėje. Išvaizdingas vyras susigriebė:

—Kuriam gi reikalui aš kalbu apie tai? Kiekvienas mulkīs ir kvailys tai žino. Kiekvienas tai neapkenčia, bet kiekvienas darytų panašiai, jeigu turėtų sąlygų.

Vyras girtai linktelėjo galvą. Jo stambi, riebi ranka kirto orą mikliu karate kirčiu—tai pasibiaurėjimo pokalbio tema mostas—ir žodžio daugiau netaręs, jis dingo minioje.

(Iš anglų kalbos išvertė JURGIS GLIAUDA.)

APIE ANŠLAVĄ EGLITĮ

Šiais metais latvių rašytojas Anšlavs Eglītis mini puikią savo sukaktį: septyniadešimtį metų amžiaus. Jis su ponia gyvena Los Angeles gražiame priemiestyje, Pacific Palisades, neretai atsilanko latvių parengimuose ir privačiuose pobūviuose. Anšlavs Eglītis yra lietuviams savas ir brangus.

Rašytojo kūrybinis veidas daugialypis: jis dramaturgas, kritikas, romanistas, novelistas. Jo komedijos, skelbia „Lietuvių Enciklopedija,” gyvos, dinamiškos, komedijinio klasiko Carlo Goldoni stiliaus. A. Eglītis taip pat dailininkas. Hollywoodo filmų pasaulyje, kaip mūsų A. Gustaitis, jis stropus Hollywoodinės produkcijos vertintojas latvių spaudoje. Pastaruoju laiku latvių spaudoje jis talpino vertimų iš lietuvių kalbos.

Jo sukakčiai pagerbti „Lietuvių Dienos” skelbia novelę „Balsas minioje.” Šią novelę turėjau garbės ir malonumą versti iš anglų kalbos. Išskildamas ties specifinėmis etninėmis temomis, taip mums būdingomis, autorius liečia kosmopolitiniai humanistinė sfera. Apmaudus sarkazmas, kuriuo protagonistas išsako savo nusivylimą, priverčia mus pritarti autoriaus tezėms. Pro sarkazmą mes girdime apeliaciją. Apy-saka skirtina prie tezinų ir prie kritinių apysakų žanro. Bendrame akordų sąskambyje ryškiai sugauname tarptautinės moralės nuosmūkio aitra: mažųjų valstybių likimo problematiką.

Didžios apimties temų koncentracija meistriškai sudėtą į netikėtą pokalbį fantastiškos pasiuntinybės salėje.

Kaip man laiške pažymi autorius, latvių savitraščio „Laiks” redaktorius, kaip visi geros valios pabaltiečiai (ir A. Eglītis), sielojasi tuo, kad taip mažai išsivijoje verčiama iš latvių į lietuvių kalbą ir atvirkščiai.

Šis kuklus darbas tebūnie paskata vieniems pažinti kitus ir jų prozą, poeziją ir sceną.

Jurgis Gliauda

Prof. Dr. Petras Jonikas.

KALBININKAS P. JONIKAS

Jo gyvenimo ir darbų apžvalga

Kalba yra vienas iš tautybės požymių. Vertindami savo tautą, ne mažiau turime vertinti ir trąnginti ir mūsų filologus-kalbininkus, kurie nagrinėja mūsų kalbos istoriją, aiškina jos sandarą, kovoja su svetimybėmis, ją tobulina. Gaila, kad mūsų kalbininkų eilės išsivijoje mažėja. Netekome dr. A. Salio, dr. Pr. Skardžiaus. Džiaugėmės apie Lietuvoje iškylantį naują kalbininką — prof. J. Kazlauską, bet ir jam neteko daugiau pasireikšti: per anksti tragiškai žuvo ar buvo priešų nužudytas. Tenka taip pat apgailestauti, kad išsivijoje mažai kas pasirenka studijuoti humanitarinius mokslus, o daugiausia yra linkę į vadinamus „praktiškus” dalykus.

Norime čia kiek plačiau supažindinti žurnalo skaitytojus su Petro Joniko gyvenimu ir jo parašytomis veikalais.

P. Jonikas gimė 1906 metų kovo mėn. 25 d. Antringių kaime, Tauragės valsč., Lietuvoje. Taigi, šiemet jau sulaukė 70 metų amžiaus.

P. Jonikas studijavo Vytauto Didžiojo universitete. Pagrindiniu dalyku buvo pasirinkęs lietuvių kalbą, šalutiniais — lietuvių literatūrą ir pedagogiką. Un-tą baigė 1934 m. 1931 m. lankė dialektologijos kursą Kaune, kurio vedėju buvo prof. J. Gerulis (Kursuose buvo rengiami specialistai lietuvių tarmėms užrašyti).

Baigus išklausti humanitarinį fakultetą, V. D. Universitetas pasiūlė P. Jonikui vykti į užsienį specializuotis, kad grįžęs galėtų įsijungti į mokomąjį personalą. Rygos un-tė lankė žymiausio baltų kalbotyros specialisto — prof. J. Endzelyno paskaitas (1935 m.), vėliau Vienos ir Karaliaučiaus universitetuose išklause prof. N. Trubetzkoy, P. Kretschmer, prof. J. Gerulio kalbotyros dalykus. Kartu rinko medžiagą savo disertacijai. 1937 metų gruodžio mėn. Humanitarinių Mokslų Fakulteto tarybos buvo išrinktas lietuvių k. katedros vyr. asistentu. Skaitė kai kuriuos epizodinius bendrinės kalbos kursus ir vedė lietuvių kalbos proseminarus. 1941 metų sausio 31 d. Vilniaus universitetas suteikė jam filologijos daktaro laipsnį magna cum laude už disertaciją, tiriančią dabartinės bendrinės rašomosios kalbos susidarymą. Kauno universitetas 1942 m. pabaigoje išrinko P. Joniką docentu ir lietuvių kalbos katedros vedėju, bet kartu jis pasiliko ir Vilniaus universitete dirbti.

Šalia universiteto, P. Jonikas dalyvavo ir Lietuvių Mokslo Akademijos Lituanistikos Instituto darbe: buvo to Instituto Bendrinės Kalbos ir Terminologijos vedėju o taip pat ir Akademijai priklausančio Lietuvių Žodyno ir Rašybos Komisijos sekretorium (1940-1944 m.).

Tuo metu P. Jonikui teko aktyviai dalyvauti labai aktualiame mūsų kalbos ugdymo bei kultūros darbe. Rašė straipsnius „Mūsų Kalbai”, mėnesiniam žurnalui; vėliau buvo to žurnalo atsakomojuoju redaktorium (1938-1940). Dalyvavo mūsų kalbos puoselėjimo bei globojimo reikalams įsteigtoje Lietuvių Kalbos Draugijoje, skaitė radijos paskaitas kalbos klausimais, rašė įvairių straipsnių spaudoje.

1944 m. teko nutraukti akademinę veiklą — pasitraukė į Vakarų. Pasibaigus II pas. karui, Hanau lietuvių gimnazijoje dėstė lietuvių kalbą (1946 m.) Susiorganizavus Pabaltijo Universitetui, buvo ten lietuvių bei baltų kalbotyros e. o. profesorium, iš pradžių Hamberge, paskui Pinneberge (1946-1949 m.). 1949 m. gegužės mėn. atvyko su žmona į JAV-bes. Apsigyveno pas žmonos giminaitį Riverside, Illinois.

Reikėjo susirasti darbą, o tai buvo nelengva. Pradėjo dirbti „Naujienose”, redagavo vietines žinias ir vedė „Kalbos darykų” skyrių, kurį daugiausia pats ir prirašydavo. Tame skyriuje buvo svarstomi ir keliami praktiniai mūsų bendrinės kalbos kultūros bei rašybos klausimai. Buvo įkurtas Čikagoje Lietuvių Kalbos Draugijos skyrius, kuriam keletus metų pirmininkavo (1950-55). Buvo Atgaivinta Neprikl. Lietuvoje leisti „Gimtoji Kalba”, kurią 1958-60 m. redagavo, o formalią redakcinę komisiją sudarė A. Salys, Pr. Skardžius ir P. Jonikas. Buvo suorganizuotas ir radijo paskaitų ciklas praktiniais kalbos, jos kultūros bei globojimo reikalais,

PROF. DR. P. JONIKAS—KALBININKAS

jų nevieną ir P. Jonikui teko skaityti.

Pagal galimybes rūpinosi ir lietuvių kalbos mokslo reikalais. P. Joniko pasiūlymu Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje Valdyba, kurios jis buvo sekretorium, priėmė nutarimą įkurti Lituanistikos Institutą būdingajai lietuvių kultūrai tirti ir tos rūšies studijoms ruošti (lietuvių kalbos, literatūros, proistorės, istorijos, tautotytros ir kt.). P. Jonikui teko tą Institutą organizuoti, iš pradžių būti jo laikinuoju, o paskui rinktuoju prezidentu (1952-1964). Nesant lėšų ir didesnio entuziazmo, nebuvo galima išvystyti Instituto veiklos. Vis dėlto tuo metu buvo Instituto išleistas (Kultūros Fondo lėšomis) svarbus lietuvių kultūros bei literatūros istorijos veikalas, lyg tam tikra lituanistinė enciklopedija — Vaclovo Biržiškos „Aleksandrynas“ (trys stambūs tomai). Kaip jo paantraštėje pasakyta, tai yra „Senųjų lietuvių rašytojų, rašiusių prieš 1865 metus, biografijos, bibliografijos ir biobibliografijos“. Lituanistikos Instituto ribose P. Joniko buvo suorganizuoti lituanistikos kursai, veikę Čikagoje 1955-1965 m., kuriems vadovauti buvo pakviestas B. Babrauskas, anuometinis Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas. Buvo ten skaitytos 75 lituanistinės paskaitos.

P. Jonikas dirbo lietuvių kalbos lektorium Pedagoginiame Lituanistikos Institute, kuris 1958 m. rugsėjo mėn. įsikūrė (daugiausia D. Veličkos pastangomis) Čikagoje. Šio Instituto tikslas buvo ruošti išėivijos lituanistinių mokyklų mokytojus bei lituanistinių dalykų dėstytojus, o taip pat ugdyti lietuvių kultūrinės veiklos darbuotojus. P. Jonikas buvo šio Instituto rektoriumi nuo 1970 m. ir tik 1976 metų birželio mėn., nebeaprašdamas visų užsiimtų darbų, nuo šių pareigų atsiskaitė.

Keletą metų dėstė lietuvių kalbą Čikagos Aukštesniojoje Lituanistikos Mokykloje, bet ilgiausiai išdirbo Čikagos universitete (University of Chicago) — nuo 1957 iki 1973 metų kaip profesionalinis bibliotekininkas (katalogininkas), o nuo 1970 m. rudens iki 1973 m. vidurvasario dėstydamas e. o. profesoriaus titulu lietuvių ir baltų kalbotyros dalykus slavistikos skyriuje. 1973 m. liepos 1 d. P. Jonikas išėjo į pensiją.

Dėl karo ir tremties sąlygų P. Jonikas negalėjo duoti lietuvių kalbos mokslui ir jo praktikai tokio įnašo, kokio norėjo ir kokį būtų buvę galima duoti normaliom mūsų gyvenimo sąlygom Lietuvoje.

„Daugiau atsidėti grynai techniniam kūrimajam lietuvių kalbos mokslo darbui“, rašo P. Jonikas, „ir Lietuvoje nedaug laiko tegalima buvo skirti, nes daug jo teko atiduoti mokomajam universiteto darbui, o, šalia to, ir kalbinei praktikai — praktiniams lietuvių bendrinės kalbos reikalams. Mat, anuo metu, atsikūrus Lietuvos valstybei, pats gyvenimas iškėlė daugybę uždavinių ir klausimų besivystančiai ir ugdomai lietuvių bendrinei

kalbai. Reikėjo ne tik rašybą tvarkyti, bet ir mūsų valstybinio, civilinio bei kultūrinio gyvenimo sritims, persijoti iš seniau paveldėtus nevykusiai susidarytus ar be reikalo pasisavintus svetimus žodžius ar formas, priešingas lietuvių kalbos sandarai, jos dėsniams.“

Šitame lietuvių bendrinės, ypač rašomosios kalbos, ugdymo darbe teko dr. P. Jonikui aktyviai dalyvauti. Kėlė jis ir pačius pagrindinius, principinius to darbo klausimus (plg. „Mūsų bendrinės rašomosios kalbos kultūros problema“, Židinys, 1937). Teko jam pasisakyti prieš tuo metu dar per primityviai suprantamus tos kalbinės kultūros kriterijus — taisyklingumą, grynumą. Remdamasis naujesnio ano meto kalbos mokslo samprata-struktūrinės funkcinės kalbotyros teorija, P. Jonikas pabrėždavo, jog mūsų bendrinė kalba pirmiausia turi remtis kalbos funkcija, t. y. tuo tikslu, kuriam rašto ar šnekamoji kalba apskritai yra skiriama, žinoma, neužmirštant mūsų kalbos sandaros dėsnių (vad. taisyklingumo), taip pat ir be reikalo nesigraibant svetimybų.

Dr. P. Joniko raštai

Iš atskirai išleistų raštų pirmiausia pažymėtina „Pagramančio tarmė“, Švietimo Ministerijos išleista antruoju (ir paskutiniu) numeriu „Lietuvių kalbos tarmių serijoje“; pirmuoju išėjo J. Gerulio ir Ch. Stango paruosta „Lietuvių žvejų tarmė Prūsuoze“. Tai P. Joniko diplominis darbas, už kurį Universitetas suteikė jam diplomuoto lituanisto vardą (labai geru pažymiu). Ten jis aprašė savo gimtosios tarmės ribas, garsus ir formas, pridėjęs garsų tarimo palatogramų ir tarmiškai transkribuotų tekstų.

1952 m. Terra Čikagoje išleido P. Joniko parašytą „Lietuvių kalbos istoriją“ (225 psl.), kuri jau buvo paruosta spaudai 1947 m. — 500 metų lietuviškosios spaudos sukakties proga. Ja, kaip pratarinėje pasakyta, norėta „pateikti pluoštą žinių apie mūsų gimtąją kalbą daugiau platesnei visuomenei“, o antra, „tuo norėta patenkinti ir mūsų mokyklą“. Tai pirma, atskira knyga išleista, lietuvių kalbos istorija. Joje aprašoma lietuvių kalbos garsų ir formų raida nuo seniausių laikų, taip pat pateikiama lietuvių kalbos gramatikų ir žodynų istorinė apžvalga, bendrinės kalbos ir rašybos raida, peržvelgiama ir lietuvių kalbos skolinių istorija. Nevienas tada ir iš okup. Lietuvos kreipėsi į knygos leidėją ar pažįstamą, prašydamas atsiųsti tą knygą. Kai kurie net pabrėždavo, kad nori gauti ne kokių dovanų siuntinį, bet šią lietuvių kalbos istoriją.

Tais pačiais 1952 metais Terra išleido Čikagoje „Gimtojo žodžio baruose“. Kaip knygelės paantraštėje pasakyta, tai yra „Bendrinės kalbos patarimai ir paaiškinimai“, daugiausia pakartoti iš autoriaus „Naujiene“ skelbtų straipsnių straipsnelių. Knygelėje trumpai paaiškinami mūsų bendrinės kalbos pagrindai, neaiškumai bei klausimai, su

kuriais susiduria bendrinės kalbos vartotojas: rašyba ir skiryba, kirčiavimas, žodžių darybinės lytys, svetimybės ir naujadarai, o taip pat ir tikrinių vardų (vardų ir pavardžių, vietovardžių) abejojami vartojimo atvejai.

Svarbiausias ir plačiausias P. Joniko mokslinis darbas yra „Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos kūrimasis antruoju XIX a. pusėje (334 psl.), 1972 m. išleistas Čikagoje Pedagoginio Lituanistikos Instituto, Lietuvių Fondui davus lėšų spausdinti. Šioje studijoje plačiai panaudojami nespausdinti, archyviniai šaltiniai ir spausdinti tekstai, taip pat apklausinėtų gyvųjų liudininkų atsiminimai ir literatūra. Veikale aiškinamas dabartinės lietuvių bendrinės kalbos (tai yra, tos, kurią vartojame mokykloje, kuri vartojama bendriesiems lietuvių viešojo kultūrinio ir civilizacinio gyvenimo reikalams) susidarymas, kurio pradžia siekia XIX a. vidurį ir kuri bent savo gramatinėmis formomis apytikriai nusiatoja „Aušros“ (1883-86) laikais. Čia plačiai svarstomas bendrinės kalbos terminas, politiniai, kultūriniai bei visuomeniniai tos kalbos kūrimosi akstinai bei sąlygos, o toliau detalai nagrinėjami patys pagrindiniai ir tada aktualiausi rašomosios kalbos dalykai — rašybos bei raidyno klausimai, o taip pat ir daug galvosūkio kėlės ir vingiuotas tarmės pasirinkimas mūsų bendrinės kalbos pagrindu.

Savo recenzijoje apie šį P. Joniko veikalą dr. P. Skardžius rašė: „Ir štai dabar, po įvairių sutrikimų, matome tą darbą pagaliau išspausdintą. Tai yra žymus įvykis visame lietuvių kalbos moksle, ypač lietuvių kalbos istorijoje...“ „Tai yra pirmas kartas, kad lietuvių bendrinė kalba plačiau pagrindžiama mokslininkams“ „Pagaliau P. Jonikas šiame savo rdabe ne tik plačiai pavaizduoja pačią lietuvių bendrinės rašomosios kalbos užuomazgą ir jos tolimesnę formavimąsi kalbamuoju laikotarpiu, bet vaizdžiai aprašo ir tas sąlygas bei aplinkybes, kuriose visa tai vyko“ (Lituanistikos Darbai, III, 1973.).

Nemaža P. Jonikas yra parašęs kalbinių straipsnių, dalį studijinių. Vieni jų skirti enciklopedijoms (lietuviškajai ir angliškajai versijai, latvių enciklopediniam žodynui), kiti paskelbti specialiuose mūsų ir svetimų kalbų mokslo žurnaluose, o taip pat ir mūsų kultūros bei visuomenės gyvenimui skiriamuose žurnaluose, neperiodiniuose laidiniuose ar laikraščiuose. Straipsniai daugiausia nagrinėja įvairias mūsų bendrinės kalbos šiuolaikines ar istorines problemas, lietuvių kalbos istorijos ir lietuviško vardyno (tikrinių vardų) klausimus.

Šiuo metu P. Jonikas ruošia naują lietuvių kalbos istoriją. Tai nebus 1952 m. išleistosios „Lietuvių kalbos istorijos“ antroji laida, bet naujas darbas, kuriame lietuvių kalbos raida nagrinėjama ryšium su lietuvių istorija, nes juk lietuvių kalba yra pagrindinis mūsų tautybės dėmuo. Beveik visai nesant tam paruošiamųjų darbų, šis užsimojimas

KALBININKAS P. JONIKAS

reikalauja daug laiko ir energijos. Kadangi turi ir daug kitų nenumatytų darbų, „užsakymų“, tai šio veikalo rašymas eina iš lėto, tačiau, pradėtas prieš porą metų, jau turi juodraštiškai visus apmatius ir surašytus tris ketvirčius viso veikalo.

Antras daug laiko ir dėmesio reikalaujantis darbas — tai kalbininko Antano Salio (1902-1972) raštų rinkinio redagavimas. Profesoriaus Salio raštai, iš įvairių leidinių surinkti į krūvą, bus labai naudingi ir mūsų bendrinės kalbos kultūrai bei ugdymo praktikai. Raštų susidarys keturi tomai, maždaug po 500 psl. kiekvienas. I-mas tomas jau baigias mas spausdinti, o II-sis jau suredaguotas.

Lietuvoje P. Jonikas jau turėjo pradžia susidarejęs pakenčiamą biblioteką, bet ji visa ten paliko. Dabartinė biblioteka, kuri apima 1500 atskirų tomų, daugiausia įsigyta Vokietijoje ir čia, Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Kai kurių vertingų knygų turi foto kopijas. Daugumą vienetų sudaro bendrieji kalbotyriniai veikalai arba tokie, kurie skirti labiau baltų ar slavų kalbų mokslui. Pažymėtini XIX a. pradžios lietuviški tekstai, taip pat Vilniuje fotografiniu būdu perspaudintoios pirmosios lietuvių kalbos gramatikos — D. Kleino 1653 m. lotyniškoji ir 1654 m. vokiškoji ir k.

Toks tai yra dr. P. Joniko gyvenimas ir jo atlikti moksliniai darbai. Tenka palinkėti sukaktuvininkui dar daug metų, gražios sveikatos ir darbingos energijos lietuvių kalbos mokslui.

J. Kutra

M. K. ČIURLIONIO MINĖJIMAS VENEZUELOJE

Vilnius, Los Angeles, Maskva, New Yorkas — visuose šiuose miestuose ir daugelyje kitų vietovių praėjusių metų bėgyje buvo paminėtas mūsų didysis dailininkas ir muzikas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Per vienerius metus prisirinko daug medžiagos apie Čiurlionį, ir ta gausi medžiaga dabar dauginasi įvairiuose kraštuose, skirtingomis kalbomis.

Pasibaigus Čiurlionio šimtmečio minėjimo metams, Venezueloje buvo pravesta sekanti akcija ispanų kalba:

Radijas: Specialiai paruoštos radijo programos apie Čiurlionį su jo muzikos ištraukomis buvo transliuotos pakartotinai visame krašte per septynias svarbiausias radijo stotis.

TV: Žinia apie M. K. Čiurlionį buvo transliuota 2-me TV kanale.

Spauda: Straipsniai apie M. K. Č. buvo spausdinti dviejuose Venezuelos dienraščiuose ir viename savaitiniame žurnale.

Seminaras: Š. m. birželio 18 d. įvyko Caracas mieste seminarinio pobūdžio M. K. Č. minėjimas, skirtas rinktinei Venezuelos publikai (menininkams, muzikams, įtakingiems asmenims ir pan.):

Iš JAV LB VIII-sios Tarybos I-sios sesijos, 1976 m. rugs. 4 d. Chicagoje. Kalba naujas JAV LB Krašto valdybos pirmininkas inž. Algimantas Gečys; šalia jo LB VIII-sios Tarybos prezidento pirm. Algis Ruginius. Foto J. Urbono

Address is made by the newly elected president of the Lithuanian Community, U.S.A., Algimantas Gecys.

— Čiurlionį muziką smulkiai nagrinėjo Venezuelos Valst. Simfoninio orkestro direkt. dr. Luis Morales Bance. Jo paskaita buvo palydėta Čiurlionio muzikos ištraukomis.

— Čiurlionio kvartetą C Minor atliko Venezuelos Simfoninio Orkestro kvartetą — Olaf Ilzins (smuikas I), Mario Mescoli (smuikas II), Donatas Jakavičius (viola), ir Nicolae Sarpe (violoncello).

— Čiurlionio tapybą nagrinėjo Venezuelos Centrinio Universiteto generalinis sekretorius Dr. J. Morales Valarino. Paskaita buvo palydėta paveikslų skaidrių projekcijomis scenos dydžio.

— Specialų įnašą Čiurlionio minėjimui suteikė iš JAV atvažiavęs kvartetą, atlikdamas vieną Dvožako kūrinį.

VAIŠĖS: Minėjimo-seminaro proga Venezuelos Lietuvių Kultūros Fondas pakvietė visus atsilankiusius kokteiliui.

Naujai išrinktos Tarybos prezidentas: iš kairės — dr. E. Lenkauskas, inž. R. Kudukis, A. Širvaitis, A. Bublys, ir kun. G. Kijauskas, SJ.

Lithuanian Community of U.S.A. in session (8th Council, Sept. 4th, Chicago). The newly elected presidium.

Dr. Vytautas Dambra, JAV Ambasados Kultūrinių Reikalų attache, pakvietė specialius garbės svečius iškilmingai vakarienei.

Autoriai ir veikėjai: Šios „Čiurlionio akcijos“ iniciatorius, radijo juostų autorius, prelegentų kvietėjas buvo dr. Vytautas Dambra. Menininkas, skoningai apipavidalinęs programą, paruošęs skaidres ir atlikęs kitus meninius darbus, — dailininkas Kostas Jezerskas.

Simfoninio orkestro kvarteto rengėjas — muzikas prof. Donatas Jakavičius.

Programos pravedėja — Danutė de Rosales.

Čiurlionio akciją pravedė visi Venezuelos lietuviai visame krašte Venezuelos Lietuvių Kultūros Fondo vardu, kuris veikia V. Liet. Bendruomenės rėmuose.

Fondui vadovauja J. Menkeliūnas. Fondo rėmuose veikusio Čiurlionio minėjimo rengimo komitetui vadovavo istorikė E. Gutauskienė. (m. k.)

Dalis publikos Čiurlionio seminaro metu Caracas mieste. kairėje viršuje: prelegentas J. Morales Valarino, Venezuelos Centrinio Universiteto gen. sekretorius; kairėje vidury: prelegentas dr. L. Morales Bance, Venezuelos Valst. Simfoninio Orkestro direktorius.

Partial view of the participants attending a seminar lecture on M. K. Ciurlionis, held by the Central University of Venezuela in Caracas.

Fotografas — Bronius Kvedaras.

America's Bicentennial Gift to Lithuania

The heads of the diplomatic missions in Washington have received from the White House symbolic Bicentennial gifts, Redwood Plaques with inscriptions addressed to the people of the respective countries represented in the United States.

The Lithuanian plaque reads as follows:

"OUT OF MANY—ONE"

**Carved In Redwood and Presented to
the People of Lithuania**

from

The People of the United States of America

* * * *

THE AMERICAN BICENTENNIAL 1776-1976

The inscribed plaque to Lithuania was also accompanied by the following message from President Ford:

"OUT OF MANY—ONE"

**THE LEGEND OF AMERICA
CARVED IN REDWOOD**

In this Bicentennial year, as a measure of the ties of friendship and cooperation that bind our peoples on this occasion, the United States of America is pleased to present to the people of your country this specially carved American Redwood plaque bearing the symbol of our Nation, the American Bald Eagle, and carrying the legend of America: "Out of Many—One."

Redwood is native to the United States. The Eagle and the legend are the history of our people. They represent 200 years of American Independence—years during which time we have sought the friendship and cooperation of other nations to achieve a world of freedom, peace and prosperity.

In presenting this gift, with our appreciation for the part you have played in our national celebration, we look forward to the Third Century with hope and expectation for a better life for everyone.

GERALD R. FORD

"The Church and Human Rights"

Address to the Knight of Lithuania by the
Most Reverend Joseph L. Bernardin
Archbishop of Cincinnati
Dayton, Ohio
August 28, 1975

It gives me great pleasure to welcome you to the city of Dayton and the Archdiocese of Cincinnati for this 63rd annual convention of the Knights of Lithuania. I know something of the background and purpose of your organization: how it seeks to preserve all that is best in Lithuanian culture and traditions among Lithuanian immigrants and their descendants; how it has acted as a bond between Lithuanians and the Roman Catholic Church.

Ethnic groups have been a major part of the American story throughout the history of this country. Today we see a new importance accorded ethnic traditions in the surge of awareness sometimes called the "New Ethnicity." Many of the themes running through this movement of ethnic groups—themes such as the affirmation that the better one appreciates one's own roots, the more tolerant he or she should be of others—are ideas that are necessary for the health of a pluralistic society like our own.

During this Bicentennial year of 1976 much thought and consideration have been given to our pluralism and our purpose as a nation, to what our history has been and what our future should be. Catholics, like others, have taken part in this process of celebration, commemoration and reflection. One principal way in which the bishops of the United States have tried to foster substantive reflection and understanding of some key dimensions of our social life has been through the program of hearings and discussion across the nation called "Liberty and Justice For All." Through this program, involving seven public hearings and several hundred diocesan and parish discussions, the bishops have been trying to feel the pulse of their own people on questions about family and neighborhood life, on race and ethnicity, on national and international issues. In this process they have tried to foster an understanding of Catholic social teaching on these same topics.

There has been a Lithuanian presence in this program. Your organization was represented in the planning of the "Liberty and Justice For All" program, and your concerns and those of other ethnics were set forth by Father Casimir Pugevicius at the Newark hearing in December, 1975. In addition, at a special hearing on "Global Justice and Peace," held in July at Maryknoll, New York, one of the principal witnesses on the day dedicated to human rights was Mr. Simas Kudirka, who is here today to accept your "Friend of Lithuania" award on behalf of Sergei Kovalev. Mr. Kudirka spoke on the theme of the situation of human rights in the Soviet Union and brought to the attention of all several specific cases in a moving and eloquent testimony.

What I wish to do in these remarks today is to continue the discussion about the con-

cerns of the Church in the United States regarding the situation of human rights in the Soviet Union and Eastern Europe. As you know, this is not the first time I have spoken on this topic; some time ago I specifically brought the plight of Lithuanians and others in the Soviet Union to the attention of a major segment of the Jewish community in America. In addition, the United States Catholic Conference has a continuing interest in human rights questions in Eastern Europe. In May of this year Bishop Rausch, the General Secretary of the USCC, made a formal intervention with Secretary of State Kissinger, regarding the situation of human rights in Czechoslovakia. Bishop Rausch and I traveled to Poland this spring to express our solidarity with the Church in Poland. At another level, the Office of International Justice and Peace at the USCC has made formal inquiry of the Yugoslavian Embassy in Washington regarding reports of increased harassment of the Catholics in that country. Such efforts, I can assure you, will continue as part of the larger effort of the Church in the United States to make human rights considerations a serious and significant dimension of the foreign policy of this nation.

It is about the rationale and significance of

such a human rights program in the Church that I wish to speak today. In doing so, I shall take as my principal text the statement on "Human Rights and Reconciliation" of the 1974 Synod of Bishops in Rome. In that message the bishops of the Synod, representing the Church around the world, joined with Pope Paul VI in affirming that the Church "believes firmly that the promotion of human rights is required by the Gospel and is central to her ministry" (**Human Rights and Reconciliation**, 1974). My principal point today is to illustrate why such a ministry of human rights in international relations can make a substantial difference for people around the world.

To demonstrate the significance of this ministry of human rights, we need to go to Pope John XXIII's best known statement, **Pacem in Terris**. A principal point which Pope John made was that there is a structural gap in the modern world between the kinds of transnational problems facing the international community and the limited structure of public authority embodied in the traditional nation state. In brief, today's problems require types of action which states either cannot produce or do not choose to carry out on a sustained basis. The protection of human rights on an international basis is one of these transnational issues. A universal standard for human rights exists in the U.N. Declaration on Human Rights; governments regularly assert the priority of human rights issues in their foreign policy; but the practice of states in the face of known violations of human rights is so often marked by selective concern, sporadic

Lithuanian musicologists of Cleveland with performers of the KANKLES instruments during a recent concert-recital. Foto J. Garlos

Clevelande įvykusio kanklių rečitalio vadovai ir dalyviai. Vidury (prie mūsų Vyties) stovi

muzikai A. ir O. Mikulskiai, Čiurlionio ansamblio valdybos pirm. V. Plečkaitis, kun. J. Kidykas, šio rečitalio amžiumi vyriausiasis dalyvis, o žemai, vidury stovi jauniausia šio rečitalio dalyvė Jūlytė Gelažytė.

action, and often simply silence.

At least two principal factors weigh against individual states giving sustained, systematic and substantial priority to human rights concerns. The first is the doctrine of non-intervention in the internal affairs of other states. This has been used to place stringent limits on how states would address each other in the face of human rights violations. A second factor has been the way states regularly weigh the human rights issue against other perceived interests of an economic, political or strategic nature in the foreign policy equation. A combination of these two reasons has been used often in U.S. explanations of its limited or passive policy on human rights. The tone and specific points of Secretary Kissinger's speech at the meeting of the Organization of American States in Santiago in July pledge the United States to an aggressive stance on human rights. Many are watching closely to see if performance will match this statement of policy. The way in which additional military commitments to Chile were hastened through the policy process by the State Department just before the Santiago speech leaves the interested observer with continuing skepticism about this proposed new stance.

A reserved skepticism, however, is an inadequate and unbecoming posture for the Church. If governments are to move systematically and effectively on human rights questions, it will happen because their citizenry will not stand for less than sustained concern and action. The other dimensions of the foreign policy equation—the economic, political and strategic interests—all have constituencies who are interested parties. That is to say, a constituency is guaranteed for these issues because some groups have an interest at stake or something to gain from these concerns. It is naive to think that human rights concerns will be weighed effectively against these other considerations simply because of the intrinsic merits of human dignity and human rights. Effective consideration of human rights requires that there be a human rights constituency in each nation.

The Catholic Church is uniquely suited to be a significant voice in such a human rights constituency. Doctrinally, a belief in the unique dignity of the human person and a conviction that human dignity finds expression and protection in rights and duties is the foundation of all Catholic social teaching. Organizationally, the Church is one of the oldest and most widely represented international communities in the world; it provides a natural transnational constituency to stand for and speak for the transnational issue of human rights in the policies of states. In almost every nation the Church is a significant national institution; it can and should make its presence felt, in accord with differing circumstances, on the human rights issues.

There is hardly a place in the world where the need for this to be done is more significant than in the United States. We cannot ignore or avoid the scope and extent of U.S. power and influence in the world, politically, economically and militarily. In their 1973 statement on the 25th anniversary of the United Nations' Declaration on Human Rights, the bishops of the United States said: "Internationally, the pervasive presence of American power creates a responsibility of using that

Officers of the Dayton Council of Knights of Lithuania with their guest speaker, the Most Rev. Archbishop Joseph Bernardin.

Iš kairės: Judy Petrokas, Daytono Vyčių kuopos pirm., arkivyskupas Joseph Bernardin ir Elinor Sluzas, L. V. suvažiavimo rengimo pirmininkė.

Knights of Lithuania 63rd National Convention

The 63rd National Convention of the Knight of Lithuania (Lietuvos Vyciai) took place at Stouffer's Dayton Plaza Hotel, August 25-29, hosted by Council 96, Ohio, Judy Petrokas, local president.

Joseph White of South Boston, was elected presidium chairman. At the hotel, an exhibit of photos of Lithuanians imprisoned by Soviets and relevant material was viewed also by many non-Lithuanians, hotel guests and participants in another convention there.

At the opening session, greetings were extended from Dayton's mayor. Among the scheduled speakers at different sessions were: John D. Yeck, an authority in advertising, communications and public relations; Congressman Charles W. Whalen of Ohio and Dr. Kazys Bobelis of Chicago, National President—Lithuanian American Council, discussed Lithuania and the United States and International Diplomacy; Rev. Anthony Jurgelaitis, O.P., of Rhode Island, K of L Spiritual Advisor, spoke on "The Church—Before and After the Ecumenical Council."

Vytautas Radzivanas, C-41 Brooklyn-Queens, reported on the Lithuanian Youth Congress which he and his wife, Birute, attended, (the K of L had contributed \$300 towards expenses to South America) and urged that participation in the next one be planned ahead; Joseph Boley-Bolevicius, C-41, pre-

power in the service of human rights" (25th Anniversary of the U.N. Declaration on Human Rights, 1973). In some countries of the world the Church cannot speak to the human rights question; in other countries it can do so only at great risk. Here we have both a heavy responsibility and a democratic process that invites our voice. We have no excuse for silence. (To Be Concluded)

sented a program in memory of Rev. John Jutt-Jutkevicius who, until his untimely death five years ago, worked avidly in the Lithuanian Affairs department of the K of L which he had organized; Rev. Casimir Pugevicius reported on the recent 41st International Eucharistic Congress in Philadelphia, attended by K of L members from many cities.

Archbishop Joseph J. Bernardin, Archbishop of Cincinnati, President—National Conference of Catholic Bishops and—the United States Catholic Conference, was the keynote speaker at the banquet and ball in the grand ballroom of the hotel on August 29. (Speech given in this issue.)

Simas Kudirka accepted the K of L "Friend of Lithuania" award in behalf of Sergei Adomovich Kovalev who, after a closed trial in Vilnius, is serving seven years in a "corrective labor colony for especially dangerous state criminals" Camp VS 389/36 at Perm, 700 miles southeast of Moscow. Among other so-called dissident actions, Mr. Kovalev, 44 year old Russian biologist, was punished for working on the "Chronicle of the Lithuanian Catholic Church." Rev. Pugevicius gave instant translation of Mr. Kudirka's acceptance speech. This segment of the program and an interview with the photo of Simas Kudirka was published the next day in the Dayton Daily News.

Professor Alexander Aleksis, C-7 Waterbury, Conn., Honorary Member and Chairman of the K of L Honorary Membership Committee, presented medals to Rita Pinkus, C-26 Worcester, Mass., and Loretta Stukas, formerly Miss Kassel, C-36 Chicago, now with C-29 Newark, N.J. For many years, Mrs. Jack Stukas has been editor of "VYTIS" (The Knight), the K of L illustrated magazine with English and Lithuanian text published ten times annually. . . . Rosemarie Klatt, C-36 Chicago, received the \$1,000 Scholarship Award, presented by Anthony Mazeika, President, C-41 and Secretary-Treasurer of the

K of L Scholarship Committee . . . Singing of the Star Spangled Banner and "Lietuva Teyne Musu", the Lithuanian National Anthems, as two life-sized bronzed figures—the Statue of Liberty and the Lithuanian Freedom Statue with their flags at either end of the dais were spotlighted—and the invocation by Rev. Pugevicius preceded the banquet . . . Later, after the charming and capable Convention Chairman and Mistress of Ceremonies, Elinor Sluzas, thanked the honored guests, the 300 delegates, members and guests present—inviting them to remain for the dance—the formal segment was closed with a prayer by Rev. W. Karaveckas, C-19 Pittsburgh, Pa., and the singing of the "Vyciu Himnas," accompanied by the composer, Prof. Aleksis, and "God Bless America."

Approximately 50 Junior Council members attended their own special sessions and joined the adults at other events.

Social evening events included a dinner-theatre party at Memorial Hall. A Lithuanian Festival took place at the new Lithuanian Hall where the "Vejeliai" dancers performed, unusual slides of Lithuania were shown, and various Lithuanistica and folk crafts were displayed and demonstrated. Hearty and delicious meals were prepared and served by C-96 at these events. The farewell luncheon buffet prepared by Mary Lucas of Mari-Lu Catering, assisted by council members, actually was a feast of beautifully decorated and tempting foods.

The 1976 K of L Convention was enjoyable as well as productive—mainly due to the work and good planning of Dayton Council-96. The atmosphere and service in the new Stouffer's Dayton Plaza Hotel helped immensely.

H. V. Kulber

At the Lithuanian Museum's annual picnic in Chicago in July, pictured from left, Casimir Baltramaitis, head of the Museum's Art Archives, Rimas Mulokas of Northridge, California, who made a special trip to Chicago for the affair, and Stanley Balzekas, Jr., president of the Museum. Over 500 people attended.

A Message from St. Mary's Villa, Elmhurst, Pa.

(The Convent of the Sisters of Jesus Crucified)

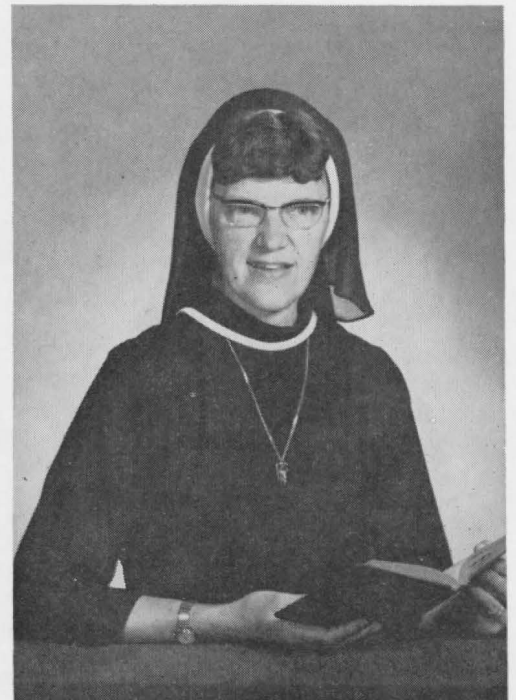
Did you hear about the new book which will be published October 19, 1976? It is titled, **Praise the Lord, All You Nations.**

There is much talk in this world about love—love for each other, love for parents, love for brothers and sisters, love for people of all creeds and nations. It's a good idea, but it is only talk.

Love for the Lithuanians as a people became so great and so deep in the heart of one individual that she did something about it. After spending years in research and study she poured her acquired knowledge into the pages of a manuscript. This is love in action.

The work is highly acclaimed for its contents by Professor Bronis Kaslas of Wilkes Barre College, Wilkes Barre, Pa., a native of Lithuania and the recipient of a Doctorate in International Law from the University of Strasbourg, France. It is also praised for its spirit of understanding by the free-lance writer and journalist, Liudas Dovydenas of Lithuania, now residing in Clarks Summit, Pa.

You will want this book when it comes off the press in October as a precious gift for Christmas, for birthdays, for anniversaries, or for any meaningful occasion. You will want one for yourself and for your family to read and to keep as a source of pride and love for your Lithuanian heritage. It is written in English, has three major divisions, over 300 pages with illustrations, a durable hard cover and a beautifully designed jacket. The price is only \$8.00.

— Sister Virginia M., St. Mary's Villa, Elmhurst, Pa.

Seselė Virginia M., St. Mary's Villa, Elmhurst, Pa.

Incidentally, you will also learn a lot about Rev. Alphonsus Maria Urbanavicius, a Passionist missionary and founder of the Lithuanian Sisters of Jesus Crucified and the Sorrowful Mother. It was because of him and his work for the Lithuanian people that the historical biography was written.

To save time and postage, send all orders with payment to:

Sister Virginia Marie Vytell, CJC
St. Mary's Villa,
Elmhurst, Pa. 18416

All orders will receive prompt attention after October 19, 1976. If a second edition is required, purchasers will be given advance notice of any possible delay of delivery.

—o—

FROM THE AUTHOR:

Dear Editor:

My book, **Praise the Lord, All You Nations**, will be published by the Lithuanian Encyclopedia Press on October 19, 1976. That Lithuanian-Americans, who know nothing or very little about the land of their ancestors, would be stimulated to action in the cause of Lithuania is my reason for having the book published.

The book has come to life amongst our Sisters and in their various apostolic works of teaching and caring for the aged, involvement in Lithuanian cultural affairs and our dreams for the future. It is even my desire to make St. Mary's Villa itself and our surroundings a "little Lithuania."

Wouldn't it be a "boon" for our Lithuanians in the United States if our Villa could have a Siluva Shrine (designed by Adolfas Valeska of Chicago), wayside crosses, and anything else our Lithuanian artists could offer and our people work together to make it a reality? It would promote cooperation and interest in our common cause, bring our Lithuanian culture to the attention of other nations. There is much to gain and nothing to lose . . .

Sincerely yours,
Sister Virginia Marie, CJC

Belzekas Museum of Lithuanian Culture in Chicago holds its annual picnic.

Balzeko liet. muziejaus parengime: iš kairės — Casimir Baltramaitis, Rimas Mulokas ir Stanley Balzekas.

GARBĖS PRENUMERATORIAI

- S. Pacevičius, Toronto, Ont.
- C. Shimkus, Hartford, CT
- Kun. E. Statkus, Grand Rapids, Vytautas Dambava,
- A. Razutis, Los Angeles, Calif.
- L. Ragas, D. D. S., Bloomingdale, Ill.
- A. Braškys, Sudbury, Ont., Canada.
- E. Mickeliūnas, Richmond Hill, N. Y.
- J. Mulokas, Chicago, Ill.
- A. Pocius, Elizabeth, N. Y.
- Rev. P. Sabulis, Waterbury, Conn.
- M. Shalins, Woodhaven, N. Y.
- D. Surantas, MD, Rockford, Ill.
- Vysk. Antanas Deksnys, Roma, Italija.
- L. Baltušis, Downey, CA.
- J. Dėdinas, MD, Elmhurst, Ill.
- Msgr. J. Karalius, Shenandoah, Pa.
- A. Musteikis, Lariat Motel, Fallon, NV.
- C. Oksas, Chicago, Ill.
- V. Šaras, Los Angeles, Ca.
- V. Vidugiris, Palos Verdes, Ca.
- Dr. P. Atkočiūnas, Cicero, Ill.
- K. Auštka, Eugene, Ore.
- J. Čiurlionis, Phoenixville, Pa.
- P. Glylys, Olympia, WA.
- A. Kantvydas, Toronto, Ont., Canada.
- Dr. J. S. Kriaučiūnas, Toledo, OH.
- P. Kudeikis, Toronto, Ont., Canada
- A. Kudirka, Union, N.J.;
- G. Okunis, Flushing, N.Y.;
- J. Vitėnas, Washington, D.C.
- A. M. Macarus, Hager Shores, MI.
- W. Maker, Burbank, CA.
- Dr. J. Petrikonis, Woodbine, IA.
- A. Puskepalaitis, So. Boston, MA
- Rev. Prof. Dr. P. Ragažinskas, Central, N. M.
- J. Stankus, Chicago, Ill.
- Kun. E. Statkus, Grand Rapids,

LD PAREMTI AUKOJO:

- \$50.00 — Iz. Vasyliūnas.
 - \$25.00 — V. Bakūnas.
 - \$15.00 — Kun. P. Raugalas.
 - Po \$10.00 — L. Gudeliėnė, Kun. E. Statkus.
 - \$5.50 — V. Sakas.
 - Po \$5.00 — J. Bičiūnas, B. Dirmantas, S. Jankauskas, A. Joncha, I. Kuras, M.D., V. Meilius, E. Mickeliūnas, Rev. prof. dr. P. Ragažinskas, Shalins Funeral Home.
 - Po \$4.00 — V. Janušonis, M. Melienė.
 - Po \$3.00 — D. Danys, A. Matjoška, M. McGann, A. Mingėla, Ms. Pupelis, V. Senken, J. Taoras.
 - \$2.00 — J. Dekeris.
 - Po \$1.00 — V. Stankauskas, J. Varnas.
- Visiems mus parėmusiems administracija nuoširdžiai dėkoja!
- LD Adm.

LD skaitytojams žinotina

Administracija turi daug bėdos, kai skaitytojas persikelia į naują butą ir mums iš anksto nepraneša naujo adreso.

Kad skaitytojas praneša paštui savo naują adresą, to neužtenka, nes laikraščių ir žurnalų paštas nepersiuočia naujon vieton, o grąžina administracijai, ir mums už kiekvieną sugrąžintą numerį reikia užmokėti po 47 centus pašto išlaidų. Kai grįžta keletas numerių, mums susidaro doleriai bereikalingų išlaidų. Kai administracija, sužinojusi jūsų adresą, tuos grąžintus numerius turi vėl prenumeratoriui pasiųsti, susidaro naujos išlaidos. Susidaro dvigubos išlaidos, kurias administracija dėl skaitytojų neapdairumo turi mokėti "iš savo kišenės." Kad to nebūtų, labai nuolankiai prašome, pakeičiant adresą, pranešti iš anksto.

Amerikiečių laikraščiai už adreso pakeitimą prašo primokėti, mes to nedarome.

Taip pat prašome nedaryti tokių "šposų", kai gautą LD numerį perskaičius, vokas perantrašuojamas ir be naujo pašto ženklo įmetamas į pašto dėžutę; pasitaiko ir taip, kad į LD voką įdedama kokie kiti leidiniai ir tuo pačiu voku (irgi be naujo pašto ženklo) siunčiami LD adresu. Mes ir vėl turime primokėti.

Administracija

**U. S. POSTAL SERVICE
STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION
Required by 39 U. S. C. 3685**

1. Title of publication. LIETUVIŲ DIENOS / LITHUANIAN DAYS.
2. Date of filing, 9.25.1976.
3. Frequency of issue. Monthly except July and August.
- 3a. No. of issues published annually—10
- 3b. Annual subscription price \$12.00.
4. Location of known office of publication. 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029
5. Location of the headquarter of general business offices of the publishers (Not printers) 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029.
6. Names and addresses of publisher, editor, and managing editor.
Publisher Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, Calif. 91504.
Editorial Committee, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif. 90029.
Managing editor Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, Calif. 91504
7. Owner (if owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation,

the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual, must be given.) Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Drive, Burbank, Calif. 91504.

8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities (If there are none, so state). None.

9. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132.122, Postal Manual) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes.

Have not changed during preceding 12 months.

Have changed during preceding 12 months.

(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement).

10. Extent and nature of circulation.

A. Total no. copies printed (Net press run). Average copies each issue during preceding 12 months. — 2100. Single issue nearest to filing date. — 2100.

B. Paid circulation. 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales. Average no. copies.. — 80. Single issue.. — 80, 2. Mail subscriptions — Average no. 1830; Single issue.... — 1830.

C. Total paid circulation. Average.. — 1910. single issue.... — 1910.

D. Free distribution by mail, carrier or other means, samples, complimentary and other free copies. Average no. — 90; Single issue — 90.

E. Total distribution (sum of C and D). — Average no. 2000; Single issue.... — 2000.

F. Copies not Distributed
1: Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing.

Average No. 100. Single issue 100.
. Returns from news agents — None.

G. Total (Sum of E & F — should equal net press run in A). — Average no.— 2100. Single issue.... — 2100.

I certify that the statements made by me above are correct and complete.

(Signature of editor, publisher, business manager or owner).

Anthony F. Skirius
Publisher

12. For optional completion by publishers mailing at the regular rates (Section 132.121, Postal Service Manual)

39 U. S. C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates."

In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in Item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U. S. C. 3626.

(Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner) [Signed] A. F. Skirius, publisher and owner.

PS Form 3526 Apr. 1976

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekviename skyrluže galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum
 - 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum
 - 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum
 - 6½% — 1 metų su \$1,000, minimum
- Savings insrd. to \$40,000 by FSLIC

Vėlavos duodamos nemokamai. Pradėjus naują taupymo sąskaitą, gausite vieną amerikietišką ir ant- ražagal savo pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkamą sumą.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBASKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

"LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE"

Siųskite metinę prenumeratą \$5.00

adresu:

"Lietuviai Amerikos Vakaruose"
4364 Sunset Bld., Los Angeles, 90029.

Galima LAV užsisakyti ir patelefonuojant — NO 4-2919.

Užsakykite LAV savo giminėms bei draugams, gyvenantiems rytinėse ir vidurio Amerikos valstybėse, tegu susipažįsta su mūsų veikla ir gyvenimu.

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

High Dividend Rates
Accounts

Insured to \$40,000 by FSLIC
47th & Rockwell St., CHICAGO, Illinois 60632

94th & Roberts Rd., Hickory Hills, Ill. 60447

BALTIC BAKERY

Juozas ir Aldona Anka — savininkai

4627 So. Hermitage CHICAGO, Illinois 60609 Telef. (212) LA3-1510

ir

2616 W. 69 Street, Chicago, Ill. 60629

Telefonas: (312) 737-6784

Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis.

Books of Interest

VYTAUTAS THE GREAT, Grand Duke of Lithuania, by Dr. Joseph B. Končius. History of Lithuania from King Mindaugas (1252) to the end of the reign of Vytautas the Great (1490). 214 pages and a map. Price: \$3.00
Hard cover \$4.00

THE GREEN OAK. Selected Lithuanian poetry. Edited by Algirdas Landsbergis and Clark Mills. Published by Voyages Press, 1962. 118 pages. Price: \$5.00

LITHUANIA 700 YEARS. By Albertas Gerutis. Includes 1) The Origins of the Lithuanian Nation, by J. Puzinas; 2) Lithuania to World War I, by J. Jakštas; 3) Independent Lithuania, by A. Gerutis; 4) Lithuania's Resistance, 1940-52, by A. Budreckis; 5) Liberation attempt from abroad, A. Budreckis; 6) The prospects of Lithuanian Liberation, by S. Lozoraitis. 475 p.p. 1969. Price: \$12.00

Available at
"Lithuanian Days" Publishers
4364 Sunset Boulevard
Hollywood, Calif. 90029

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI
J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.
So. Boston, Mass. — S. Minkus
Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
'Parama', 'Marginiai', 'Terra' Gifts
International.
Cleveland, Ohio — J. Žilionis
Detroit, Mich. —
St. Anthony's Parish Library.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Putnam, Conn. — Immaculate Conception
Convent.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — "Spauda".
Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".
Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.
Melbourne - St. Kilda — F. Sodaitis
Sydney — Kun. P. Butkus.
Glen Osmond, S. A. — E. Reisoniene.
Mirren, S. A. — J. Rupinskas.

Italijoje

Roma — Mnsgr. V. Mincevičius.

Kanadoje

London, Ont. — A. Puteris
Toronto, Ont. — V. Aušrosas, A. Kuolas,
P. Misevičius.
Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish
Library)

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES
Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniai 12:30 — 1:00 p. p.
Išlaiko L. Radijo Klubas. Pirm. J. Mitkus,
2610 Griffith Park Blvd., Los Angeles, CA
90039 — Tel. (213) 662-6591

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sekmadieniai 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WCAO 102.7 mgcl.
Programos vedėjai: Albertas Juškus,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS
Sekmadieniai 11 — 12 val. priešpie.
AM 1430 klc iš WWEL radijo stoties
Medford-Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas,
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,
vedama Stepono ir Valentino Minkų, gir-
dima sekmadieniai 1 val. — 1 val. 30 m
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdūtės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS
7 programos savaitėje
Pirmad. ir penktad. — 11 val. ryte;
šeštad. ir sekmad. 8:30 — 9:30 ryte
Visos programos iš WOPA 1490 klc A. M.
Programos vedėja Aidona Daukus-Barkus.
Transliuojama iš nuosavos studijos.
WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Laikiniai neveikia

Nauja lietuviška radijo programa
pradėta birželio 4 d.

LIETUVOS AIDAI

Kiekvieno penktadienio vakarą 10-11 val.
WOPA Stotis — 1490 AM banga
Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ, 2646 W. 71st
St. Chicago, Ill. 60629 Phone 778-5374

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic program in English
and Lithuanian
Produced by Anthony J. RUDIS
Listener Participation Program
PHONE 445-6842 and ask a question
Sundays 2 to 3 PM
WXRT-FM 93.1 MHz.
Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa
TĖVYNĖS GARSAI
Girdima penktadieniai 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106.5 mc..
Vedėjas Juozas Stempužis.
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telef.: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIJO VALANDA
WMZK-FM banga 98 mc
Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare
Programos reikalais kreiptis: Albert Misiur-
nas, 2483 Woodmere, Detroit, Mi 48209,
tel. 841-3026; Algis Zaparackas, 4120
Yorba Linda Dr., Royal Oak, Mi 48072,
tel. 549-1982.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.
Sekmadieniai 8:25 — 9:05 val. ryto
Išlaiko Radijo Klubas.
Klubo pirm. Vacys Urbonas.
17175 Gaylord Ave., Detroit, MI 48240
Telefonas: 537-9642

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"
Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM AM 840
Kiekv. sekmadienį 4:15 — 5:15 val. p. p.
Programos vedėjas A. Dragūnevičius.
273 Victoria Rd., Hartford CT 06114
Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda
girdima kiekv. šeštad. 4 — 5 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.
Direktorius Jokubas J. Stukas,
1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)
Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirm. 7:30 — 8:30 v. v. — 89.5 mg
Vedėjas J. J. Stukas.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniai nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kroni-
ka, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda
redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas"
1203 Green St., Phila., Pa. 19123.
Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa

The First Lithuanian Radio Program
Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.
Sekmadieniai 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargial.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill R., Pittsburgh, Pa. 15216

Rochester, N. Y.

DAINOS AIDAS
Sekmadieniai 9:00 iki 9:30 val. iš ryto.
Stotis: WXXI-FM 91.5 MC
Išlaiko: Lietuvių Radijo Klubas.
Klubo valdyba: Al. Gežas, pirm., R. Kirš-
teinas, vicepirm., J. Krokytė, sek., Rūta
Ilgūnaitė, išd., L. Laukaitienė, narė.
Adresas: 320 Durnan St., Rochester, NY
14621

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA
WBRY, Waterbury, 1590 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00
Programos vedėjas ir direktorius
John D. Adams (Adomaitis).
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708
Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas L. Stankevičius.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
7 radijo programos savaitėje
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
4 — 5 val. p. p.
Trečiadienį vak. 7 — 8:15 v. v.
Šeštadienį 3 — 3:30 val. p. p.
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 101 FM
Programos vedėjas Jonas R. Šimanavičius
175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.
Telefonas: 534-1274.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS
Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku,
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas Dr. J. Gailius.
Circonvallazione NONENTANA 162.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.
Sekmad. rytais 10:30-11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vakarą 20:15-20:30 Lietuvos laik.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas Kun. Dr. V. Kaziūnas.
Adresas: Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

LIETUVIAI TELEVIZIOJE

[steigta 1966

WCIU - TV Channel 26

Sekmadieniai 8:30

5845 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60634
Tel. (812) 778-2100

Toilus šlutas, vald. pirm.

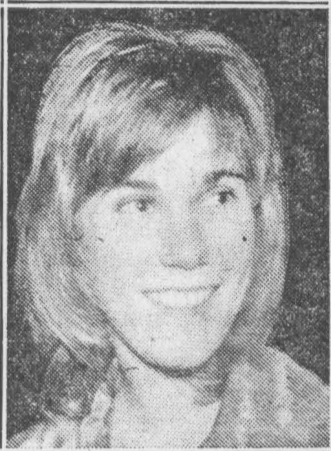

LITHUANIAN STAND AT BICENTENNIAL COMMEMORATION, LOS ANGELES, MAY 21st.

Birnam Wood • Coming to U.S. From La Scala

Milan, Italy—A La Scala opera troupe led by the company's superintendent, PAOLA GRASSI, packed up its spears and costumes yesterday and took off for a bicentennial series of appearances in Washington, Philadelphia and New York. The show officially gets

Anne Murray
Her first child

on the road next Wednesday night with a performance of Verdi's "Macbeth" at the Kennedy Center in Washington.

* * *

Toronto—ANNE MURRAY, the husky-voiced Canadian singer who skyrocketed to fame with her recording of "Snowbird," has given birth to

Making News

a seven-pound boy. It is the first child for the 30-year-old entertainer and her husband, BILL LANGSTROTH.

* * *

San Antonio — LUCI JOHNSON, NHCW chapter of Volunteers for Vision — a group she founded in 1970 to find and help children with sight defects. Mrs. Nugent said that she had barely made it through high school as a "D" student because she did not realize that her sight was impaired. In 1965, she said, the problem was diagnosed and corrected by therapy in less than a year, and she became an honor student at college. Chapters of the Volunteers for Vision recruit workers to go from school to school and give vision tests to children.

* * *

Oklahoma City — Sen. DEWEY BARTLETT, a Republican, says ROBERT STRAUSS, the chairman of the Democratic National Committee, should update his mailing list. Bartlett says Strauss sent him a letter soliciting funds for the campaign of Democratic presidential nominee JIMMY CARTER. "Times are tough all over," Bartlett quipped.

* * *

Manila — Actor MARLON BRANDO gave reporters and photographers the cold shoulder as he arrived here for location work on "Apocalypse Now," a movie about the Vietnam war being directed by FRANCIS FORD COPPOLA of "Godfather" fame. Brando went directly from the airport to Pagsanjan, a resort town 40 miles southeast of Manila.

* * *

Vail, Colo. — BETTY FORD will fly to Chicago this weekend to open the Lithuanian Fold Dance Festival, an event that is expected to draw 2,000 dancers from the United States, Canada, Brazil, Venezuela, Germany and Britain. The trip will officially end

P.A. Times 9/11/76 pg 18

Mrs. Ford to Attend Lithuanian Dance Festival in Chicago

WASHINGTON (AP)—Betty Ford will be in Chicago Sunday to open the fifth Lithuanian Folk Dance Festival.

The bicentennial event, expected to at-

tract 12,000 spectators, will feature 2,000 Lithuanian folk dancers from the United States, Canada, Brazil, Venezuela, Germany and Great Britain.

Post 9/2/76 Pg. 3

Personalities

Nine men and one woman answered a National Lampoon advertisement for a "Jimmy Carter Look-Alike" yesterday, and the telephone was still ringing. The magazine, which is planning a picture allegory on politics in a small town, and will feature look-alikes for all major political candidates, is planning to interview the candidates for the job today.

"A lot of people think they look like Carter because they smile a lot," said art director Peter Kleinman. But it takes more than that.

The Lampoon, which has "a dead ringer" for President Ford, lost its original Carter, a Corning Glass controller, when he was shown a copy of the magazine.

Marianna Liu is suing the National Enquirer for \$5 million for allegedly insinuating that she had had a romance with former President Nixon in order to get American citizenship.

The article, which appeared Aug. 10, carried the headline, "Richard Nixon dated Hong Kong hotel hostess Marianna Liu while the FBI was investigating her as a suspected spy." The suit was filed in Los Angeles Superior Court.

First Lady Betty Ford, vacationing in Vail, Colo., and feeling better after being treated for neck pains, will fly to Chicago this weekend to open the

Fifth Lithuanian Folk Dance Festival, which will feature 2,000 dancers from the United States, Brazil, Canada, Venezuela, Germany and Great Britain . . . Singer Kate Smith, 67, was transferred from Boulevard Hospital to Terrace Heights Hospital in Queens, N.Y., where she is being treated for an upper respiratory infection.

Plennie L. Wingo, 81, declared the champion of "reverse pedestrianism" by the Guinness Book of World Records, is at it again. What he does is to walk backward. And one reason that he is champion seems to be that nobody has challenged him.

Wingo is now on Highway One in California, having walked backward some 135 miles since July 31 from San Francisco. He expects to reach Santa Monica in October. His record was set in 1931, and '32, when he walked 8,000 miles backward, ending up in Istanbul.

The champion wears glasses with rear-view mirrors and is given to making backward observations. This year he observed that "conditions have changed" since 1932—there's more traffic now.

The Place Where Louie Dwells, formerly named the Royal Hawaiian supper club, in Falls Church, is being sued for \$15,000 on behalf of enter-

tainer Jack Albertson who appeared there in early July and claims he wasn't paid. The suit, filed in U.S. District Court in Alexandria, claims that two checks sent to Albertson's agency bounced.

Former Republican presidential hopeful Ronald Reagan returned to a Hollywood sound studio yesterday to resume taping the five-minute radio commentaries in which he voices his conservative views. The programs, to be distributed nationwide, start again on Sept. 20.

"Of all the benefits I've been to, this is one of the best," said an experienced gala-goer last night at Garfinckel's.

The proceeds from the 700 guests who paid \$50 each go to the Kennedy Center, but the occasion was a salute to La Scala, the Italian opera company scheduled to perform next week at the Center. A replica of La Scala's facade in Milan had been erected in front of the downtown store's ground floor elevator bank. Conte Barbiano di Belgiojoso, president of La Scala and an agricultural official in Milan, has been in America before. He learned about farming at school in Iowa in 1951.

—Judith Martin
and Dorothy McCordle

Names/Faces

Paying the Piper for a Toot

It may not have been much by congressional scandal standards, but the punishment was swift and sharp for Rep. Frank Horton's drunken joy ride with two female companions six weeks ago.

The Upstate New York Republican pleaded guilty to driving while intoxicated and to speeding. The Stafford town justice yanked Horton's driver's license, fined him \$200 and sentenced him to 11 days in the Genesee County Jail. State police nailed Horton and two women friends after a 105-mile-an-hour chase along the New York State Thruway on July 18. The seven-term

congressman from Rochester admitted he had been drinking with the two women at dinner in a restaurant near Buffalo but described the dinner as a "private, innocent event."

Flash! Editor Admits Error

Possessing an ambidextrous finger and one of the clearest heads in the newspaper business, Jim Comstock said two broken arms won't keep him from publishing the West Virginia Hillbilly. "I still have one good finger left," the crusty editor said. "I can point the finger of scorn and the finger of ridicule, and that keeps me in the newspaper business." An employe, Pete Wallace, will keep the paper going for the six to eight weeks Comstock won't be able to use his hands. Explaining his mishap in an unusually frank statement for one in his station, Comstock said he fell while trying to load furniture into his car and thrust his arms back "to protect my head — which was wrong, because it's my hands I make my living with, not my head."

Social Notes From All Over

To help you plan your social calendar, a few movements to keep in mind: First Lady Betty Ford, who used to be in the dance game herself once, will fly from Vail to Chicago this weekend for the Fifth Lithuanian Folk Dance Festival and come home to Washington late Sunday.... Gen. Alexander Haig, meanwhile, will be visiting Turkey today, tomorrow and Friday in his role as supreme allied commander of NATO.... And King Juan Carlos and Queen Sofia of Spain are planning a visit next month to Colombia.

584:# 73:-73 PRESIDENT FORD'S CAMP

OFFICIALS "REALIZE IT'S A LITTLE TIGHT FOR VOTES AND THEY FIGURED THIS WOULD HELP."

"THEY FEEL LIKE MOST OF THE COLORED PEOPLE ARE VOTING FOR CARTER BECAUSE HE WAS THE FIRST ONE WHO MENTIONED HE WAS BORN AGAIN," LIGHTFOOT SAID. "AND THAT HAS A LOT TO DO WITH IT."

LIGHTFOOT SAID HE WOULD VOTE FOR CARTER UNLESS HIS MIND "IS CHANGED" BY INDICATIONS THAT FORD WOULD "CLEAN UP THE DIRTY SIDE OF POLITICS."

LATER SUNDAY, ABOUT 15 PERSONS PICKETED IN FRONT OF CHICAGO'S INTERNATIONAL AMPHITHEATRE WHEN MRS. FORD ARRIVED TO OFFICIALLY OPEN THE FESTIVAL WHICH IS HELD EVERY FOUR YEARS.

THE GROUP, IDENTIFIED AS THE LITHUANIAN STUDENT ACTION COALITION, HELD SIGNS SAYING, "FREE LITHUANIA" AND "SOLD OUT AT HELSINKI."

THE HELSINKI PACT, SIGNED BY PRESIDENT FORD AND SECRETARY OF STATE HENRY KISSINGER AND REPRESENTATIVES OF THE SOVIET UNION IN FINLAND LAST YEAR, GAVE U.S. SANCTION TO THE SOVIET UNION'S DOMINANCE OVER EASTERN EUROPEAN NATIONS, INCLUDING THE BALTIC COUNTRIES.

INSIDE THE AUDITORIUM MRS. FORD WATCHED AS MORE THAN 2,000 YOUNG DANCERS FROM ACROSS THE UNITED STATES, CANADA, BRAZIL, VENEZUELA, GERMANY AND GREAT BRITAIN WERE INTRODUCED IN GROUPS. THEY ALL WORE THE COLORFUL NATIVE DRESS.

DUPLICATE TO B-WIRE

UPI 09-05 08:02 AED